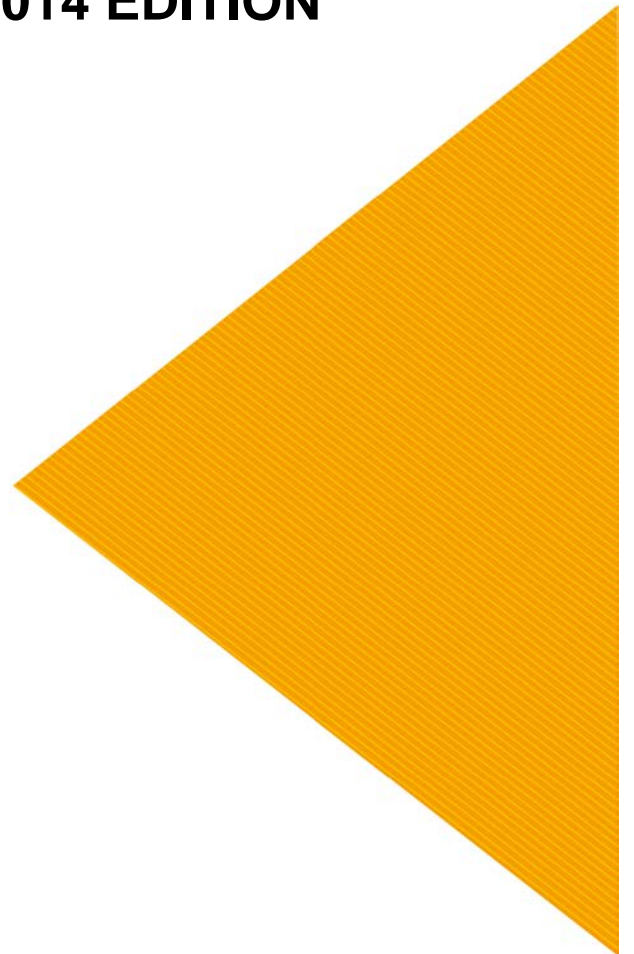

ISON-BRITANNIAN VEROVAJERAPORTTI 2014 – MEASURING TAX GAPS 2014 EDITION

SELVITYS 18/2015

Harmaan talouden selvitysyksikkö		Julkaisuaika 13.10.2015
Tekijä Kirsi Ristola	Julkisuus Julkinen	
Julkaisun nimi Ison-Britannian verovajeraportti 2014 – Measuring Tax Gaps 2014 edition		
Julkaisutapa sähköinen	Sivuja 50	Liitteitä 1
Lisätietoja medialle: Johtaja Janne Marttinen, puh. 020 612 6066 Apulaisjohtaja Marko Niemelä, puh. 020 612 6070 Muut yhteydenotot htsy@vero.fi tai www.harmaatalous.fi/Asiakaspalvelu		

TIIVISTELMÄ

Tämä raportti on yhteensovitettu käänös Ison-Britannian verovajeraportista 'Measuring tax gaps 2014 edition – Tax gap estimates for 2012-13' sekä siihen liittyvästä menetelmämanuaalista 'Measuring tax gaps 2014 edition – Methodological annex'.

Käännös kattaa johdannon sekä luvut 1, 2, 6 ja 7. Raportissa on käännetty alkuperäisen verovajeraportin arvonlisäveroa, tuloveroa, sosiaaliturvamaksuja, myyntivoittoveroa sekä yhteisöveroa käsittelevät luvut. Kääntämättä ovat valmisteveroja koskevat luvut 4-6 sekä luku 8 Muut verot.

Verovaje on teoreettisen verosaatavan ja todellisten saatujen maksujen välinen erotus. Verovajetta mitataan, koska sen avulla on mahdollista tietää, kuinka hyvin veloitteet tulevat hoidetuksi. Sitä tutkimalla voidaan myös ymmärtää laiminlyöntien luonnetta. Verovajeen taustalla on monia syitä maksukyvyttömyydestä rikollisuuteen.

Ison-Britannian verovajeen on arvioitu olevan noin 34 miljardia puntaa eli 6,8 prosenttia teoreettisesta verosaatavasta vuonna 2012-13. Verovajeen prosenttiosuus on pienentynyt tasaisesti: se oli 8,5 prosenttia vuonna 2005-06, 6,6 prosenttia vuonna 2011-12 ja 6,8 prosenttia vuonna 2012-13.

Suurin osa verovajeesta tulee tuloverosta, sosiaaliturvamaksuista ja myyntivoittoverosta (14,2 mrd £) sekä arvonlisäverosta (12,4 mrd £). Loput (7,7 mrd £) kohdistuu pääosin yhteisöveroon ja valmisteveroihin.

Lähes puolet (44 %) verovajeesta kohdistuu pieniin ja keskikokoisiin yrityksiin ja neljännes (27 %) suuriin yrityksiin. Loppu jakautuu rikollisten (16 %) ja yksityishenkilöiden (13 %) kesken.

Raportissa yhtenä mittausnäkökulmana on verovajeen jakautuminen veronmaksajien käyttäytymisen perusteella. Tietoisten ja tahallisten laiminlyöntien osuuden arvioidaan olevan noin 54 prosenttia kokonaisverovajeesta. Lopun 46 prosentin arvioidaan muodostuvan virheistä ja huolimattomuudesta, maksukyvyttömyydestä sekä lain tulkinnan erimielisyyksistä.

Arvonlisävero

Arvonlisäverovajeen suuruus vuosina 2012-13 oli 12,4 miljardia puntaa. Se vastaa 10,9 prosenttia teoreettisen arvonlisäverosaatavan määrästä. Arvonlisäverovajeeseen sisältyy karusellipetoksista aiheutunut vaje noin 0,5-1 miljardia puntaa, maksamattomuudesta

johtuva verovaje eli arvonlisäverovelka noin 1,3 miljardia puntaa sekä veropakoilusta aiheutunut vaje noin 0,1 miljardia puntaa.

Arvonlisäveron menetysten kokonaismäärää mitataan vertaamalla *teoreettista arvonlisäveroa* toteutuneeseen arvonlisäveron tuottoon. Näiden summien erotus on arvonlisäverovaje. Arvonlisäverovajeen laskentamenetelmä on ns. top-down menetelmä.

Tulovero, sosiaaliturvamaksut ja myyntivoittovero

Tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron verovajeen suuruus oli 14,2 miljardia puntaa vuonna 2012-13. Se vastaa 5,3 prosenttia näiden verolajien teoreettisen veron määrästä ja 41 prosenttia Ison-Britannian kokonaisverovajeesta vuonna 2012-13.

Tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron kokonaisverovaje saadaan yhdistämällä useiden eri mittausten tulokset. Estimaatit luonnollisille henkilöille ja pienille henkilöyhtiöille (SA-itsearviointin asiakkaat) sekä pienille ja keskisuurille työnantajille saadaan satunnaisotannan perusteella.

Suurten henkilöyhtiöiden ja suurten työnantajien verovajeet on laskettu olettamalla, että veroriskin osuus saatavista on sama kun muilla SA-itsearviointin asiakkailla tai työnantajilla, joiden tulokset on saatu satunnaisotannan perusteella.

Yhteisövero

Yhteisöverovajeen suuruus oli 3,9 miljardia puntaa vuonna 2012-13. Sen osuus kokonaisverovajeesta oli 11 prosenttia. Yhteisöverovajeen osuus yhteisöverosaatavien kokonaismäärästä oli 8,7 prosenttia vuonna 2012-13.

Yhteisöverovaje lasketaan asiakasryhmittäin eri menetelmiä käyttäen. Pienten ja keskisuurten yritysten verovaje lasketaan satunnaisotannalla tehtävien verotarkastusten perusteella. Samaa menetelmää sovelletaan osaan suurista yrityksistä, pois lukien suuryrityspalvelun (Large Business Service) asiakkaat. Niiden verovaje lasketaan asiakaskohtaisen arvion perusteella (Tax under consideration).

Avainsanat:

Verovaje

SISÄLTÖ

ESIPUHE	1
1 JOHDANTO	2
1.1 MIKÄ ON VEROVAJE?	2
1.2 MIKSI VEROVAJETTA MITATAAN?.....	2
1.3 MIKSI VEROVAJE ON OLEMASSA?.....	2
1.4 KUINKA VEROVAJE LASKETAAN?	2
2 YHTEENVETO	3
2.1 KESKEISET LÖYDÖKSET	3
2.2 VEROVAJEEN OSAT 2012-13.....	3
2.3 VEROVAJEEN AIKASARJA 2005-06 – 2012-13.....	3
2.4 VEROVAJE VEROLAJEITTAIN	6
2.5 VEROVAJE ASIAKASRYHMITTÄIN	7
2.6 VEROVAJE KÄYTTÄYTYMISLLEITTAIN.....	8
2.7 VEROPAKOILU	10
2.8 VEROVAJEEN MITTAAMINEN.....	10
2.8.1 Verovajeen määritelmä	10
2.8.2 Laajuus.....	11
2.8.3 Epävarmuus	11
2.8.4 Menetelmät.....	11
2.8.5 Verovaje-estimaattien revisiot.....	12
3 ARVONLISÄVERO	14
3.1 KESKEISIMMÄT LÖYDÖKSET.....	15
3.2 TULOKSET JA TAULUKOT	15
3.2.1 Karuselli-petokset.....	16
3.2.2 Arvonlisäverovelka	16
3.2.3 Veropakoilu	17
3.2.4 Sektorianalyysi	17
3.3 MENETELMÄT JA AINEISTOON LIITTYVÄT KYSYMYKSET	18
3.3.1 Top down menetelmä.....	18
Teoreettinen arvonlisävero.....	18
Toteutunut arvonlisäveron tuotto.....	20
Verovajeen laskeminen	21
Top down -menetelmän arviointia	21
3.3.2 Karusellipetokset.....	22
3.3.3 Arvonlisäverovelka	22
3.3.4 Veropakoilu	22
Tietolähteet.....	23
Menetelmä.....	24
Aineiston laatu.....	24
3.4 REVISIOT	25
4 TULOVERO, SOSIAALITURVAMAKSUT JA MYYNTIVOITTOVERO	26
4.1 KESKEISIMMÄT LÖYDÖKSET.....	27
4.1.1 Luonnollisten henkilöiden ja henkilöyhtiöiden SA-itsearviointi.....	27
4.1.2 Työnantajat (PAYE)	28
4.1.3 Veropakoilu	28
4.1.4 Piilotalous	28
4.2 JOHDANTO	28
4.3 TULOKSET JA TAULUKOT	29
4.3.1 Virhe, huolimattomuus ja veron välttely	29

SA-itsearviointi – luonnolliset henkilöt ja pienet henkilöyhtiöt.....	29
SA-itsearviointi – suuret henkilöyhtiöt.....	30
Pienet ja keskisuuret työnantajat [PAYE].....	30
Suuret työnantajat.....	30
4.3.2 Veropakoilu.....	31
4.3.3 Piilotalous.....	31
Pimeä työvoima ja pimeää sivutyötä tekevät.....	31
PAYE luonnolliset henkilöt, jotka eivät ole SA-itsearvioinnissa.....	31
4.4 MENETELMÄT JA AINEISTOIHIIN LIITTYVÄT KYSYMYKSET.....	31
4.4.1 Yleistä.....	31
4.4.2 Virhe, huolimattomuus ja veron välttely.....	32
Satunnaisotanta-ohjelmat.....	32
Satunnaisotanta: SA-itsearviointi.....	33
Satunnaisotanta: pienet työnantajat / PAYE.....	33
Satunnaisotantojen ajallisuus.....	34
Satunnaisotantaan liittyviä potentiaalisia virheitä.....	35
Viitteellinen menetelmä: suuret työnantajat.....	35
Viitteellinen menetelmä: suuret henkilöyhtiöt.....	36
4.4.3 Maksamattomuus.....	36
4.4.4 Nettoverovaje.....	36
4.4.5 Piilotalous.....	37
PAYE – henkilöt, jotka eivät ole SA järjestelmän piirissä.....	37
Pimeä työvoima ja pimeää sivutyötä tekevät.....	38
4.4.6 Veropakoilu.....	38
4.5 REVISIOT.....	39
SA-itsearviointi – henkilöasiakkaat sekä pienet ja keskisuuret henkilöyhtiöt.....	39
Pienet ja keskisuuret sekä suuret työnantajat.....	40
5 YHTEISÖVERO.....	41
5.1 KESKEISIMMÄT LÖYDÖKSET – YHTEISÖVERO.....	42
5.1.1 Suuret yritykset.....	43
5.1.2 Pienet ja keskisuuret yritykset.....	43
5.2 LARGE BUSINESS SERVICE –ASIAKKAAT.....	43
5.2.1 Tulokset ja taulukot.....	43
5.2.2 Menetelmät ja aineistoon liittyvät kysymykset.....	44
Tax under consideration.....	45
Maksuunpanojen tuotto.....	45
Tulevaisuudessa havaittavat riskit.....	46
Ajallisuus.....	46
Uusimpien vuosien verovaje-estimaatti.....	47
5.2.3 Revisiot.....	47
5.3 LARGE AND COMPLEX -ASIAKKAAT.....	47
5.3.1 Tulokset ja taulukot.....	47
5.3.2 Menetelmä ja aineistoon liittyvät kysymykset.....	47
5.3.3 Revisiot.....	48
5.4 PIENET JA KESKISUURET YRITYKSET.....	48
5.4.1 Tulokset ja taulukot.....	48
5.4.2 Menetelmä ja aineistoon liittyvät kysymykset.....	49
5.4.3 Revisiot.....	50
5.5 VEROPAKOILU.....	50
LIITE 1: SANASTO.....	51

ESIPUHE

Monet kansainväliset instituutiot kuten Kansainvälinen valuuttarahasto IMF ja Euroopan Unioni ovat kehittäneet aktiivisesti verovajeen mittaamenetelmiä viime vuosina. Myös Suomessa on panostettu verovajeen laskemiseen. Yhteistä näille hankkeille on parhaiden käytäntöjen etsiminen kansainvälisten esikuvien mukaan. Iso-Britannia on verovajeen mittaamisen johtavia EU-maita – sen lisäksi vain Tanska ja Viro julkaisevat vuosittaiset verovajelaskelmat.

Suomessa on saatu tuloksia verovajeen laskennasta arvonlisäverovajeen osalta.¹ Sen on arvioitu olleen noin 1,4 miljardia euroa vuonna 2010 eli noin 7 prosenttia laskennallisesta arvonlisäverosta. Suomessa sovelletaan IMF:n kehittämää uutta laskentamenetelmää, joka arvioi toimialoittain potentiaalista arvonlisäverokertymää.

Toinen, perinteisempi tapa laskea arvonlisäverovaje on muun muassa Isossa-Britanniassa ja Virossa käytetty top-down menetelmä. Myös EU:n jäsenvaltioiden arvonlisäverovajetta käsittelevä raportti, joka julkaistiin maaliskuussa 2015, soveltaa samaa menetelmää.² EU arvioi, että arvonlisäverovaje oli Suomessa 812 miljoonaa euroa eli 4 prosenttia teoreettisesta arvonlisäverokertymästä vuonna 2013.

Mainitut mittaamenetelmät tuottavat tietoa arvonlisäverovajeen kokonaismäärästä ja toimialajakaumasta. Niiden perusteella ei kuitenkaan ole mahdollista arvioida harmaan talouden osuutta verovajeesta. Ison-Britannian verovajeraportissa vuodelta 2014 – 'Measuring tax gaps 2014 edition' – verovajetta lähestytään useista eri näkökulmista huomioiden niin verolajit, asiakasryhmät kuin verovajeen taustalla olevat syyt. Monipuolisten mittausten perusteella voidaan arvioida, että noin puolet Ison-Britannian verovajeesta on harmaata taloutta.

Tämä raportti on yhteensovitettu käännös Ison-Britannian verovajeraportista 'Measuring tax gaps 2014 edition – Tax gap estimates for 2012-13' sekä siihen liittyvästä menetelmämanuaalista 'Measuring tax gaps 2014 edition – Methodological annex'.

Käännös kattaa alkuperäisen raportin johdannon sekä luvut 1, 2, 6 ja 7 – arvonlisäveroa, tuloveroa, sosiaaliturvamaksuja, myyntivoittoveroa sekä yhteisöveroa käsittelevät luvut. Kääntämättä ovat alkuperäisen raportin valmisteveroja koskevat luvut 4-6 sekä luku 8 Muut verot.

Käännösraportin lukujen 3 Arvonlisävero, 4 Tulovero, sosiaaliturvamaksut ja myyntivoittovero sekä 5 Yhteisövero alussa on esitetty yhteenvetokaaviot kunkin verovajeen laskentamenetelmistä. Lisäksi on selitetty Ison-Britannian verojärjestelmän keskeisiä käsitteitä. Verojärjestelmän kuvaukset perustuvat osittain verovajeraporttien ulkopuolisiin lähteisiin. Liitteessä 1 on yhteenveto keskeisistä termeistä ja niiden käännöksistä.

Käännösraportti pyrkii noudattamaan alkukielisen raportin 'Measuring tax gaps 2014 edition – Tax gap estimates for 2012-13' rakennetta. Joissakin kohdissa tästä rakenteesta on poikettu, johtuen kahden raportin yhteensovittamisesta. Alkuperäistekstien lähteet on dokumentoitu alaviitteisiin.

¹ Verovajeen arviointimenetelmien kehittäminen työryhmän loppuraportti, 21.3.2014

² Study to quantify and analyse the VAT GAP in the EU Member States, 2015 Report

1 JOHDANTO³

1.1 MIKÄ ON VEROVAJE?

Verovaje on teoreettisen verosaatavan ja todellisten saatujen maksujen välinen erotus.

1.2 MIKSI VEROVAJETTA MITATAAN?

Verovaje on hyödyllinen työkalu, jonka avulla tiedämme, kuinka hyvin velvoitteet tulevat hoidetuksi, ja voimme ymmärtää laiminlyöntien luonnetta. Saatuja tietoja voidaan soveltaa monella eri tavalla:

- Ensinnäkin, verovajemittaus luo pohjan Ison-Britannian verohallinnon (jatkossa HMRC) strategialle. Verovajeen analysointi auttaa ymmärtämään missä, miten ja miksi laiminlyöntejä tapahtuu.
- Toiseksi, käyttämällä hyväksi muiden maiden kokemuksia verovajeen hallinnasta verovajeanalyysi auttaa ymmärtämään, mitkä strategiat ovat tehokkaimpia verovajeen vähentämiseksi.
- Kolmanneksi, verovajeen tunteminen auttaa veroviranomaista ymmärtämään omaa toimintaansa pitkällä aikavälillä.

1.3 MIKSI VEROVAJE ON OLEMASSA?

Verovajeen taustalla on monia syitä maksukyvyttömyydestä rikollisuuteen.

1.4 KUINKA VEROVAJE LASKETAAN?

HMRCn analyytikot laskevat verovajeen niiden periaatteiden ja käytäntöjen mukaan, jotka on esitetty julkaisussa Code of Practice for Official Statistics. Käytämme ulkoisia ja sisäisiä aineistoja sekä erilaisia analyysitekniikoita vuotuisten estimaattien laskemiseksi. Tulokset revisoidaan, kun parempaa ja/tai tarkempaa aineistoa on käytettävissä. Julkaistut tulokset ovat käytettävissä olevaan informaatioon perustuvia parhaita estimaatteja, mutta niihin sisältyy monia epävarmuustekijöitä ja potentiaalisia virheitä.

³ s. 3

2 YHTEENVETO

2.1 KESKEISET LÖYDÖKSET⁴

- Verovajeen 2012-13 (viimeisin vuosi) on arvioitu olevan noin 34 miljardia punttaa eli 6,8 prosenttia teoreettisesta verosaatavasta.
- Verovajeen prosenttiosuus on pienentynyt tasaisesti: se oli 8,5 prosenttia vuonna 2005-06, 6,6 prosenttia vuonna 2011-12 ja 6,8 prosenttia vuonna 2012-13.
- Nykyinen arvioitu verovajeen määrä, 34 miljardia punttaa, on 8 miljardia punttaa vähemmän kuin verovajeen määrä olisi vuoden 2005-06 suhteellisella 8,5 prosentin osuudella.
- Eniten tarkastelujakson aikana vähentyivät yhteisöverovaje ja arvonlisäverovaje.
- Verovaje kasvoi 33 miljardista punnasta 34 miljardiin puntaan vuodesta 2011-12 vuoteen 2012-13. Tämä johtui pääasiassa siitä, että
 - o Arvonlisäverovaje kasvoi 0,9 miljardia punttaa
 - o Tupakkaverovaje kasvoi 0,3 miljardia punttaa
- Suuri määrä uutta operatiivista ja ulkopuolista dataa on saatu käyttöön sen jälkeen, kun verovaje-arvio julkaistiin lokakuussa 2013. Tämän seurauksena vuoden 2011-12 verovaje on revisoitunut alaspäin 35 miljardista punnasta 33 miljardiin puntaan, mikä tarkoittaa suhteellisen osuuden muutosta 7 prosentista 6,6 prosenttiin. Revisioihin vaikuttivat eniten
 - o Tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron veropakkoilusta⁵ johtuva verovaje pienentyi parantuneen mittausmenetelmän johdosta.
 - o Ne verovajeen osat, joita mitataan käyttämällä satunnaisotantaa, pienentyivät 1,1 miljardia punttaa. Noin puolet tästä luvusta johtuu uuden operatiivisen datan käytöstä ja puolet menetelmien parantumisesta.
- Myös vuodet ennen 2011-12 revisoituivat aineiston päivittymisen ja satunnaisotannan uusien menetelmien johdosta.⁶

2.2 VEROVAJEEN OSAT 2012-13⁷

Verovajeen osat on eritelty Taulukoissa 1 ja 2. Verovajeen osuus teoreettisesta verosaatavasta on 6,8 prosenttia vuonna 2012-13. Näin ollen noin 93 prosenttia teoreettisesta verosaatavasta on tullut maksetuksi.

2.3 VEROVAJEEN AIKASARJA 2005-06 – 2012-13

Kaaviossa 1 on esitetty kokonaisverovajeen arvo sekä suhteellinen osuus verosaatavista. Suhteellinen osuus mittaa paremmin velvoitteiden täyttämistä aikasarjassa, koska se eliminoi inflaation ja veroasteen muutosten vaikutuksia kokonaisverovajeeseen. Tarkastelujaksolla suhteellinen verovaje on pienentynyt tasaisesti vuodesta 2005-06 vuoteen 2011-12, jonka jälkeen se nousi hieman 2012-13.⁸

⁴ s. 6

⁵ Määritelmä ks. Taulukko 4.

⁶ Revisiot on esitetty raportissa Measuring Tax Gaps 2014 Table 1.7 (s. 18)

⁷ s. 6

⁸ s. 8

Taulukko 1. Ison-Britannian verovaje 2005-13 (mrd £). Lähde: Measuring Tax Gaps edition, 2014

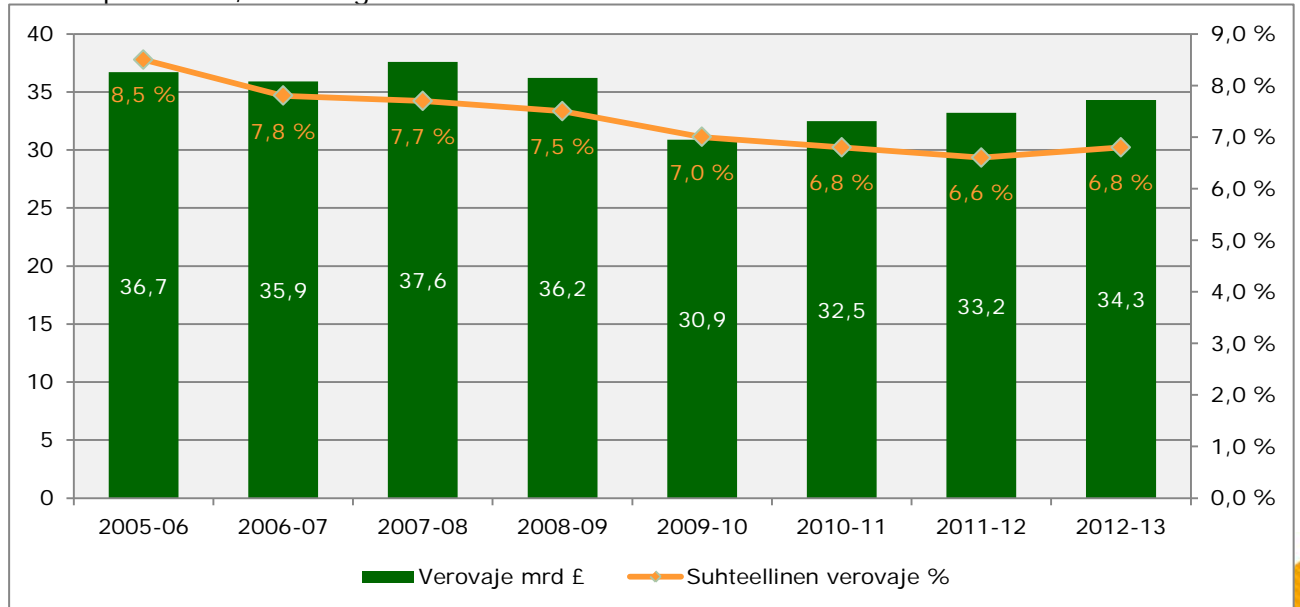
	Selite	2005 -06	2006 -07	2007 -08	2008 -09	2009 -10	2010 -11	2011 -12	2012 -13	Lähde		
1	VEROVAJE YHTEENSÄ	36,7	35,9	37,6	36,2	30,9	32,5	33,2	34,3	1,3		
2	ALV yhteensä	12,3	11,5	10,8	13,8	9,4	9,8	11,4	12,4	1,3		
3	ALV	Karusellipetokset	3,0	2,3	1,3	1,3	1,3	0,8	0,8	2,1		
4		Maksamattomuus	n/a	n/a	0,9	2,4	1,8	0,9	1,8	1,3	2,1	
6	Valmisteverot yhteensä	3,5	3,5	3,4	3,3	3,2	3,1	2,6	2,9	1,3		
7	Valmisteverot	Tupakka yhteensä	2,1	2,0	1,6	1,7	1,7	1,3	1,3	1,6	1,3	
8		Tupakka	Tehdasvalmisteiset tupakat	n/a	n/a	n/a	1,1	1,1	0,8	0,7	0,9	4,1
9			Käärittävät tupakat	n/a	n/a	n/a	0,6	0,6	0,5	0,6	0,7	4,2
10		Alkoholit yhteensä	0,5	0,6	0,9	0,6	0,7	1,2	0,8	0,9	1,3	
11		Alkoholit	Väkevät juomat	n/a	n/a	n/a	0,07	0,12	0,18	0,13	0,17	3,1
12			Oluet	n/a	n/a	n/a	0,35	0,40	0,55	0,55	0,50	3,2
13			Viinit	n/a	n/a	n/a	0,18	0,20	0,44	0,15	0,21	3,3
14		Öljyt yhteensä	0,8	0,7	0,7	0,8	0,7	0,5	0,4	0,4	1,3	
19		Muut valmisteverot	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1,3	
20		Tulovero, sos.turva, myyntivoittovero	13,1	13,3	15,9	12,4	13,5	14,5	14,1	14,2	1,3	
21	Tulovero	Self Assessment yhteensä	5,5	5,5	7,9	4,7	5,0	4,9	4,9	5,0	1,3	
22		SAA	Business + non-business	4,9	4,9	6,7	4,1	4,4	4,3	4,3	6,1	
23			virheelliset ilmoitukset	5,4	5,3	7,3	4,7	5	4,9	4,8	4,9	6,1
24			maksuunpanojen tuotto	-0,6	-0,6	-0,9	-0,9	-0,9	-0,8	-0,8	-0,7	6,1
25			maksamattomuus	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	6,1
26			Business asiakkaat	4,4	4,5	4,9	3,5	3,9	4,1	4,0	0,3	6,2
27			Non-business asiakkaat	0,5	0,4	1,8	0,5	0,6	0,2	0,3	4,0	6,2
28			Suuret henkilöyhtiöt	0,6	0,6	1,2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	6,6
29			virheelliset ilmoitukset	0,7	0,8	1,3	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	6,6
30		maksuunpanojen tuotto	-0,1	-0,2	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	6,6	
31		maksamattomuus	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	6,6	
32		PAYE yhteensä	3,1	3,1	3,3	2,9	3,2	3,8	3,4	3,4	1,3	
33	Myyntivoittovero	PAYE	Pk-yritykset	1,3	1,2	1,3	0,8	1,2	1,6	1,2	6,7	
34			virheelliset ilmoitukset	0,9	0,9	1,0	0,6	0,6	0,9	0,5	0,5	6,7
35			maksuunpanojen tuotto	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3	-0,3	-0,4	-0,3	6,7
36			maksamattomuus	0,9	1,0	1,0	0,9	0,5	0,6	0,7	0,7	6,7
37			Suuret yritykset yhteensä	1,8	1,9	2,0	2,0	2,0	2,1	2,2	2,2	6,9
38			virheelliset ilmoitukset	1,8	1,9	1,7	1,7	1,5	1,6	1,6	2	6,9
39			maksuunpanojen tuotto	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	-0,3	-0,3	-0,5	6,9
40			maksamattomuus	0,1	0,2	0,4	0,4	0,7	0,8	0,9	0,8	6,9
41	Veropaikoilu yhteensä	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	1,4	1,3		
42	Piilotalous yhteensä	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	4,2	4,3	4,4	1,3		
46	Yhteisövero yhteensä	6,0	5,4	5,2	4,4	3,8	4,1	4,0	3,9	1,3		
47	Yhteisövero	Pk	Pk-yritykset yhteensä	2,3	1,9	2,4	2,0	1,8	2,0	2,1	1,3	
48			virheelliset ilmoitukset	2,3	1,9	2,2	1,8	1,4	1,6	1,7	1,8	7,4
49			maksuunpanojen tuotto	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0,2	7,4
50			maksamattomuus	0,2	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	7,4
51		Suuret yritykset yhteensä	3,7	3,5	2,8	2,3	2,0	2,1	2,0	1,8	1,3	
52		Suuret	Large&Complex	n/a	n/a	1,0	0,9	1,0	0,8	0,7	0,7	7,3
53			virheelliset ilmoitukset	n/a	n/a	1,5	1,3	1,4	1,2	1,3	1,2	7,3
54			maksuunpanojen tuotto	n/a	n/a	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,7	-0,8	7,3
55			maksamattomuus	n/a	n/a	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	7,3
56			Large Business Service	2,6	2,2	1,8	1,5	1,0	1,3	1,3	1,1	7,1
57	veropakoilu		2,2	2,0	1,6	1,4	1,0	1,3	1,3	1,1	7,1	
58	tekniset riskit	0,4	0,2	0,3	0,1	0,04	0,05	0,05	0,04	7,1		
59	Muut verot yhteensä	1,8	2,2	2,3	2,3	1,0	1,0	1,1	0,9	1,3		
60	Muut verot	Leimaverot yhteensä	1,1	1,3	1,4	1,4	0,2	0,2	0,2	0,2	8,1	
61		Leima	Stamp Duty Land Tax	n/a	n/a	n/a	n/a	0,2	0,2	0,2	8,1	
62			Stamp Duty Reserve Tax	n/a	n/a	n/a	n/a	0,03	0,03	0,03	0,03	8,1
63		Muut suorat vero yhteensä	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	8,1	
64		Suorat	Inheritance Tax	0,15	0,20	0,25	0,25	0,28	0,28	0,35	0,35	8,1
65			Petroleum Revenue Tax	0,04	0,04	0,03	0,05	0,02	0,03	0,04	0,04	8,1
66	Muut epäsuorat verot (*)	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	8,1		

(*) = Custom duties and levies, Air Passenger Duty, Insurance Premium Tax, Climate Change Levy, Aggregates Levy

Taulukko 2. Ison-Britannian suhteellinen verovaje 2005-13 (osuus teoreettisesta verosta, %).
Lähde: Measuring Tax Gaps edition, 2014

	Selite	2005 -06	2006 -07	2007 -08	2008 -09	2009 -10	2010 -11	2011 -12	2012 -13	Lähde	
1	VEROVAJE YHTEENSÄ	8,5	7,8	7,7	7,5	7,0	6,8	6,6	6,8	1.2	
2	ALV yhteensä	14,4	12,9	11,7	14,2	11,6	10,3	10,4	10,9	1.2	
3	ALV	Karusellipetokset	2,5-3,5	2,0-2,5	1,0-1,5	1,0-1,5	1,0-1,5	0,5-1,0	0,5-1,0	0,5-1,0	2.1
4		Maksamattomuus	n/a	n/a	0,9	2,4	1,8	0,9	1,8	1,3	2.1
6	Valmisteverot yhteensä	7,8	7,9	7,3	7,1	6,6	6,2	5,2	5,7	1.2	
7	Valmisteverot	Tupakka	n/a	n/a	16,5	17,1	16,2	12,4	12,0	14,2	1.2
10		Alkoholi	n/a	n/a	10,3	6,8	7,6	11,4	7,9	8,2	1.2
14		Hydrocarbon oils	n/a	n/a	2,7	3,3	2,6	1,9	1,4	1,4	1.2
19		Muut valmisteverot	n/a	n/a	7,0	6,0	6,0	6,0	5,0	5,0	1.2
20	Tulovero, sos.turva, myyntivoittovero	5,7	5,4	5,9	4,7	5,4	5,5	5,3	5,3	1.2	
21	Tulovero, sos.turva, myyntivoittovero	Self Assessment yhteensä	20,7	18,6	22,2	13,3	17,2	16,1	16,7	16,9	1.2
22		SA / Business+non-business	19	17	21	16	16	17	17	17	6.1
28		SA / Suuret henkilöyhtiöt	11	9	13	9	9	9	9	10	6.6
32		PAYE yhteensä	1,6	1,5	1,4	1,3	1,5	1,7	1,5	1,5	1.2
33		PAYE / Pk-yritykset	1,7	1,4	1,4	0,9	1,5	1,9	1,5	1,4	6.7
37		PAYE / Suuret yritykset	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	6.9
41		Veropakoiu yhteensä	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	1.2
42	Piilotalous yhteensä	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	1.2	
46	Yhteisövero yhteensä	12,6	10,8	10,1	9,2	9,6	8,8	8,4	8,7	1.2	
47	Yhteisövero	Pk-yritykset	17,1	13,4	13,9	12,4	12,1	11,4	10,9	11,3	1.2
51		Suuret yritykset yht.	10,8	9,8	8,2	7,6	8,1	7,3	6,8	6,8	1.2
52		Suuret / Large&Complex	n/a	n/a	13	11	13	12	10	9	7.3
56		Suuret / LBS	8	7	7	6	5	5	5	5	7.1
59	Muut verot yhteensä	7,2	7,7	7,6	9,2	5,0	4,4	4,2	3,7	1.2	
60	Muut verot	Leimaverot	n/a	n/a	9,0	14,9	2,4	2,5	2,6	1,8	1.2
62		Muut suorat ja epäsuorat verot	3,1	3,2	6,2	5,7	6,6	5,6	5,1	4,8	1.2

Kaavio 1. Kokonaisverovaje ja sen osuus teoreettisesta verosaatavasta. Lähde: Measuring Tax Gaps edition, 2014 Figure 1.1

Taulukossa 2 on esitetty suhteellinen verovaje verolajeittain alkaen vuodesta 2005-06. Tarkastelujaksolla pienentyivät eniten yhteisöveron ja arvonlisäveron suhteelliset vajeet.⁹

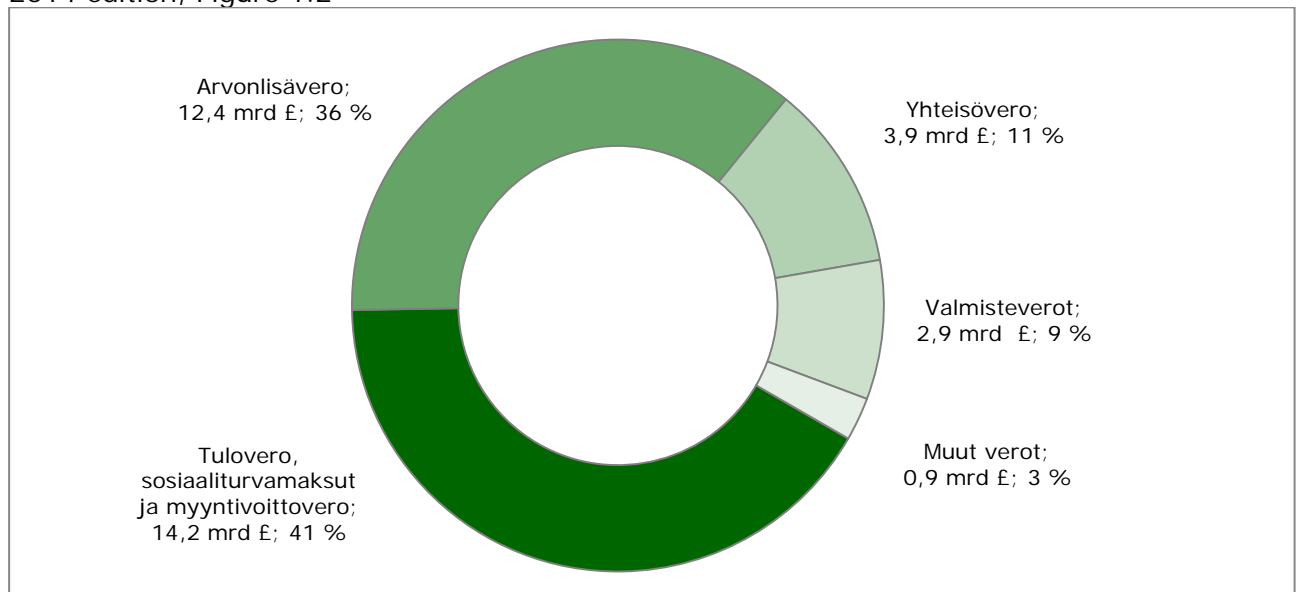
Suurien verojen (tulovero, sosiaaliturvamaksut ja myyntivoittovero sekä yhteisövero) vuoden 2012-13 verovajeen estimaatit perustuvat osittain aiempien vuosien operatiiviseen dataan ja ennustemalleihin sekä osittain ko. vuoden aineistoihin (verosaatavat, maksamattomuus¹⁰ ja maksuunpanojen tuotto). Vanhemmat ml. vuosien 2010-11 ja 2011-12 estimaatit perustuvat kokonaan todelliseen aineistoon.¹¹

Verovajeen osien aikasarja vuodesta 2005-06 vuoteen 2012-13 on esitetty Taulukossa 1. Verovaje pysyi lähes samana vuodesta 2005-06 vuoteen 2008-09 ollen noin 37 miljardia puntaa. Tämän jälkeen se putosi 31 miljardiin puntaan vuonna 2009-10 ja on noussut sen jälkeen 34 miljardiin puntaan vuonna 2012-13.¹²

2.4 VEROVAJE VEROLAJEITTAIN

Kaavio 2 osoittaa, kuinka kokonaisverovaje jakautuu eri verolajeihin. Suurin osa verovajeesta tulee tuloverosta, sosiaaliturvamaksuista ja myyntivoittoverosta, joiden osuus on 41 prosenttia kokonaisverovajeesta.¹³

Kaavio 2 Verovajeen jakautuminen verolajeittain, 2012-13. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Figure 1.2

Suurin pudotus ajalla 2005-06 – 2012-13 on tapahtunut yhteisöveron ja arvonlisäveron suhteellisissa verovajeissa (Kaavio 3).¹⁴

⁹ s. 8

¹⁰ Määritelmä ks. Taulukko 4.

¹¹ s. 8

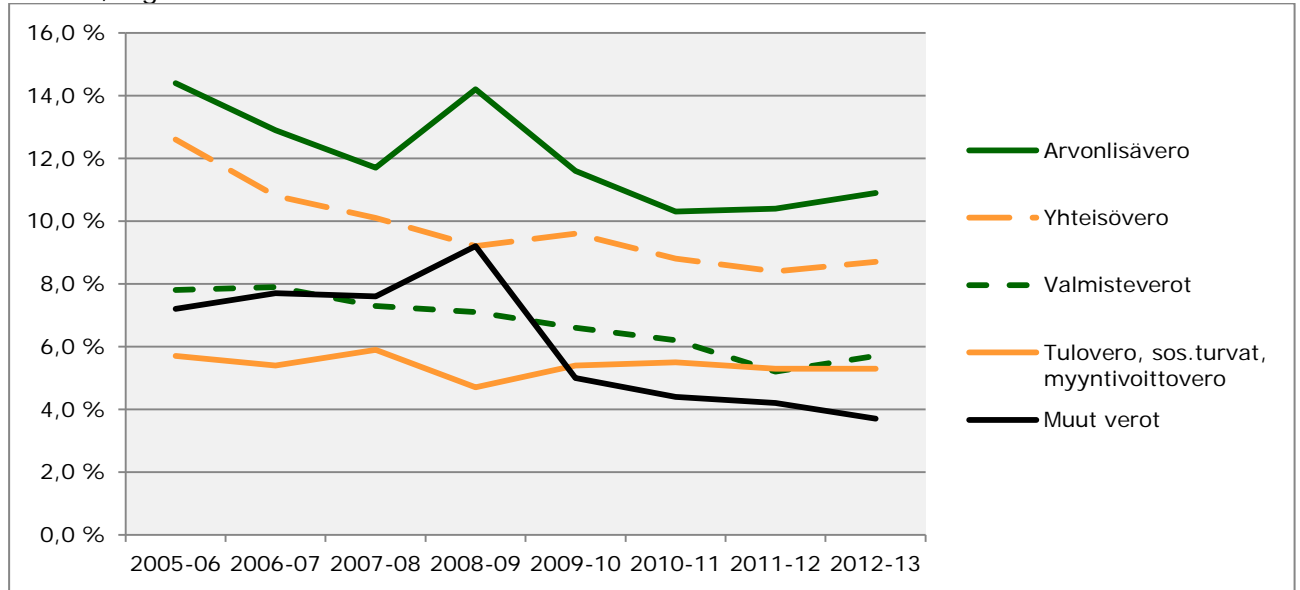
¹² s. 8

¹³ s.11

¹⁴ s.11

Kaavio 3 Suhteellinen verovaje, aikasarja verolajeittain. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Figure 1.3

Verokertymästä suurin osta tulee tuloverosta, sosiaaliturvamaksuista ja myyntivoittoverosta (54 %) sekä arvonlisäverosta (21 %). Tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron vaje 14,2 miljardia puntaa vastaa vain 5,3 prosenttia teoreettisesta verosaatavasta. Osuutta voi verrata esimerkiksi arvonlisäveron vajeeseen (12,4 miljardia puntaa), joka on 10,9 prosenttia teoreettisesta arvonlisäveron määrästä (Taulukko 3).¹⁵

Taulukko 3. Teoreettinen maksettava ja maksettu vero sekä verovaje, verolajeittain 2012-13. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Figure 1.4

Verolajili	teoreettinen maksettava vero, mrd £	maksettu vero, mrd £	verovaje, mrd £	verovajeen osuus maksettavasta verosta	verolajin osuus maksettavasta verosta	verolajin osuus maksetusta verosta
Yhteensä	504,4	470,1	34,3	6,8 %	100,0 %	100,0 %
Tulovero jne.	267,9	253,7	14,2	5,3 %	53,1 %	54,0 %
Arvonlisävero	113,8	101,4	12,4	10,9 %	22,6 %	21,6 %
Yhteisövero	44,8	40,9	3,9	8,7 %	8,9 %	8,7 %
Valmisteverot	50,9	48,0	2,9	5,7 %	10,1 %	10,2 %
Muut verot	24,3	23,4	0,9	3,7 %	4,8 %	5,0 %

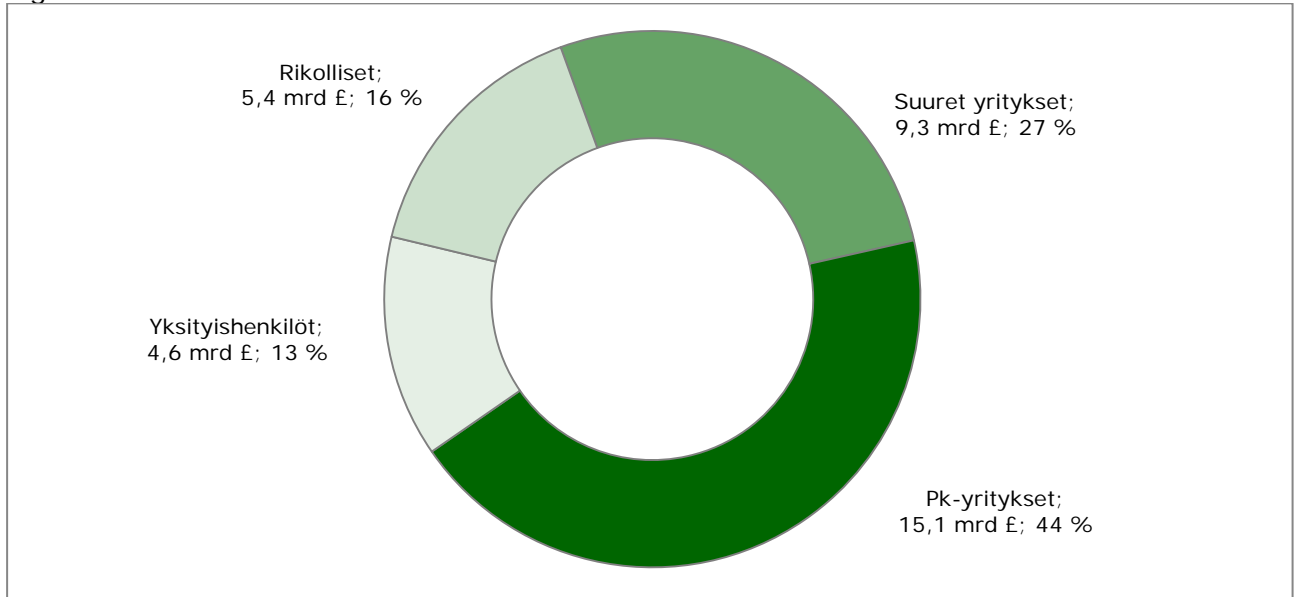
2.5 VEROVAJE ASIAKASRYHMITTÄIN¹⁶

Kaaviossa 4 on esitetty vuoden 2012-13 verovaje asiakasryhmittäin. Lähes puolet (44 %) verovajeesta kohdistuu pieniin ja keskikokoisiin yrityksiin ja neljännes (27 %) suuriin yrityksiin. Loppu jakautuu rikollisten (16 %) ja yksityishenkilöiden (13 %) kesken. Lukujen laadinta perustuu osaltaan asiantuntija-arvioon, ja niitä ei tule verrata vastaaviin lukuihin aiemmissa julkaisuissa.

¹⁵ s. 12

¹⁶ s. 12

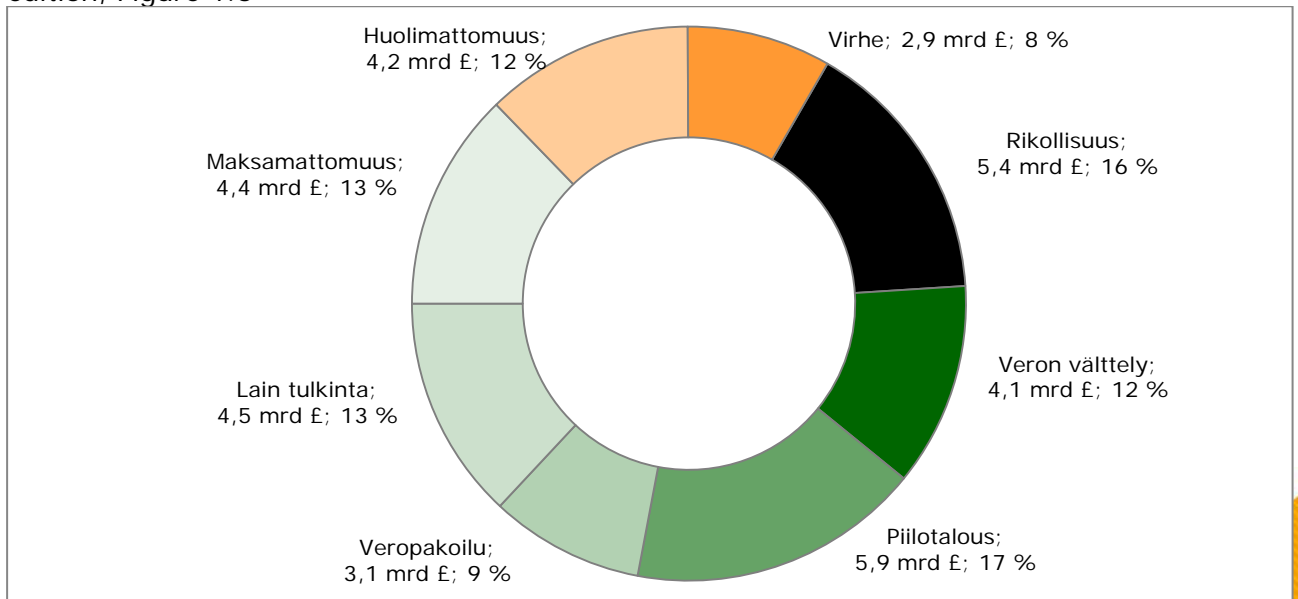
Kaavio 4. Verovaje asiakasryhmittäin 2012-13. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Figure 1.5

2.6 VEROVAJE KÄYTTÄYTYMISMALLEITTAIN¹⁷

Kaaviossa 5 on esitetty 2012-13 verovajeen jakautuminen veronmaksajien käyttäytymistä kuvaaviin luokkiin. Jakauma antaa karkean kuvan käyttäytymismalleista ja se perustuu asiantuntijoiden arvioon ja harkintaan. Käyttäytymismallit on määritelty Taulukossa 4. Luvut eivät ole vertailukelpoisia suhteessa aiempien vuosien vastaaviin analyyseihin. Jos arvonlisäveron top-down ja bottom-up estimaattien välillä on eroa, niin erotus on tasattu eri käyttäytymismallien ja asiakasryhmien kesken.

Kaavio 5. Verovaje käyttäytymismalleittain, 2012-13. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Figure 1.6

¹⁷ s. 13

Taulukko 4. Käyttäytymismallien kuvaukset. Lähde: Measuring Tax Gaps edition, Table 1.6

Käyttäytymismalli	Kuvaus
1. Rikollisuus (criminal attacks)	Järjestäytyneet rikollisryhmät harjoittavat organisoitua ja systemaattista rikollista toimintaa verojärjestelmää vastaan. Tällaista toimintaa ovat mm. alkoholin ja tupakan salakuljetus, alv-vähennyspetokset ja karusellikauppa.
2. Veron välttely ¹⁸ (evasion)	Laitonta toimintaa, jossa rekisteröity asiakas ilmoittaa tahallaan väärin tai puutteellisesti tietoja liiketoiminnastaan pienentääkseen verovelvoitteitaan.
3. Piilotalous (hidden economy)	Taloudellinen toiminta, jota harjoitetaan salassa veroviranomaiselta. Pimeää työtä tekevät: tuloja ei ilmoiteta lainkaan veroviranomaiselle, asiakas ei ole verorekistereissä. Pimeää sivutyötä tekevät: osa tuloista ilmoitetaan veroviranomaiselle, osa tehdään pimeänä.
4. Veropakoilu ¹⁹ (avoidance)	Asiakas käyttää hyväkseen verolainsäädäntöä saavuttaakseen veroedun, joka on vastoin lain henkeä . Tähän liittyy usein keinotekoisia liiketoimia ilman kaupallista tarkoitusta, joiden avulla halutaan ainoastaan saavuttaa veroetuja. Veropakoilu ei ole sama asia kuin vero-suunnittelu, jossa noudatetaan lain henkeä.
5. Lain tulkinta (legal interpretation)	HMRC:llä ja asiakkailla on erilainen näkemys siitä, koskeeko laki tiettyä, usein monimutkaista, tilannetta. Esimerkkejä: omaisuuserien oikea luokittelu, voitonjako konserniyritysten välillä, tietyn hyödykkeen tai palvelun arvonlisäveron alaisuus. Asiakkaan ja veroviranomaisen käsitykset laista ja sen tulkinnasta voivat poiketa toisistaan.
6. Maksamattomuus (non-payment)	Suorien verojen osalta maksamattomuus tarkoittaa verovelkaa, jonka HMRC on alaskirjannut ja joka on siten pysyvä veron menetys. Yleisin syy on maksukyvyttömyys. Tähän eivät sisälly velat, jotka tulevat maksetuiksi (mm. maksujärjestelyn piirissä olevat velat). Arvonlisäveron osalta maksamattomuus on maksettujen velkasuoritusten ja uusien velkojen välinen erotus.
7. Huolimattomuus (failure to take reasonable care)	Johtuu asiakkaan huolimattomuudesta ja/tai välinpitämättömyydestä verojen maksamista ja/tai ilmoittamista kohtaan. Huolimattomuuden arvioinnissa tulisi huomioida asiakkaan tietotaito, kyky ja olosuhteet.
8. Virhe (error)	Verojen laskennassa, ilmoitusten täyttämässä tai tiedon antamisessa tapahtuneet virheet huolimatta siitä, että asiakas haluaa toimia rehellisesti.

Taulukossa 5 on esitetty verovaje käyttäytymismalleittain osuutena teoreettisesta verosaatavasta. Taulukko osoittaa että käyttäytymismallien vaikutus on pysynyt melko vakaana viimeisten neljän vuoden ajan. Vertailukelpoinen sarja ulottuu vain vuoteen 2009-10 kaikkien elementtien osalta. Voidaan kuitenkin todeta, että rikollisuuden ja veropakoilun väheneminen on vaikuttanut käyttäytymismalleista eniten verovajeen pienentymiseen sitten vuoden 2005-06. Huomioitavat verovajeen pienentymiset käyttäytymismalleittain ovat:

- Rikollisuus: valmisteverovaje ja karusellipetokset, ks. Taulukot 1 ja 2
- Veropakoilu: suuryrityspalvelun asiakkaiden yhteisöverovaje (Large Business Service²⁰), ks. Taulukot 1 ja 2.

Taulukko 5. Verovajeen aikasarja käyttäytymismalleittain, osuus teoreettisesta verosaatavasta (%) Lähde: Measuring Tax Gaps edition, Table 1.4

Käyttäytymismalli	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Yhteensä	7,0 %	6,8 %	6,6 %	6,8 %
Rikollisuus	1,3 %	1,2 %	1,0 %	1,1 %
Veron välttely	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %
Piilotalous	1,1 %	1,1 %	1,1 %	1,2 %
Veropakoilu	0,6 %	0,8 %	0,7 %	0,6 %
Lain tulkinta	0,9 %	0,8 %	0,8 %	0,9 %
Maksamattomuus	1,0 %	0,8 %	0,9 %	0,9 %
Huolimattomuus	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %
Virhe	0,5 %	0,5 %	0,6 %	0,6 %

¹⁸ Evasion, tax fraud = kriminalisoidut, lain kieltämät toimet. Jyrki Knuutila: Verotus 2 / 2014, s. 169-177

¹⁹ Tax avoidance = vero-oikeudellisesti ei hyväksyttävää mutta kriminalisoimatonta veron kiertämistä. tax planning = hyväksyttävää verojen minimointia tai verosuunnittelua. Jyrki Knuutila: Verotus 2 / 2014, s. 169-177

²⁰ Ks. Luku 8, s. 40

2.7 VEROPAKOILU²¹

Vuosittain julkaistava veropakoiusta johtuva verovaje käsittää ne erikseen määritellyt veropakoiun keinot, jotka HMRC on tunnistanut ja huomioi seurannassa ja/tai tarkastuksissa. Estimaatti heijastaa kulloinkin käytössä olevaa lainsäädäntöä eikä siinä huomioida myöhempiä lainmuutoksia veropakoiun estämiseksi.

Veropakoiusta johtuvan verovajeen suuruus oli 3,1 miljardia puntaa vuonna 2012-13. Taulukossa 6 on esitetty sen jakautuminen verolajeittain. Vuotta aiemmin julkaistu 2011-12 estimaatti oli 4 miljardia puntaa, mutta se on nyt revisoitunut 3,4 miljardiin puntaan menetelmämuutosten ja uusien aineistojen johdosta.

Veropaikoiu-estimaatti revisoituu, kun uusia riskitapauksia havaitaan tai kun kiistoja ratkaistaan oikeudenkäynneissä tai sopimalla. Estimaatista vähennetään ratkaistujen tapausten maksuunpanojen tuotot. Veropakoiun määritelmä on esitetty Taulukossa 4.

Menetelmiä veropakoiu-estimaatin laskemiseksi kehitetään jatkuvasti. Tässä selvityksessä menetelmiä on kehitetty yhteisöveron sekä tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron verovajeiden laskemiseksi.

Taulukko 6. Veropakoiusta johtuva verovaje, verolajeittain 2012-13. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Table 1.5

Verolaji	Veropakoiusta johtuva verovaje, mrd £	Kokonaisvaje, mrd £	Veropakoiun osuus kokonaisvajeesta
Tulovero, sos.turvat,	1,4	14,2	9,9 %
Arvonlisävero	0,1	12,4	0,8 %
Yhteisövero	1,3	3,9	33,3 %
Muut suorat verot	0,2	0,3	66,7 %
Yhteensä	3,1	34,3	9,0 %

Veropakoiusta johtuvan verovajeen laskemiseen liittyviä yksityiskohtia on kuvattu luvussa 3.3.4.

2.8 VEROVAJEEN MITTAAMINEN

2.8.1 VEROVAJEEN MÄÄRITELMÄ²²

Verovaje on teoreettisen verosaatavan ja todellisten saatujen maksujen välinen erotus. Teoreettinen verosaatava tarkoittaa sitä verojen määrää, joka saataisiin, jos kaikki henkilöt ja yritykset ilmoittaisivat ja maksaisivat veroja lain kirjaimen, hengen ja veroviranomaisen tulkinnan mukaisesti. Verovaje-estimaatista vähennetään tarkastusten seurauksena saadut maksut. Teoreettinen verosaatava on kerättyjen verojen ja verovajeen summa.

Verovaje voidaan määritellä myös käyttäytymismallien summana – se veron määrä, joka menetetään maksamattomuuden, veropakoiun, lain tulkinnan, virheiden, huolimattomuuden, veron välttelyn, piilotalouden ja järjestäytyneen rikollisuuden seurauksena.

²¹ s. 14

²² s. 16

2.8.2 LAAJUUS²³

Verovaje käsittää vain ne verolajit, jotka kuuluvat HMRCn toimivallan piiriin. Siihen eivät sisälly ne verolajit, joita muut viranomaiset keräävät²⁴. Estimaattiin ei myöskään sisälly verohyvitysten vaikutus.

2.8.3 EPÄVARMUUS²⁵

Verovaje-estimaattiin voi sisältyä virheitä; joko laskennan vääristä oletuksista johtuvia virheitä tai otannasta johtuvia virheitä. Menetelmiä arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti, mistä johtuen aiemmin julkaistut estimaatit saattavat revisoitua.

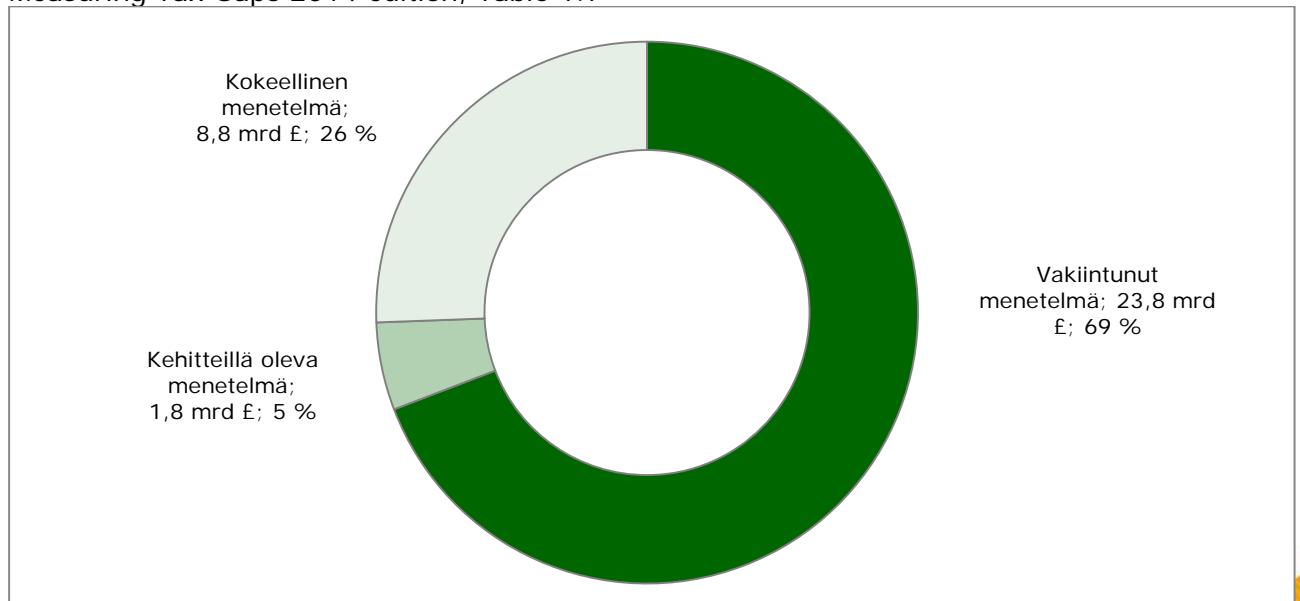
Suurin osa 2012-13 estimaateista ovat alustavia/tilapäisiä ja ne on johdettu aiempien vuosien aineistosta verosaatavia kuvaavien trendien avulla.

2.8.4 MENETELMÄT²⁶

Arvonlisäveron ja valmisteverojen verovajeet on laskettu ns. top-down lähestymistapaa käyttäen, jossa verrataan kansantalouden kulutustietoja kerättyihin veroihin. Useimmat muut verovajeen komponentit on laskettu ns. bottom-up lähestymistavalla, joka perustuvat osastojen operatiiviseen dataan ja hallinnosta saatuihin tietoihin. Top-down menetelmän soveltamista suoriin veroihin tutkittiin, mutta sen käyttö osoittautui sopimattomaksi. Menetelmät ja käytetyt aineistot on esitelty kutakin verolajia käsittelevissä luvuissa.

Noin kaksi kolmasosaa vuoden 2012-13 verovajeesta on laskettu vakiintuneilla menetelmillä.

Kaavio 6. Verovaje mittaamenetelmään laadun mukaan arvioituna, 2012-13. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Table 1.7

²³ s. 16

²⁴ Mm. kunnallisvero, yritysten kiinteistövero, ruuhkamaksut ja ajoneuvojen valmistevero.

²⁵ s. 16

²⁶ s. 17

2.8.5 VEROVAJE-ESTIMAATTIEN REVISIOT

Monet verovaje-estimaatin osat ovat revisoituneet sen jälkeen, kun ne on julkaistu raportissa Measuring tax gaps 2013 edition. Syynä ovat menetelmien kehittyminen, aineiston täydentyminen ja vanhempien vuosien tuloksista johdetut verovaje-estimaatit.²⁷

Measuring Tax Gaps 2014 Taulukossa 1.7 (Table 1.7) on yhteenveto revisioista ja niiden komponenteista.

Taulukossa 7 on esitetty yhteenveto revisioiden syistä.²⁸

Tässä käänösraportissa revisiot ja niiden syyt on käsitelty kunkin verolajin menetelmäkuvauksen yhteydessä.

Measuring Tax Gaps 2014 Kaaviossa 1.8 (Figure 1.8) on esitetty kokonaisverovajeen revisoituminen Measuring tax gaps 2010 julkaisusta lähtien. Revisioiden määrä osoittaa että verovaje on pitkän aikavälin mittari ja sen trendi on luotettavampi pitkällä aikavälillä kuin vuosittaisessa vertailussa.²⁹

Taulukko 7. Revisiot edellisestä julkaisusta. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Table 1.8

Verovaje	Revisio
Arvonlisävero	
	<ul style="list-style-type: none"> - Arvonlisäverovajeen estimaatti on päivitetty ONSn 30.6.2014 julkaisemalla 'Consumer Trends' aineistolla. Tämä aiheutti pieniä muutoksia kaikkiin vuosiin. (Uudempien julkaisujen aineistot eivät ole vielä riittävän yksityiskohtaisia käytettäväksi verovajeen laskennassa.) - The Office for Budget Responsibility (OBR) on julkaissut ennusteen vuodelle 2013-14 vuoden 2014 budjetin yhteydessä. HMRC julkaisee väliaikaisen estimaatin vuodelle 2013-14 tämän vuoden Autumn Statement julkaisun yhteydessä. - Vuoteen 2014 mennessä ONS on toteuttanut osittain uuden tilinpidon standardin European System of Accounts (ESA10). Seuraava kansantalouden tilinpidon 'Blue Book' julkaistaan 31.10.2014. - ONS on julkaissut sarjan artikkeleita, joissa hahmotetaan ESA10 ja muiden metodologisten muutosten johdosta odotettuja muutoksia bruttokansantuotteeseen. Koska BKT aineistoa käytetään verovajeen laskennassa, uusi BKT aineisto voi aiheuttaa muutoksia myös teoreettiseen arvonlisäveroon ja arvonlisäverovajeeseen.
Valmisteverot	
Alkoholi	- Alkoholin legitiimi kulutusarvio perustuu HMRCn saamiin alkoholin myyntitietoihin siltä osin kun alkoholista on maksettu veroa. Tämä aineisto revisoitiin ja muutos heijastuu vuoden 2013 legitiimiin kulutusarvioon.
Tupakka	- Ei revisiota
Öljyt	- Vuoden 2012-13 on estimaatti on johdettu aiempien vuosien aineistosta, ei varsinaisesti laskettu.
Tulovero, sosiaaliturvamaksut, myyntivoittovero	
Self Assessment	<ul style="list-style-type: none"> - 2005-06 – 2009-10 revisoitui koska uusia kyseisiä vuosia koskevia kiistakysymyksiä ratkaistiin. - 2010-11 revisoitui koska sen verovaje laskettiin ensimmäisen kerran aidosta aineistosta (ei enää johdettu estimaatti) - 2011-12 revisoitui, kun se on nyt johdettu 2010-11 tiedoista eikä 2009-10 tiedoista. Tulokset johdetaan käyttämällä relevanttien verosaatavien vuosimuutosprosentteja. - Aiempaa yksityiskohtaisempi aineisto SA asiakkaista mahdollistaa verovajeen tarkemman allokoinnin SA yksityis- ja yritysasiakkaiden kesken. Muutos aiheutti kasvua yksityisasiakkaiden verovajeeseen ja pienentymistä yritysasiakkaiden verovajeeseen kaikkien vuosien osalta. - Satunnaisotannasta poistettavien asiakkaiden käsittelyä on parannettu. Tästä johtuen luonnollisten henkilöiden ja pienten henkilöyhtiöiden verovaje on pienentynyt kaikkien vuosien osalta.

²⁷ s. 18

²⁸ s. 18-19

²⁹ s. 19

13.10.2015

Pienet työnantajat	<ul style="list-style-type: none"> - 2005-06 – 2009-10 revisoitui koska uusia kyseisiä vuosia koskevia kiistakysymyksiä ratkaistiin. - 2010-11 revisoitui koska sen verovaje laskettiin ensimmäisen kerran aidosta aineistosta (ei enää johdettu estimaatti) - Satunnaisotannasta poistettavien asiakkaiden käsittelyä on parannettu. Tästä johtuen luonnollisten henkilöiden ja pienten henkilöyhtiöiden verovaje on pienentynyt kaikkien vuosien osalta.
Veropakoilu	<ul style="list-style-type: none"> - Menetelmää, jota käytetään yhteisöveron, tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron veropakoilusta johtuvan verovajeen laskemiseen, on kehitetty paremmaksi tänä vuonna. Tärkein muutos on, että niiden vuosien lukumäärä, joita tax under consideration arvioidaan koskevan, on lisätty kolmesta kuuteen.
Piilotalous	<ul style="list-style-type: none"> - Piilotalouden verovaje-estimaatit on laskettu uudestaan takautuvasti, mutta menetelmä on yhä kokeellinen.
Yhteisövero	
LBS	<ul style="list-style-type: none"> - Vuosien 2005-06 – 2007-08 estimaatit eivät ole muuttuneet edellisestä julkaisusta Measuring tax gaps 2013 edition. - 2008-09 ja 2009-10 ovat revisoituneet aineistolla, jota on saatu ratkaistuista riskitapauksista ja paremmista tax under consideration arvioista riskienhallintajärjestelmässä. Ne heijastavat myös pieniä menetelmän yksinkertaistamisesta johtuvia muutoksia (ks. luku 8.2.2 Ajallisuus.) - 2010-11 on revisoitunut kun se estimoidaan nyt asiakashallintajärjestelmän tietojen perusteella eikä ole enää johdettu vuoden 2009-10 tiedoista. - 2011-12 revisoitui, kun se on nyt johdettu 2010-11 tiedoista eikä 2009-10 tiedoista. - Tulokset johdetaan käyttämällä LBS asiakkaiden yhteisöverosaatavien vuosimuutosprosentteja.
L&C	<ul style="list-style-type: none"> - 2011-12 on revisoitunut kun se estimoidaan LBS asiakkaiden päivitetystä tax under consideration arvioista vuodelle 2010-11. - Aiempaa yksityiskohtaisempi aineisto mahdollistaa yhteisöveron tuoton tarkemman allokoinnin L&C ja pk-yritysassiakkaiden välillä.
Pk-yritykset	<ul style="list-style-type: none"> - 2005-06 – 2009-10 revisoitui koska uusia kyseisiä vuosia koskevia kiistakysymyksiä ratkaistiin. - Verosaatavien aineisto on päivittynyt, mistä johtuen vuoden 2011-12 johdettu verovaje-estimaatti on pienentynyt. - Aiempaa yksityiskohtaisempi aineisto mahdollistaa yhteisöveron tuoton tarkemman allokoinnin L&C ja pk-yritysassiakkaiden välillä.
Muut verot	
Stamp Duty Land Tax	- Ei revisiota
Stamp Duty Reserve Tax	- Ei revisiota
Inheritance Tax	- Vuoden 2012-13 verovajeeseen vaikuttaa monta tekijää, ml. the Liechtenstein Disclosure Facility, parantunut läpinäkyvyys ja sen seurauksena parantunut veloitteiden täyttäminen.
Petroleum Revenue Tax	- Ei revisiota
Environmental taxes and Insurance Premium Tax	- Ei revisiota

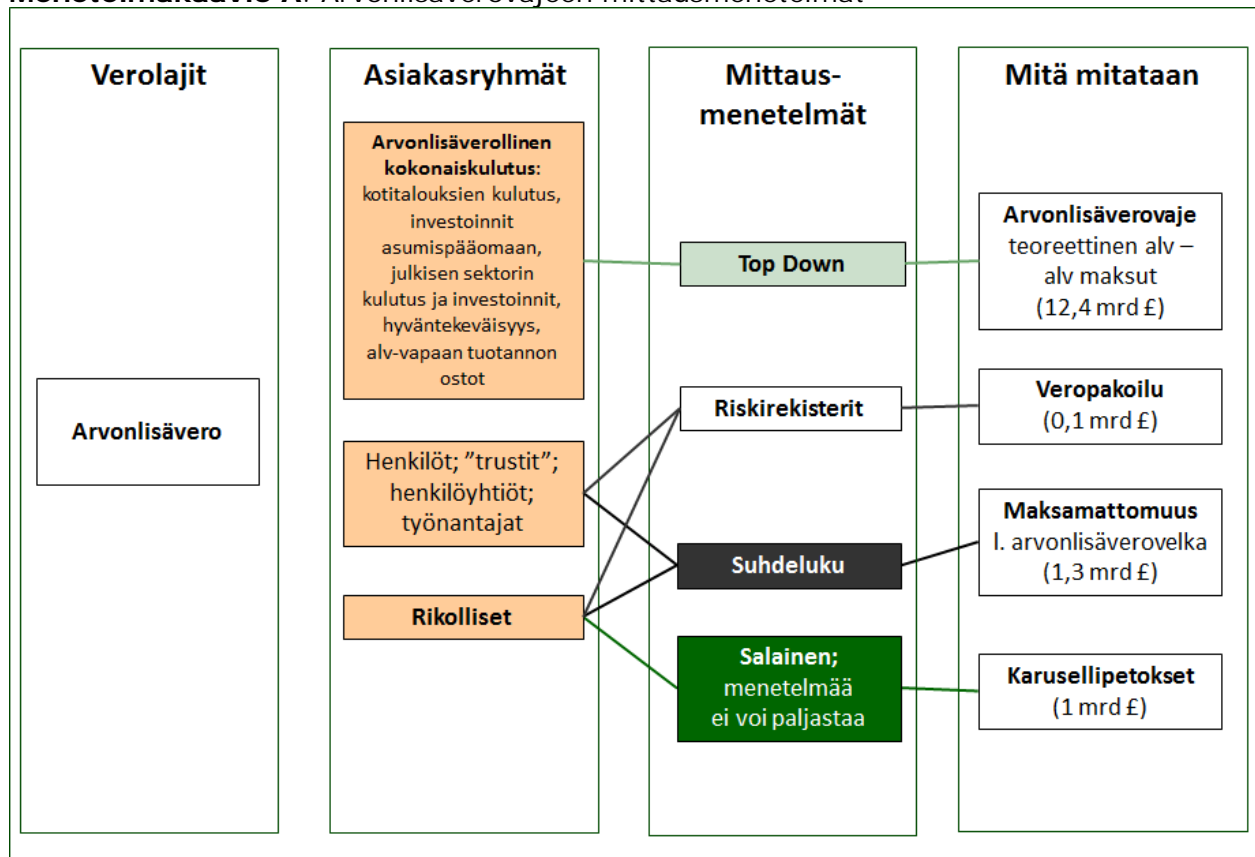

3 ARVONLISÄVERO

Menetelmäkaaviossa A on esitetty yhteenveto arvonlisäveron verovajeen laskentamenetelmistä. Ison-Britannian verotusjärjestelmään liittyviä käsitteitä on kuvattu lyhyesti kaavion alla. Lisätietoa on tarvittaessa etsitty raportin ulkopuolisista lähteistä.

Tässä luvussa on esitelty **veropakoiusta** (ks. määritelmä Taulukko 4) johtuvan verovajeen laskentaan liittyviä yksityiskohtia. Samaa laskentamenetelmää on käytetty myös muiden verolajien kuin arvonlisäveron veropakoiun laajuuden selvittämisessä.

Menetelmäkaavio A. Arvonlisäverovajeen mittaamenetelmät

ONS = the Office for National Statistics = Ison-Britannian tilastokeskus

Blue Book = Ison-Britannian kansantalouden tilinpidon vuosijulkaisu³⁰

Tax under consideration ei ole asiakkaalle määrätty vero, vaan [arvioitu potentiaalinen verosaatava asiakkaalta sekä] työkalu, joka auttaa HMRC:n resurssien tehokkaassa allokoinnissa.³¹ HMRC:n verovirkailija muodosta arvion suurimmasta mahdollisesta verosaatavasta, joka on muodostettu ennen selvittävään asiaan liittyvien yksityiskohtien tai lainsäädännön tutkintaa tai mahdollisten helpotusten huomiointia. Käytäntö on osoittanut, että kiistakysymysten yksityiskohtaisen selvittämisen jälkeen asiakkaalle

³⁰ The United Kingdom National Accounts Blue Book was first published in August 1952 and presents a full set of economic accounts (National Accounts) for the United Kingdom. These accounts are compiled by the Office for National Statistics (ONS). Lähde: <http://www.ons.gov.uk/ons/rel/naa1-rd/united-kingdom-national-accounts/the-blue-book--2014-edition/rpt-1---an-introduction-to-the-united-kingdom-national-accounts.html>

³¹ s. 60

määrättävän veron suuruus on keskimäärin vain noin puolet alkuperäisestä tax under consideration arviosta.³²

3.1 KESKEISIMMÄT LÖYDÖKSET³³

Arvonlisäverovajeen suuruus vuosina 2012-13 oli 12,4 miljardia puntaa. Se vastaa 10,9 prosenttia teoreettisen arvonlisäverosaatavan määrästä. Arvonlisäverovajeeseen sisältyy:

- Karusellipetoksista aiheutunut velka noin 0,5-1 miljardia puntaa
- [Maksamattomuudesta johtuva verovaje eli] arvonlisäverovelka noin 1,3 miljardia puntaa
- Veropakoilusta aiheutunut velka noin 0,1 miljardia puntaa

Vuodesta 2011-12 vuoteen 2012-13 arvonlisäverovaje kasvoi 10,4 prosentista 10,9 prosenttiin, mikä tarkoittaa, että vajeen määrä kasvoi 11,4 miljardista punnasta 12,4 miljardiin puntaan. Keskimääräisen arvonlisäverovajeen suuruus on arvioitu olevan 10,8 prosenttia vuosina 2009-10 – 2012-13.

Karusellipetoksista johtuva verovaje on samaa suuruusluokkaa vuonna 2012-13 kuin 2011-12. Arvonlisäverovelka väheni 1,8 miljardista punnasta 1,3 miljardiin puntaan.

Noin 70 prosenttia teoreettisen arvonlisäverosaatavan määrästä tuli kotitalouksien kulutuksesta ja loput verovapaita hyödykkeitä valmistavien tai tuottavien yritysten, julkisen sektorin sekä asumisen kulutuksesta.

Ravintolat, hotellit, kulttuuri ja virkistys sekä liikenne ovat suurimmat kotitalouksille palveluja tuottavat toimialat (Kaavio 9). Havainto on yhdenmukainen aiempien selvitysten tulosten kanssa.

Aiempien vuosien arvonlisäverovajeet revisoituivat hieman. Lähdeaineistona käytetyn kansantalouden tilinpidon päivittymisestä johtuen 2010-11 arvonlisäverovaje väheni 0,1 prosenttiyksikköä ja muiden vuosien estimaatit revisoituivat vähäisiä määriä.

3.2 TULOKSET JA TAULUKOT³⁴

Taulukossa 8 on esitetty teoreettinen arvonlisäveron nettosaatava, arvonlisäveron nettokertymä ja arvonlisäverovaje vuodesta 2005-06 vuoteen 2012-13.³⁵

³² Lähde: "Tax under consideration by UK and non-UK based businesses"
https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/78818/tax-under-consideration.pdf

³³ s. 23

³⁴ s. 24

³⁵ s. 24

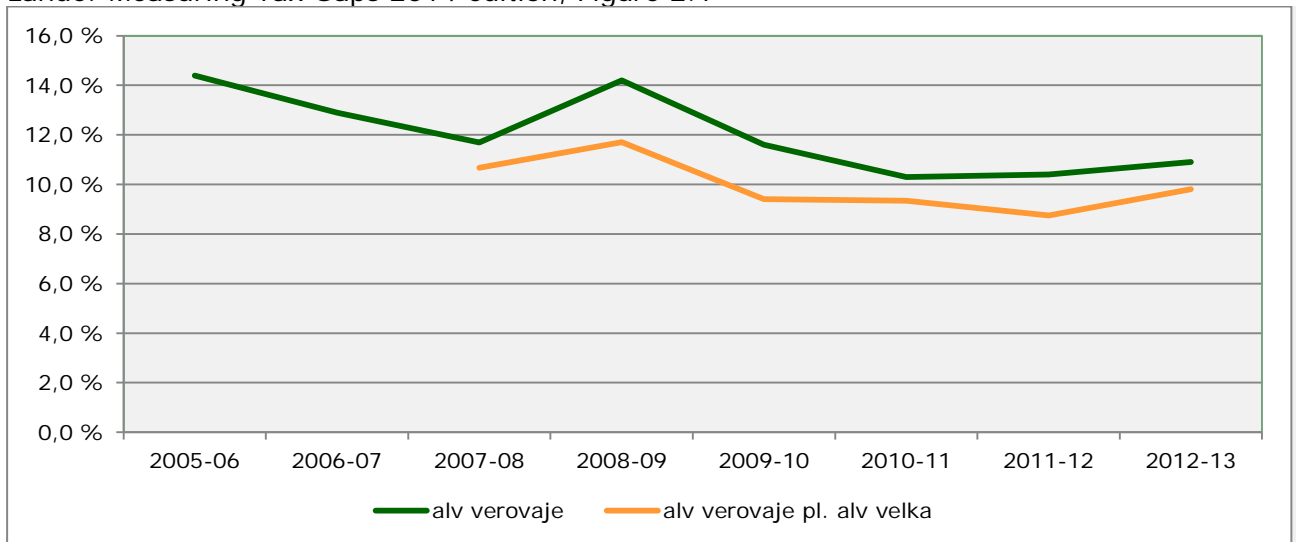

Taulukko 8. Teoreettisen ja maksetun arvonlisäveron sekä arvonlisäverovajeen aikasarja.
Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Table 2.1

	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Teoreettinen alv, netto	85,3	89,0	92,8	93,1	80,8	95,2	109,8	113,1
Maksettu alv, netto	73,0	77,6	82,0	79,8	71,4	85,4	98,4	100,7
Arvonlisäverovaje yhteensä	12,3	11,4	10,8	13,3	9,4	9,8	11,4	12,4
... karusellipetos	2,5-3,5	2,0-2,5	1,0-1,5	1,0-1,5	1,0-1,5	0,5-1,0	0,5-1,0	0,5-1,0
... maksamattomuus	n/a	n/a	0,9	2,4	1,8	0,9	1,8	1,3
... top down	9,3	9,3	8,7	10,2	6,4	8,2	8,9	10,4
Suhteellinen arvonlisäverovaje	14,4 %	12,9 %	11,7 %	14,2 %	11,6 %	10,3 %	10,4 %	10,9 %

Kaaviossa 7 on esitetty arvonlisäverovajeen aikasarja vuosina 2005-06 – 2012-13. Arvonlisäverovaje pl. arvonlisäverovelka pysyi melko tasaisena vuodesta 2009-10 eteenpäin ollen noin yhdeksän prosenttia teoreettisesta arvonlisäverosta.

Kaavio 7. Suhteellinen arvonlisäverovaje mukaan lukien ja pois lukien arvonlisäverovelka.
Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Figure 2.1

3.2.1 KARUSELLI-PETOKSET³⁶

Karuselli-petosten vaikutus on vähentynyt huippuarvosta 2,5-3,6 miljardia puntaa vuonna 2005-06. Se on pysynyt melko vakaana ollen noin 0,5-1,5 miljardia puntaa vuodesta 2007-08 lähtien ja ollen noin 0,5-1 miljardia puntaa vuonna 2012-13.

3.2.2 ARVONLISÄVEROVELKA³⁷

[Arvonlisäverovelalla tarkoitetaan tässä raportissa maksamattomuudesta johtuvaa arvonlisäveron vajetta.] Arvonlisäverovelka on maksettavaksi ilmoitettua arvonlisäveroa, jota ei ole vielä maksettu.³⁸ Arvonlisäverovaje oli korkeimmillaan 14,2 prosenttia, kun arvonlisäverovelka kasvoi 0,9 miljardista punnasta 2,4 miljardiin puntaan vuodesta 2007-08 vuoteen 2008-09. Arvonlisäverovelka oli 1,3 miljardia puntaa vuonna 2012-13.

³⁶ s. 25

³⁷ s. 25

³⁸ Määritelmä ks. Taulukko 4 ja luku 3.3.4

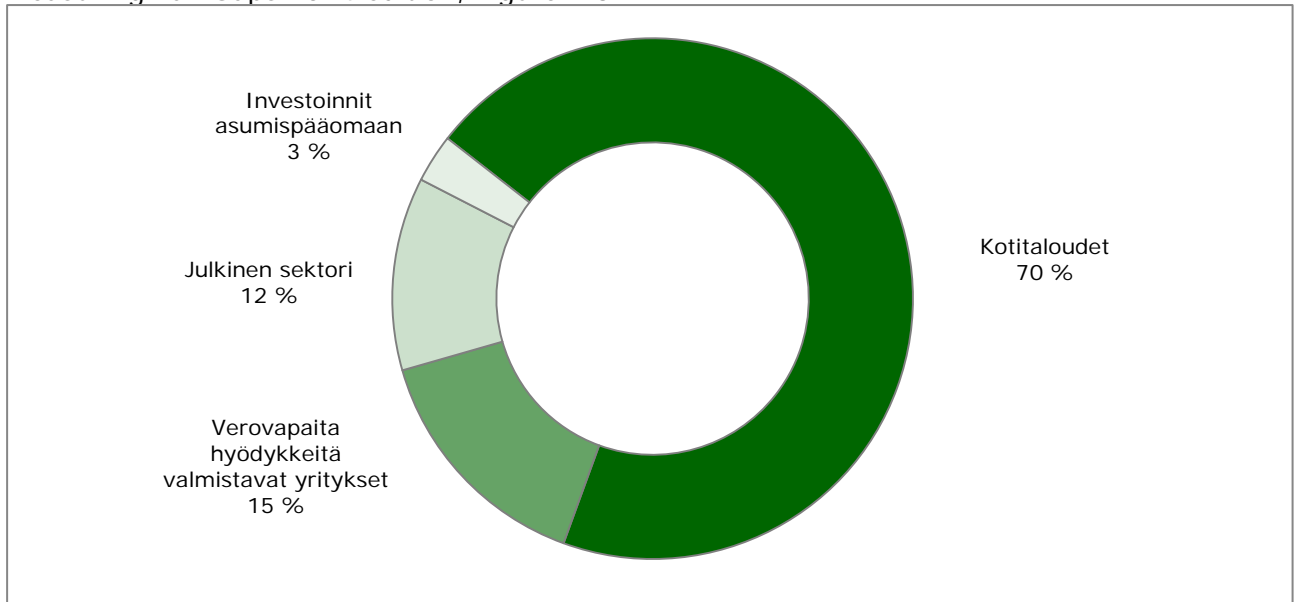
3.2.3 VEROPAKOILU³⁹

Veropakoilu on yksi arvonlisäverovajeen komponentti. Veropakoilussa käytetään hyväksi verojärjestelmän sääntöjä, jotta saavutetaan vastoin lain henkeä olevia veroetuja.⁴⁰ Arvonlisäveropakoilun määrän on arvioitu olevan 0,1 miljardia punttaa vuonna 2012-13.

3.2.4 SEKTORIANALYYSI⁴¹

Kaaviossa 8 on esitetty prosentteina jokaisen sektorin osuus teoreettiseen arvonlisäveron muodostumisesta. Kotitalouksien kulutuksen osuus oli 70 prosenttia vuonna 2012-13. Osuus on yhdenmukainen aikaisempien vuosien verovaje-estimaattien kanssa.

Kaavio 8. Teoreettisen arvonlisäveron lähteet kulutussektoreittain 2012-13. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Figure 2.3

Kotitaloussektorin kulutusjakauma vuonna 2012-13 on esitetty Kaaviossa 9. Hotellit ja ravintolat, kulttuuri ja virkistys sekä liikenne ovat suurimmat kotitaloussektorin kulutuserät. Havainto on yhdenmukainen aiempien vuosien arvonlisäverovaje-estimaattien kanssa.

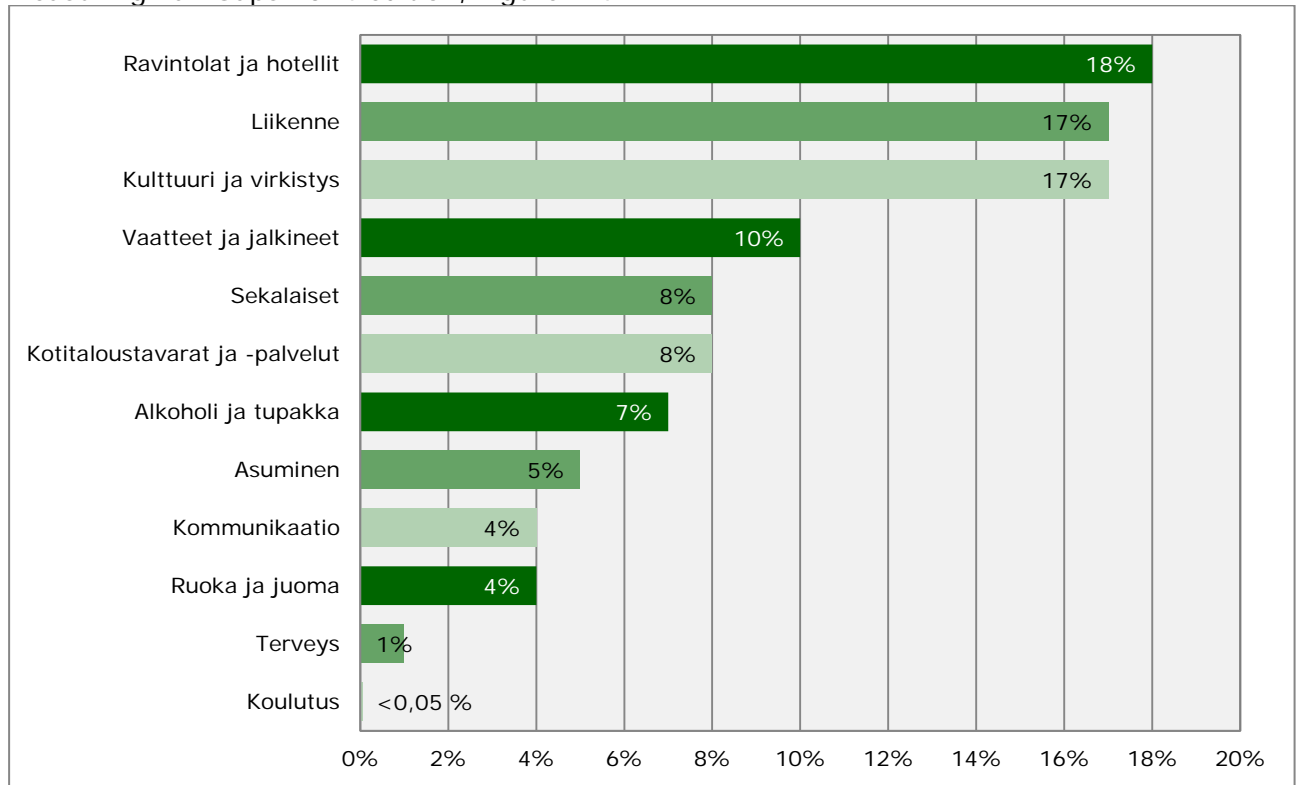
³⁹ s. 26

⁴⁰ Ks. Taulukko 4 ja luku 3.3.4

⁴¹ s. 26

Kaavio 9. Kotitaloussektorin arvonlisäverotuksen alainen kulutus, 2012-13. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Figure 2.4

3.3 MENETELMÄT JA AINEISTOON LIITTYVÄT KYSYMYKSET

3.3.1 TOP DOWN MENETELMÄ

Arvonlisäveron menetysten kokonaismäärää mitataan vertaamalla *teoreettista arvonlisäveroa* toteutuneeseen arvonlisäveron tuottoon. Näiden summien erotus on arvonlisäverovaje.⁴²

Arvonlisäverovajeen laskentamenetelmä on ns. top-down menetelmä, johon kuuluu:

TEOREETTINEN ARVONLISÄVERO

Teoreettinen arvonlisävero on se arvonlisäveron määrä joka ideaalimaailmassa kerättäisiin. Se kattaa kaiken veronalaisen kulutuksen, joka tuottaa täyden ja oikean määrän arvonlisäveroa ilman petosta, veropakoilua ja virheistä tai maksamattomuudesta johtuvia menetyksiä.⁴³

⁴² s. 27

⁴³ MM s. 5 C.3

Kokonaiskulutus

[Teoreettisen arvonlisäveron laskemiseksi] kerätään aineisto, joka sisältää arvonlisäveron alaisten hyödykkeiden kokonaiskulutuksen eriteltyinä kansantalouden tilinpidon sektorijaon mukaan.⁴⁴

Kulutustilastot, joita käytetään laskennassa, ovat pääasiassa kansantalouden tilinpidon makroekonomisia aggregaatteja. Kaikki kansantalouden tilinpidon aineistot, joita on käytetty teoreettisen arvonlisäveron estimaattien laskennassa, ovat yhdenmukaisia viimeisimmän ONSn Blue Book julkaisun kanssa.⁴⁵

Teoreettinen arvonlisävero on se määrä arvonlisäveroa, joka sisältyy kansantalouden lopullisesti verotettavaan kulutukseen. Lopullisesti verotettavalla kulutuksella tarkoitetaan sitä **kulutusta, josta arvonlisävero maksetaan** [ei vähennysoikeutta], eli arvonlisäverorekisteriin kuulumattomien tai vähennysoikeudettomien henkilöiden tai organisaatioiden kulutusta.⁴⁶

Joukko kulutusvirtoja vaikuttaa veron perusteeseen, mutta suurin osa arvonlisäverosta tulee kotitalouksien kulutuksesta. Tärkeimmät kulutuskategoriat arvonlisäveron saatavien näkökulmasta ovat:

- kotitalouksien kulutus
- julkiset voittoa tavoittelemattomat organisaatiot ja hyväntekeväisyys
- julkisen sektorin kulutus ja investoinnit
- arvonlisäverottomaan tuotantoon sisältyvät ostot
- investoinnit asumispääomaan⁴⁷

Arvonlisäveron nettosaatava lasketaan arvonlisäverovelvollisten myyjien myynteihin ja ostoihin sisältyvien verojen erotuksena.⁴⁸

Maksettavan arvonlisäveron määrä kulutuskategorioittain on laskettavissa kansantalouden tilinpidon tiedoista lukuun ottamatta verovapaita hyödykkeitä. Yritykset, jotka valmistavat arvonlisäverotuksen ulkopuolella olevia hyödykkeitä, eivät normaalisti saa tehdä ostoihin liittyviä vähennyksiä. HMRCIIä on erillinen kysely, jolla selvitetään vähennysoikeudettomien ostojen osuutta kulutuksesta.⁴⁹

Teoreettisen arvonlisäveron laskennassa huomioidaan myös arvonlisäverorekisteriin kuulumattomien yritysten kulutus. Nämä eivät voi hakea palautusta ostojen sisältämästä arvonlisäverosta. Korjaus tehdään käyttämällä ONSn aineistoja sekä HMRCn tietoja siitä, kuinka suuri osa yritysten liikevaihdosta jää ALV minimirajan alapuolelle.⁵⁰

Lisäksi ulkopuolisista tietolähteistä saatuja tietoja yhdistetään kansantalouden tilinpidon tietoihin, kun selvitetään yritysten [vähennysoikeudetonta] kulutusta autoihin ja veron alaiseen viihde-kulutukseen.⁵¹

Vähennysoikeudettomien ostojen laskeminen on monimutkaista, mistä johtuen tämän estimaatin luotettavuus on heikompi kuin muiden laskennassa käytettyjen tietojen luotettavuus.⁵²

⁴⁴ s. 27

⁴⁵ MM s. 5 C.4

⁴⁶ MM s. 5 C.5

⁴⁷ s. 27 ja MM s. 6 C.10

⁴⁸ MM s. 6 C.11

⁴⁹ MM s. 6 C.12

⁵⁰ MM s. 6 C.13

⁵¹ MM s. 6 C.14

Bruttoveron laskeminen

Teoreettinen arvonlisävero lasketaan kertomalla arvonlisäveron alaiset kulutukset arvonlisäveron asteilla.⁵³

Jokaisen kulutussektorin kokonaiskulutus jaetaan arvonlisäveroasteiden mukaisiin ryhmiin: nolla-verokannan, normaalin verokannan ja alennettujen verokantojen mukainen kulutus sekä arvonlisäveroton kulutus.⁵⁴ Kulutus jaetaan arvonlisäverokantojen mukaisiin ryhmiin kulutuksen hyödykkeiden perusteella.⁵⁵

Teoreettinen arvonlisävero lasketaan normaalin ja alennettujen verokantojen alaisesta kulutuksesta.⁵⁶ Eri kulutussektoreiden [eri verokantojen] alaiset kulutusluvut lasketaan yhteen, jolloin saadaan koko kansantaloutta edustava vuotuinen estimaatti.⁵⁷

Nettomääräinen teoreettinen arvonlisävero

Osana teoreettisen arvonlisäveron laskentaa huomioidaan legitiimit vähennykset, jolloin saadaan nettomääräinen teoreettinen arvonlisävero.⁵⁸

Vuosittainen bruttomääräinen teoreettinen arvonlisävero lasketaan kulutuskategorioista tulevien arvonlisäveron saatavien summana. Osa tästä arvonlisäverosta ei kuitenkaan tule maksettavaksi.

Tähän on useita syitä, jotka jakautuvat kahteen pääkategoriaan:

- arvonlisäveron palautukset
- myyjät jotka eivät ole arvonlisäverovelvollisia

Arvonlisäveron palautuksia annetaan pääosin valtion virastoille, National Health Service:n trusteille ja alueellisille terveystoimintayksiköille, jotka hankkivat palveluja ei-kaupallisiin tarkoituksiin. kaikkia kulutuskategorioita, joista arvonlisäveron palautuksia voi saada, ei voida erikseen tunnistaa teoreettisen arvonlisäveron laskennassa. Näiden arvo saadaan HMRC:n verotarkastustiedoista.⁵⁹

Yritykset, joiden liikevaihto jää alle arvonlisäverovelvollisuuden rajan, voivat laillisesti jättää arvonlisäveron pois myynneistään. Näihin myynneihin suuntautuva kulutus poistetaan teoreettisesta arvonlisäverosta. Tämä kulutuksen määrä arvioidaan käyttämällä ONS:n aineistoja sekä HMRC:n tietoja siitä, kuinka suuri osa yritysten tuottamasta liikevaihdosta jää arvonlisäveron minimirajan alapuolelle.⁶⁰

TOTEUTUNUT ARVONLISÄVERON TUOTTO

Toteutuneet arvonlisäveron suoritukset saadaan HMRC:n virallisista tilastoista.⁶¹

Ajallisuuden vaikutus lukuihin huomioidaan ennen verovajeen laskemista.⁶²

⁵² MM s. 6 C.15

⁵³ MM s. 6 C.6

⁵⁴ MM s. 6 C.7

⁵⁵ s. 27

⁵⁶ MM s. 6 C.7

⁵⁷ MM s. 6 C.8

⁵⁸ s. 27 ja MM s. 5 C.2

⁵⁹ MM s. 7 C.17

⁶⁰ MM s. 7 C.18

⁶¹ HMRC's Consolidated Fund figures. MM s. 7 C.19

Fiskaalisen vuoden (huhtikuun alusta maaliskuun loppuun) verokertymää verrataan kalenterivuoden teoreettiseen arvonlisäveroon. Tämä sisältää oletuksen että viive kulutuksen ja arvonlisäveron maksun välillä on kolme kuukautta.⁶³

VEROVAJEEN LASKEMINEN

Arvonlisäverovaje lasketaan vähentämällä arvonlisäveron tuotto teoreettisesta nettoarvonlisäverosta.⁶⁴ Residuaalin oletetaan olevan kokonaisarvonlisäverovajeen, johon sisältyvät petokset, velka ja muut menetykset.⁶⁵

TOP DOWN -MENETELMÄN ARVIOINTIA

Arvonlisäverovajeen kasvu vuodesta 2011-12 vuoteen 2012-13 tarkoittaa, että kansantalouden kulutus kasvoi tarkastelujaksolla enemmän kuin arvonlisäveron suoritukset. Kulutuksen kasvu 20 miljardilla punnalla lisäsi teoreettista arvonlisäveroa noin 4 miljardia puntaa. Aineisto, jota käytetään teoreettisen arvonlisäverosaatavan laskemiseen, on suunniteltu mittaamaan kulutusta kansantalouden tilinpitoa varten eikä kulutusta hetkellä, jolloin arvonlisävero tulee maksettavaksi. Tästä johtuen arvonlisäverovaje voi heilahdella, esimerkiksi arvonlisäveron maksut eivät täsmää kansantalouden tilinpidon kulutusmittausten kanssa. Hyödykkeiden jakaminen verokantojen mukaisesti ei onnistu tarkasti. Näistä syistä johtuen teoreettinen arvonlisäverosaatava on suuntaa antava mittari todelliselle arvonlisäveron potentiaalille.⁶⁶

Arvonlisäerokannan muutokset ovat pääasiallinen syy arvonlisäverovajeen vuosittaiselle vaihtelulle tarkastelujaksolla 2005-06 – 2012-13. Sen sijaan, jos tarkastelleen arvonlisäverovajeen osuutta teoreettisesta arvonlisäverosta, muuttuvien verokantojen vaikutus eliminoituu. Suhteellinen arvonlisäverovaje on siten vuodesta toiseen vertailukelpoinen verovajeen mittari.⁶⁷

Verovaje-estimaatit ovat yhdenmukaiset ONS Consumer Trends datan kanssa, joka on julkaistu 30.6.2014; niihin ei sisälly myöhempi ONS Consumer Trends päivitys 30.9.2014, joka on yhdenmukainen tulevan UK National Accounts – The Blue Book, 2014 edition kanssa (julkaistu 31.10.2014).⁶⁸

Arvonlisäverovajeen väliaikainen estimaatti 2013-14 julkaistiin joulukuussa 2014⁶⁹ ja toinen estimaatti julkaistaan vuoden 2015 budjetin yhteydessä. Tarkka julkaisupäivä löytyy HMRC:n verkkosivuilta⁷⁰. Väliaikainen estimaatti perustuu viimeisimpään ONS Consumer Trends ja Blue Book aineistoihin, jotka julkaistaan syyskuussa ja lokakuussa 2014.

⁶² MM s. 7 C.19

⁶³ s. 28 ja MM s. 7 C.20

⁶⁴ s. 27

⁶⁵ s. 28

⁶⁶ s. 24

⁶⁷ s. 24

⁶⁸ s. 28. ONS:n julkaisupäivät ks. 'UK National Statistics Publication Hub'

⁶⁹ The Chancellor's Autumn Statement

⁷⁰ <https://www.gov.uk/government/organisations/hm-revenue-customs/about/statistics#schedule-of-updates>

3.3.2 KARUSELLIPETOKSET⁷¹

Karusellipetokset ovat järjestäytyneitä rikollista toimintaa, jossa käytetään hyväksi EU:n arvonlisäverojärjestelmää. Luukuttaja/bulvaani hankkii tavaroita ja palveluja ilman arvonlisäveroa muista EU maista. Se perii arvonlisäveron jälleenmyynnissään, mutta ei ilmoita ja/tai tiliä sitä veroviranomaiselle. Yksi tämän toiminnan muoto on ns. karusellipetokset, johon kuuluu sarja järjestettyjä transaktioita EU:n sisällä ja ulkopuolella. Arvonlisäverojen maksaminen laiminlyödään ja joissakin tapauksissa hyödynnetään katteettomia arvonlisäveron palautuksia.

Karusellipetosten aiheuttaman verovajeen mittausmenetelmää uudistettiin viime vuonna. Uudistukset heijastavat paremmin tapaa, jolla karusellipetokset on toteutettu. Aikaisempia vuosia ei voida laskea uudestaan, koska niitä koskevaa dataa ei ole. Näin ollen aikasarjassa on epäjatkumo vuosien 2010-11 ja 2011-12 välillä. Estimaatit ennen vuotta 2011-12 on laskettu vanhalla menetelmällä, eikä niitä tulla revisoimaan.

Uutta mittausmenetelmää ei voida esitellä, koska sen paljastaminen voisi heikentää verojen maksamishalukkuutta.

3.3.3 ARVONLISÄVEROVELKA⁷²

[Maksamattomuus eli] arvonlisäverovelka on fiskaalisen vuoden aikana syntyneiden uusien velkojen ja suoritettujen maksujen ja tehtyjen sovittelujen välinen erotus.⁷³ Tämä poikkeaa suorien verojen määritelmästä, jossa maksamattomuus tarkoittaa alaskirjattua velkaa. Tehdyt sovittelut tarkoittaa alkuperäisen velkapääoman ja lopullisen velkapääätöksen välistä erotusta.

Arvonlisäverovelka estimoidaan käyttämällä HMRC:n omaa aineistoa. Siinä on huomioitu korjaukset, jotka eliminoivat yhtäältä karusellikaupan vaikutusta ja toisaalta maksuaika-sopimusten osamaksujen vaikutusta. Aineistoon liittyvistä rajoituksista johtuen tätä velkaerää on voitu mitata vasta vuodesta 2007-08 lähtien.

Tässä raportissa käytetty menetelmä ei liity velkapääomaan tai alaskirjattuun velkaan. Tämä tarkoittaa, että estimaatti eroaa arvonlisäverovelan määrästä julkaisussa HMRC Annual Report and Accounts 2013-14.

3.3.4 VEROPAKOILU

Veropakoilun aiheuttama arvonlisäverovaje lasketaan arvonlisäveroa koskevasta HMRC:n riskirekisterin tiedoista. Menetelmä on sama kuin Measuring tax gaps 2013 edition julkaisussa, lukuun ottamatta pientä korotuskerrointa, joka poistettiin veropakoilu-aineistojen analysoinnin jälkeen. Arvonlisäveron veropakoilukeinojen keston/vaikutusaikaan liittyviä oletuksia ei muutettu.⁷⁴

⁷¹ s. 28

⁷² s. 29

⁷³ Arvonlisäverovelka = [uudet velat] – [suoritettut maksut + tehdyt sovittelut].

⁷⁴ s. 29

TIETOLÄHTEET

Tässä luvussa kuvataan veropakoilusta aiheutuvan verovajeen laskennassa käytettyjä tietolähteitä seuraavien verolajien osalta:

- tulovero, sosiaaliturvamaksut ja myyntivoittovero
- yhteisövero (pl. Large Business Service -asiakkaat)
- arvonlisävero
- Stamp Duty Land Tax

Petroleum Revenue Tax:n, Stamp Duty Reserve Tax:n ja perintöveron verovaje-estimaatit ovat viitteellisiä ja ne lasketaan asiantuntija-arvion perusteella.⁷⁵

Veropakoilusta aiheutuva verovaje lasketaan käyttämällä HMRC:n veropakoiluohjelmista keräämiä tietoja, jotka on tallennettu ns. riskirekistereihin. Rekisteri kattaa yksityishenkilöiden, trustien, henkilöyhtiöiden ja työnantajien veropakoiluohjelmat. Kerätty tieto on joko 'paljastettua' tai 'paljastamatonta':

- **Paljastettujen ohjelmien** tiedonkeruuprosessi: Veropakoilun tiedonantojärjestelmä otettiin käyttöön vuonna 2004 ja sen uusi laajempi versio otettiin käyttöön elokuussa 2006.⁷⁶ Paljastussääntöjen piiriin kuuluvan veropakoilu-ohjelman perustajan täytyy rangaistuksen uhalla paljastaa ohjelma HMRC:lle viiden päivän kuluessa siitä, kun se otettu käyttöön tai annettu potentiaalisten käyttäjien saataville. Paljastuksen yhteydessä on annettava riittävä määrä tietoa, että HMRC:n asiantuntijat voivat ymmärtää ohjelman toimintaperiaatteet. HMRC antaa perustajalle jokaista paljastusta vastaan viitenumeron. Veronmaksajien, jotka käyttävät ohjelmaa, tulee ilmoittaa ko. numero veroilmoituksella.⁷⁷
- **Paljastamattomat ohjelmat.** HMRC:n tarkastajien havaitsemat ohjelmat.⁷⁸

On huomioitava, että veropakoilu kattaa laajan kirjon erilaisia toimia. Joihinkin näistä nykylainsäädäntö puuttuu ja joihinkin tarvitaan ratkaisuja tulevaisuuden lainsäädännössä estämään lisämenetykset. Joissakin tapauksissa tekotapoja on tunnistettu mutta ei rekisteröity, koska olemassa oleva lainsäädäntö ei anna keinoja niiden haastamiseen. Tällaiset tapaukset on mahdollista estää tulevaisuudessa kehittämällä lainsäädäntöä.⁷⁹

Kun asiantuntijat tutkivat veropakoiluohjelmia, he muodostavat niitä koskevan tax under consideration arvion ja kirjaavat sen riskirekisteriin. Kaikki päättyneiden selvitysten maksuunpanoista saadut tuotot kirjataan myös.⁸⁰

Samankaltaiset veropakoiluohjelmat yhdistetään projekteiksi. Tax under consideration arviot kirjataan [riskirekisteriin] projektikohtaisesti. Arviot liittyvät kaikkiin veronvälttely-ohjelmiin, jotka kuuluvat projektiin ja koskevat kaikkia vuosia, jotka ohjelma kattaa. Kun [ohjelmaa koskeva] selvitys saadaan päätökseen, siihen liittyvä arvio vähennetään projektin tax under consideration kokonaissummasta ja maksuunpanojen tuotto kirjataan.⁸¹

Veronmaksajakohtaista tietoa on saatavilla suurista yrityksistä ja varakkaista yksityishenkilöistä. Sen avulla voidaan verrata asiakaskohtaisesti tax under consideration arvioita ja maksuunpanojen tuottoja.⁸²

⁷⁵ MM s. 50 H.35

⁷⁶ MM s. 55 H.12

⁷⁷ <https://www.gov.uk/disclosure-of-tax-avoidance-schemes-overview>

⁷⁸ MM s. 50 H.36

⁷⁹ MM s. 55 H.13

⁸⁰ MM s. 50 H.37

⁸¹ MM s. 50 H.38

⁸² MM s. 50 H.39

MENETELMÄ

Verovaje lasketaan vähentämällä tax under consideration arviosta maksuunpanojen tuottoarvio.

$$\text{Veropakoiilusta johtuva verovaje} = \text{tax under consideration}^* - \text{maksuunpanojen tuotto}^{83}$$

*Tax under consideration sisältää sekä meneillään olevat että päättyneet selvitykset/kyselyt.

Päättyneet kyselyt. Tax under consideration arvio lasketaan maksuunpanojen tuotosta (koska tapaukseen liittyvä tax under consideration poistetaan projektin tax under consideration arvion kokonaismäärästä). Lasketaan ensin asiakaskohtaisen aineiston maksuunpanojen tuoton osuus tax under consideration arviosta ja suhteutetaan sen jälkeen saatu luku koko maksuunpanojen tuottoaineistoon.⁸⁴

Keskeneräiset kyselyt. Maksuunpanojen tuotto arvioidaan suhdeluvun 'maksuunpanojen tuotto per tax under consideration' avulla. Suhdeluku lasketaan päättyneiden tapausten asiakas-kohtaisista tiedoista.⁸⁵ Päättyneitä selvityksiä koskevat asiakaskohtaiset tiedot lasketaan yhteen eli aggregoidaan avointen tapausten tuottoarvion laskemista varten.⁸⁶

Vuositasen verovaje-estimaatti lasketaan jyvittämällä tax under consideration arvioiden kokonaissumma verovuosille käyttämällä jompaakumpaa menetelmää:

- aineistoa LBSn laadunvarmistushankkeesta jos saatavilla (ks. luku 8.2.2)
- veronvälttelyohjelmista saatua tietoa, joita HMRC saa käyttöönsä vuosittain.⁸⁷

AINEISTON LAATU⁸⁸

Eniten virhettä verovajeen laskentaan aiheuttaa se, että HMRC ei havaitse kaikkia veronvälttelyyn liittyviä veroriskejä. Tästä syystä laskettu verovaje on alaspäin harhainen. Virheen suuruutta on vaikea arvioida.

Verovajeen laskentaa liittyy tiettyjä muita ongelmia:

- Asiantuntijoiden laskemat tax under consideration arviot muodostetaan kulloinkin käytettävissä olevilla tiedoilla. Kun tiedon laatu paranee, arvio saattaa muuttua.
- Arvio voidaan jyvittää eri vuosille eri tavalla kuin on oletusjako.
- Suhdeluku 'maksuunpanojen tuotto per tax under consideration' muuttuu, kun avoimet tapaukset tulevat ratkaistuksi. Kaikki muutokset revisoivat verovaje-estimaattia.
- Yhteisöveron veronvälttelyohjelmat, joita Large Business Service -asiakkaat käyttävät, poistetaan näistä laskemista, että nämä asiakkaat eivät tule huomioiduksi kahteen kertaan verovajeen laskennassa. Käyttäjien uudelleenluokittelu⁸⁹ aiheuttaa yhteisöveron välttelystä aiheutuvan verovajeen revisoitumisen.

Edellä kuvatuista syistä selvityksessä ilmoitetut luvut tulevat todennäköisesti revisoitumaan kun laskennassa käytettävät aineistot täydentyvät.

⁸³ MM s. 51 G.41

⁸⁴ MM s. 51 G.42

⁸⁵ MM s. 51 G.43

⁸⁶ MM s. 50 H.39

⁸⁷ MM s. 51 G.44

⁸⁸ MM s. 51

⁸⁹ Tarkoittanee luokittelua LBS asiakas tai muu asiakas

3.4 REVISIOT⁹⁰

Arvonlisäverovajeen estimoinnin keskeinen osa on kansantalouden tilinpidon laskelmat, jotka tarkentuvat vuosittain sitä mukaan, kun niiden taustalla olevat aineistot täydentyvät. Kansantalouden tilinpidossa käytetty prosessi kokoaa yhteen aineistot, joista lasketaan vuosittainen bruttokansantuote (BKT) kolmea eri lähestymistapaa noudattaen. Kansantalouden tilinpidon järjestelmä tasapainottaa kysynnän ja tarjonnan tuotteittain ja toimialoittain. Aineiston täydentymisen lisäksi kansantalouden tilinpito voi revisoitua menetelmiin tai luokituksiin liittyvien uudistusten vuoksi, jotka voivat olla merkitykseltään huomattavia.

Kansantalouden tilinpidon uusi standardi European System of Accounts (ESA10) on otettu osittain käyttöön vuonna 2014. Seuraava Blue Book julkaisupäivä on 31.10.2014. HMRC on tietoinen tulevista muutoksista ja ne tullaan huomioimaan arvonlisäverovajeen laskennassa mahdollisimman pian. Seuraava väliaikainen arvonlisäverovajeen laskelma perustuu Blue Book ja ONS Consumer Trends tilastojen viimeisimpiin tietoihin.

ONS julkaisee sarjan artikkeleita, joissa selitetään tulevia BKT:n muutoksia, jotka johtuvat ESA10 käyttöönotosta ja muista menetelmällisistä uudistuksista. Suora linkki BKT aineiston ja arvonlisäverovajeen välillä tarkoittaa, että teoreettinen arvonlisäverosaatava ja arvonlisäverovajeen estimaatti voivat revisoitua, kun uusi tilinpidon aineisto otetaan käyttöön.

Arvonlisäverovajeen reisoituminen edellisestä julkaisusta Measuring tax gaps 2013 edition aiheutti verovajeen supistumisen vuonna 2010-11 ja vähäisiä muutoksia muina vuosina. Vuoden 2010-11 verovaje reisoitui alaspäin 9,9 miljardista punnasta 9,8 miljardiin puntaan eli 10,4 prosentista 10,3 prosenttiin.

Vuoden 2012-13 arvonlisäverovajeen estimaatti on reisoitunut alaspäin 0,4 prosenttiyksikköä sen jälkeen kun se julkaistiin ensimmäisen kerran vuoden 2013 Autumn Statement julkaisussa. Estimaatti perustuu nyt kehittyneempään menetelmään – koulutus-toimialalla siihen sisältyy oppilaitosten arvonlisäveron palautusjärjestelmä, joka tuli voimaan huhtikuussa 2011.

Arvonlisäverovajeen laskentaan päivitettiin viimeisin ONS Consumer Trends aineisto, joka julkaistiin kesäkuussa 2014. Tästä johtuen vuoden 2010-11 arvonlisäverovaje reisoitui alaspäin 0,1 prosenttiyksikköä ja muut vuodet reisoituivat vähäisiä määriä.

⁹⁰ s. 29

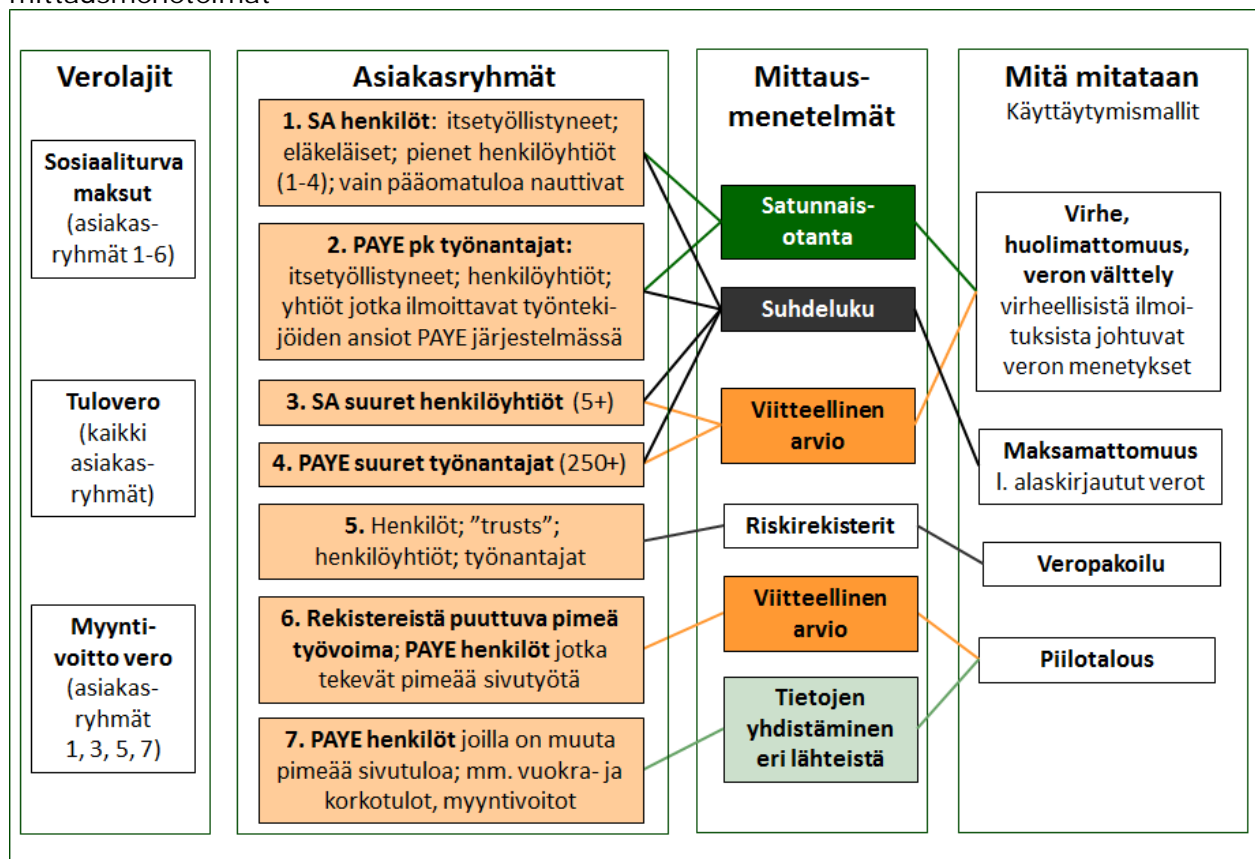
4 TULOVERO, SOSIAALITURVAMAKSUT JA MYYNTIVOITTOVERO

Suurien verojen verovajeen mittaaminen on jaettu raportissa kahteen päälukuun, joista toinen käsittelee tuloveroa, sosiaaliturvamaksuja ja myyntivoittoveroa sekä toinen yhteisöveroa. Tässä luvussa keskitytään tarkastelemaan tuloveroa, sosiaaliturvamaksuja ja myyntivoittoveroa.

Menetelmäkaaviossa B on tehty yhteenveto verovajeen laskentamenetelmistä tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron osalta. Ison-Britannian verotusjärjestelmään liittyviä käsitteitä on kuvattu lyhyesti kaavion alla. Lisätietoa on tarvittaessa etsitty raportin ulkopuolisista lähteistä.

Menetelmäkaaviossa B esitettyjen mittausmenetelmien lisäksi uusimpien vuosien arvioinnissa käytetään hyväksi viimeisintä varsinaista mittaustulosta (yleensä 2011-12 tai 2010-11) sekä verosaatavien vuosimuutosprosenttia.

Menetelmäkaavio B.⁹¹ Tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron verovajeen mittausmenetelmät

PAYE = Pay As You Earn. HMRCn järjestelmä työntekijöiden tuloveron ja sosiaaliturvamaksun keräämiseksi työnantajilta.⁹² PAYE on pakollinen kaikille työnantajille, jotka maksavat palkkoja tai muita korvauksia. PAYEa sovelletaan vain, jos korvauksen odotetaan ylittävän National Insurance alarajan (£10 000 vuodessa 2014-15). PAYEa sovelletaan

⁹¹ Vert. Measuring Tax Gaps 2014, Table 6.10 s. 53

⁹² <https://www.gov.uk/payee-for-employers>

sairauspäivärahaan, äitiyspäivä-rahaan, johtajan palkkaan⁹³, eläkkeeseen (pl. valtiollinen eläke) sekä palkkaan.⁹⁴

SA-itsearviointi = Self Assessment (SA). Järjestelmä, jonka avulla asiakas voi ilmoittaa ansiotulot ja myyntivoitot sekä hakea helpotusta näiden veroihin.

Self Assessment on HMRC:n järjestelmä tuloverojen keräämiseen. Vero vähennetään normaalisti [PAYE järjestelmässä] suoraan palkasta, eläkkeestä tai säästöistä. Jos ainoat tulot ovat palkkatulo tai eläke, SA-ilmoitusta ei yleensä tarvitse tehdä. Asiakkaiden, joilla on muuta tuloa, täytyy ilmoittaa niistä [SA järjestelmän] veroilmoituksella.⁹⁵

Verovuosi alkaa 6.4 ja päättyy 5.4. seuraavana vuonna. Veroilmoitus on jätettävä, jos edellisen vuoden aikana on ollut: itse-työllistynyt; yli 2 500 punttaa verottamatonta tuloa esim. omaisuuden vuokraamisesta, säästöistä tai investoinneista; tuloja säästöistä tai investoinneista yli 10 000 ennen veroa; myyntivoittoa, esimerkiksi toisen asunnon tai muun veronalaisen omaisuuden myynnistä, ja on maksettava myyntivoittoveroa; yritysjohtaja, paitsi voittoa tavoittelemattoman organisaation johtaja (esim. hyväntekeväisyys) ja ei ole saanut maksua tai nauttinut etuja kuten autoetu; oma tai partnerin tulo yli 50 000 punttaa ja on saanut lapsilisää; tuloja ulkomailta, joista täytyy maksaa veroja; asuu ulkomailla ja saanut tuloja Isosta-Britanniasta; osinkotuloa ja on korkeamman veron tai lisäveron maksaja; tuloja yli 100 000 punttaa; trustin tai rekisteröidyn eläkejärjestelmän johtaja.⁹⁶

4.1 KESKEISIMMÄT LÖYDÖKSET⁹⁷

Tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron verovajeen suuruus vuonna 2012-13 oli 14,2 miljardia punttaa. Se vastaa 5,3 prosenttia näiden verolajien teoreettisen veron määrästä ja 41 prosenttia Ison-Britannian kokonaisverovajeesta vuonna 2012-13.

4.1.1 LUONNOLLISTEN HENKILÖIDEN JA HENKILÖYHTIÖIDEN SA-ITSEARVIINTI⁹⁸

SA-itsearviointi-järjestelmän kautta ilmoitettujen verojen vaje oli viisi miljardia punttaa, mikä vastaa 17 prosenttia tämän verolajin verosaatavista.

Yritysassiakkaiden verovaje kattaa suurimman osan SA-itsearviointin verovajeesta (4 miljardia punttaa). Luonnollisten henkilöiden osuus oli vain 0,3 miljardia punttaa ja suurten henkilöyhtiöiden osuus 0,7 miljardia punttaa.

Niiden SA-asiakkaiden, jotka ilmoittavat liian vähän tuloja ja maksettavaa veroa, osuus on pienentynyt 29 prosentista 25 prosenttiin vuodesta 2005-06 vuoteen 2010-11.

Yritysassiakkaita 35 prosenttia ilmoittaa liian vähän tuloja kun henkilöasiakkaita vain 16 prosenttia tekee näin.

⁹³ Director's fees, ks. Liite1 Sanasto

⁹⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Pay-as-you-earn_tax

⁹⁵ <https://www.gov.uk/self-assessment-tax-returns/overview>

⁹⁶ <https://www.gov.uk/self-assessment-tax-returns/who-must-send-a-tax-return>. Määritelmät 'trustee', 'registered pension scheme' ks. Liite1 Sanasto.

⁹⁷ s. 44

⁹⁸ s. 44

4.1.2 TYÖNANTAJAT (PAYE)⁹⁹

Vuonna 2012-13 sosiaaliturvamaksujen verovaje oli 3,4 miljardia punttaa, mikä vastaa 1,5 prosenttia PAYE verosaatavista.

Pienten ja keskisuurten työnantajien verovaje oli 1,2 miljardia punttaa (1,4 prosenttia verosaatavasta). Suurten työnantajien verovaje oli 2,2 miljardia punttaa (1,5 prosenttia verosaatavasta).

Niiden pienten ja keskisuurten työnantajien, jotka eivät noudata PAYE-ohjelmia, osuus on pienentynyt 41 prosentista 23 prosenttiin vuodesta 2005-06 vuoteen 2011-12.

4.1.3 VEROPAKOILU¹⁰⁰

Veropakoilusta johtuva verovaje tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron osalta oli 1,4 miljardia punttaa vuonna 2012-13.

Veropakoilusta johtuva verovaje oli kokonaisuudessaan 3,1 miljardia punttaa. Luku sisältää myös arvonlisäveron ja yhteisöveron osuudet veropakoilun vajeesta.

4.1.4 PIILOTALOUS¹⁰¹

Suorien verojen piilotaloudesta aiheutuvan vaje oli 4,4 miljardia punttaa vuonna 2012-13. Tähän sisältyvät pimeä työvoima (1,3 miljardia), pimeää sivutyötä tekevät (2,1 miljardia) ja luonnollisten henkilöiden, jotka eivät ole SA-itsearviointin järjestelämässä, sosiaaliturvamaksut (1 miljardi).

4.2 JOHDANTO¹⁰²

Tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron kokonaisverovaje on yhdistelmä useiden eri mittauksien tuloksista. Estimaatit [1] luonnollisille henkilöille ja pienille henkilöyhtiöille (SA-itsearviointin asiakkaat) sekä [2] pienille ja keskisuurille työnantajille saadaan satunnaisotannan perusteella.

[3] Suurten henkilöyhtiöiden ja [4] suurten työnantajien verovajeet on laskettu olettamalla, että veroriskin osuus saatavista on sama kuin muilla SA-itsearviointin asiakkailla tai työnantajilla, joiden tulokset on saatu satunnaisotannan perusteella.

Kaavio 10 osoittaa että verovajeen osuus kokonaissaatavien määrästä on pysynyt suunnilleen vakaana ollen 5-6 prosenttia vuodesta 2005-06 vuoteen 2012-13. Poikkeuksen muodostaa vuosi 2008-09, jolloin verovajeen osuus putosi alle viiden prosentin. SA-järjestelmän piirissä olevien luonnollisten henkilöiden ja henkilöyhtiöiden verovaje suhteessa maksettavaan veroon on suurempi kuin [PAYE järjestelmässä olevien] työnantajien verovaje. Myös vuosittainen vaihtelu on suurempaa SA-itsearviointinissa. Kummassakin työntajaryhmässä – sekä pienet ja keskisuuret että suuret – verovajeen osuus pysyi melko vakaana ollen 1-2 prosentin luokkaa koko tarkastelujakson ajan.

⁹⁹ s. 44

¹⁰⁰ s. 44

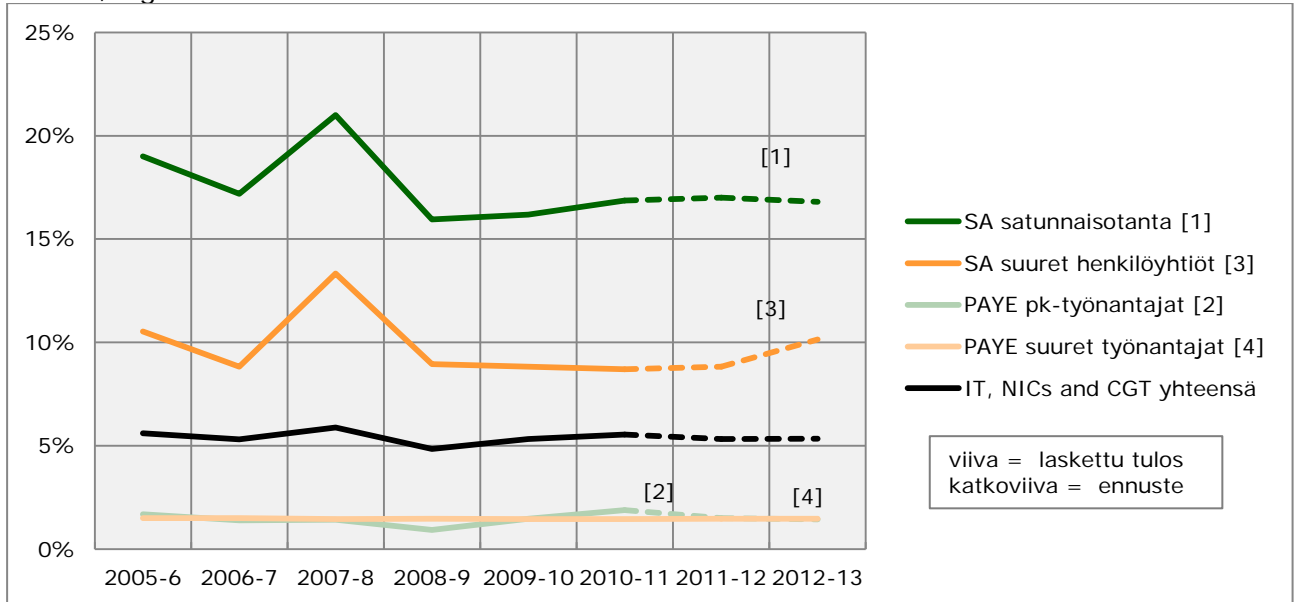
¹⁰¹ s. 44

¹⁰² s. 45

Työnantajien vaikutus tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron verovajeeseen on suurempi kuin luonnollisten henkilöiden ja pienten henkilöyhtiöiden vaikutus. Tämä johtuu siitä, että SA-itsearviointin asiakkaiden osuus tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron kokonaissaatavista on pieni, alle 15 prosenttia.

Kaavio 10. Tuloveron, sosiaaliturvamaksun ja myyntivoittoveron verovajeen osuus teoreettisesta verosta, asiakasryhmittäin ja yhteensä. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Figure 6.1

4.3 TULOKSET JA TAULUKOT

4.3.1 VIRHE, HUOLIMATTOMUUS JA VERON VÄLTTELY

SA-ITSEARVIOINTI – LUONNOLLISET HENKILÖT JA PIENET HENKILÖYHTIÖT

Taulukossa 1 on esitetty SA-itsearviointin asiakkaiden (pl. suuret henkilöyhtiöt) verovajeet, jotka johtuvat virheellisistä ilmoituksista vuosina 2005-06 – 2012-13. Syynä voi olla virhe, huolimattomuus tai veron välttely.¹⁰³ SA-itsearviointin aiheuttama vaje on pienentynyt 21 prosentista 16-17 prosenttiin vuoden 2007-08 jälkeen. Maksamattomuus on pysynyt lähes samalla tasolla ollen 0,2-0,3 miljardia puntaa vuodessa.¹⁰⁴

Taulukossa 1 on myös esitetty SA-itsearviointin verovaje jaettuna yritys- ja henkilöasiakkaisiin (pl. suuret henkilöyhtiöt) vuosina 2005-06 – 2012-13. Yritysasiakkaiden osuus verovajeesta oli noin 90 prosenttia koko tarkastelujakson ajan lukuun ottamatta vuotta 2007-08, jolloin niiden osuus oli 73 prosenttia. Heilahdus johtui henkilöasiakkaiden verovajeen "kasvupiikistä".¹⁰⁵

Niiden SA-ilmoitusten, joissa maksettavan veron määrä on liian pieni, osuus on laskenut 29 prosentista 25 prosenttiin vuodesta 2005-06 vuoteen 2010-11. Niiden ilmoitusten osuus,

¹⁰³ Määritelmät ks. Taulukko 4

¹⁰⁴ s. 46

¹⁰⁵ s. 47

joissa ali-ilmoitettu veron määrä on yli 1 000 puntaa, on pysynyt 8-10 prosentin välillä ilmoituksista koko tarkastelujakson ajan.¹⁰⁶

Kun SA-itsearviointin asiakkaat jaetaan yritys- ja henkilöasiakkaisiin havaitaan, että niiden yritysasiakkaiden, joiden SA-ilmoitus maksettavan veron määrästä on liian pieni, osuus on laskenut 49 prosentista 35 prosenttiin vuodesta 2005-06 vuoteen 2010-11. Pudotus on tapahtunut lähes kokonaan niiden asiakkaiden joukossa, joilla ali-ilmoitettu veron määrä on alle 1 000 puntaa.¹⁰⁷

Niiden henkilöasiakkaiden, joiden SA-ilmoitus maksettavan veron määrästä on liian pieni, osuus on kasvanut kolme prosenttiyksikköä vuodesta 2009-10 vuoteen 2010-11. Osuus on kuitenkin pysynyt 13 ja 16 prosentin välillä vuodesta 2005-06 vuoteen 2010-11. Henkilöasiakkailta SA-ilmoitusten ali-ilmoittaminen on selvästi vähäisempää kuin yritysasiakkailta. Tämä johtuu siitä, että suurin osa henkilöasiakkaiden maksamasta tulosverosta vähennetään [työnantajan toimesta] ennakkoon PAYE järjestelmässä.¹⁰⁸

SA-ITSEARVIOINTI – SUURET HENKILÖYHTIÖT

Taulukossa 1 on esitetty suurten henkilöyhtiöiden SA-itsearviointin verovaje, joka on 0,7 miljardia puntaa vuonna 2012-13. Verovaje on pysynyt samalla tasolla lähes koko tarkastelujakson ajan lukuun ottamatta vuotta 2007-08, jolloin se oli 1,2 miljardia puntaa. Syynä vajeen kasvuun vuonna 2007-08 oli suurten henkilöyhtiöiden verovelvoitteiden kasvu sekä muiden SA-itsearviointin asiakkaiden suhteellisen verovajeen kasvu.¹⁰⁹

PIENET JA KESKISUURET TYÖNANTAJAT [PAYE]

Taulukoissa 1 ja 2 on esitetty pienten ja keski suurten työnantajien verovuosien 2005-06 – 2012-13 verovaje. Verovajeen suuruus on ollut koko tarkastelujakson noin 1-2 prosenttia verosaatavista. Alimmillaan (0,9 %) verovaje oli vuonna 2008-09. Tärkein syy verovajeen kasvuun tämän jälkeen on ollut maksamattomuus, joka on aiheuttanut 0,4 miljardin punnan verovajeen kasvun.¹¹⁰

Niiden työnantajien, jotka eivät täytä PAYE velvoitteitaan, osuus on pienentynyt 41 prosentista 23 prosenttiin vuodesta 2005-06 vuoteen 2011-12. Sekä pienten (alle 1 000 puntaa) että suurten (yli 1 000 puntaa) laiminlyöntien osuus on pienentynyt tarkastelujaksolla.¹¹¹

SUURET TYÖNANTAJAT

Taulukosta 1 havaitaan, että suurten työnantajien verovaje on kasvanut asteittain. Syynä on verosaatavien määrän kasvu verovuodesta 2005-06 verovuoteen 2012-13.¹¹² Sen sijaan suhteellinen verovaje eli verovajeen osuus teoreettisesta verosta on pysynyt 1,5 prosentin suuruisena (Kaavio 10).

¹⁰⁶ s. 47 Table 6.3

¹⁰⁷ s. 47 Table 6.4

¹⁰⁸ s. 48 Table 6.5

¹⁰⁹ s. 48

¹¹⁰ s. 49

¹¹¹ s. 50 Table 6.8

¹¹² s. 51

4.3.2 VEROPAKOILU

Veropakoilusta johtuva tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron verovajeen suuruus oli 1,4 miljardia punttaa vuonna 2012-13.¹¹³

4.3.3 PIILOTALOUS

Suurien verojen piilotaloudesta johtuva verovaje oli 4,4 miljardia punttaa vuonna 2012-13 ja se muodostuu kolmesta asiakasryhmästä: pimeää työvoima, pimeää sivutyötä tekevät ja PAYE-henkilöasiakkaat, jotka eivät kuulu SA-itsearviointiin piiriin.¹¹⁴

PIMEÄ TYÖVOIMA JA PIMEÄÄ SIVUTYÖTÄ TEKEVÄT

Pimeän työvoiman aiheuttama verovaje oli 1,3 miljardia punttaa ja pimeää sivutyötä tekevien aiheuttama verovaje oli 2,1 miljardia punttaa vuonna 2012-13.¹¹⁵

PAYE LUONNOLLISET HENKILÖT, JOTKA EIVÄT OLE SA-ITSEARVIOINNISSA

Niiden luonnollisten henkilöiden, jotka verotetaan PAYE-järjestelmässä ja jotka eivät tee veroilmoituksia SA-itsearviointi järjestelmässä, ansiotulosta ja myyntivoitoista aiheutuva verovaje oli noin 1 miljardi punttaa vuonna 2012-13.¹¹⁶

4.4 MENETELMÄT JA AINEISTOIHIN LIITTYVÄT KYSYMYKSET

4.4.1 YLEISTÄ¹¹⁷

Useimmat tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron verovajeen komponenteista lasketaan käyttämällä HMRC:n omia aineistoja kuten kyselyt sekä hallinnolliset ja operatiiviset aineistot. Nämä menetelmät perustuvat HMRC:n valvonta- ja tarkastustoimintaan, joiden toteuttaminen voi joskus kestää useita vuosia. Tästä johtuen verovaje-estimaatit koskevat tyypillisesti aikaa ennen vuotta 2012-13. Seurauksena on kaksi asiaa:

- Niiden vuosien, joita koskevat aineistot eivät ole vielä saatavilla, verovaje johdetaan viimeisimmästä verovajelaskennan tuloksesta. Laskennassa käytetään hyväksi kunkin verolajin osalta viimeisimmän todelliseen aineistoon perustuvan vuoden tulosta sekä verosaatavien määrän muutosta. Verosaatavien käytöstä seuraa, että johdetut estimaatit heijastavat veroasteiden ja verotettavan tulon muutoksia. Samalla on oletettu, että velvoitteiden hoitaminen pysyy suhteellisesti samalla tasolla kuin aiempina vuosina. Piilotalouden komponentit johdetaan käyttämällä BKT:n tai maksettujen palkkojen muutosta verosaatavien sijaan, sillä niitä koskevaa aineistoa ei ole olemassa.

¹¹³ s. 52

¹¹⁴ s. 52

¹¹⁵ s. 52

¹¹⁶ s. 52

¹¹⁷ s. 52

- Aiempien vuosien estimaatit revisoituvat, kun niiden laskennassa käytetään uutta tarkastus- ja valvonta-aineistoa.

Eri verolajien menetelmät poikkeavat toisistaan, riippuen laiminlyönnin tyypistä ja siitä, mikä asiakasryhmä on kyseessä. Pääasialliset menetelmät suorien verojen verovajeen laskemiseksi ovat satunnaisotanta, tietojen yhdistäminen eri tietolähteistä ja riskirekisterit. Jos vakiintunutta menetelmää ei vielä ole olemassa, viitteellinen verovaje-estimaatti lasketaan asiantuntija-arvion perusteella tai lähimmän vastaavan verovaje-estimaatin perusteella.

4.4.2 VIRHE, HUOLIMATTOMUUS JA VERON VÄLTTELY

[Henkilöiden ja pienten henkilöyhtiöiden osalta] virheellisten ilmoitusten aiheuttama verovaje on arvioitu SA-itsearviointin satunnaisotannan sekä maksuunpanojen ja maksamattomuudesta johtuvan vajeen avulla. Viimeisin saatavilla oleva aineisto koskee verovuotta 2010-11. Myöhempien vuosien estimaatit on tuotettu verosaatavien vuosimuutosprosenttien avulla.¹¹⁸

Suuret henkilöyhtiöt eivät kuulu SA-itsearviointin satunnaisotantaan, joten niiden verovaje arvioidaan olettamalla, että veroriski eli verovajeen osuus saatavista on sama kuin muilla satunnaisotantaan tulevilla asiakkailla.¹¹⁹

Pienten ja keskisuurten työnantajien verovajeen arviointi perustuu satunnaisotantaan sekä maksuunpanoihin ja maksamattomuus-aineistoihin. Viimeisin saatavilla oleva aineisto koskee verovuotta 2011-12. Vuoden 2012-13 estimaatit on tuotettu verosaatavien vuosimuutosprosenttien avulla.¹²⁰

Suuret työnantajat eivät kuulu työnantajien satunnaisotantaan, joten niiden verovaje lasketaan olettamalla, että veroriski eli verovajeen osuus saatavista on sama kuin pienillä ja keskisuurilla työnantajilla.¹²¹

SATUNNAISOTANTA-OHJELMAT

HMRC:llä on kolme satunnaisotaksiin perustuvaa ohjelmaa, joiden avulla muodostetaan estimaatit suorien verojen verovajeista:

- Luonnollisten henkilöiden ja pienten henkilöyhtiöiden tulovero, sosiaaliturvamaksut ja myyntivoittovero (SA-itsearviointi)
- Pienten ja keskisuurten työnantajien työntekijöiden tulovero ja sosiaaliturvamaksut (PAYE)
- Pienten ja keskisuurten yritysten yhteisövero (ks. luku 8)¹²²

Satunnaisotanta-ohjelma tarkoittaa satunnaisesti valittua otosta verovelvollisista, joiden ilmoitukset erityistarkastetaan HMRC:n toimesta.¹²³ Jokainen ohjelmaan valittu ilmoitus

¹¹⁸ s. 46

¹¹⁹ s. 48

¹²⁰ s. 49

¹²¹ s. 51

¹²² MM s. 44 G.2

¹²³ s. 53

johtaa lähtökohtaisesti kirjanpidon tarkastukseen. Joissakin tapauksissa laaja kirjanpidon tarkastus voidaan korvata osittain kolmannelta osapuolelta saaduilla tiedoilla.¹²⁴

Satunnaisotos-ohjelmien avulla estimoidaan puutteellisten tai virheellisten ilmoitustietojen takia maksamatta jääneitä veroja.¹²⁵ Otantojen perusteella tiedetään, kuinka suuri osa verovelvollisista ilmoittaa liian vähän veroja ja kuinka paljon veroja on jäänyt maksamatta. Otoksen perusteella voidaan arvioida kaikkien verovelvollisten ali-ilmoittamista, koska satunnaisesti poimittu otos edustaa koko otospopulaatiota. Osa ilmoittamatta jääneistä veroista peritään maksuunpanojen kautta ja vähennetään tämän jälkeen ali-ilmoitettujen verojen estimaatista.¹²⁶

Vuonna 2011-12 otoskoot olivat seuraavat: SA-itsearviointi 2 599, työnantajat 819, yhteisövero 567. Otospopulaation estimaatit saadaan kertomalla otoksen keskiarvo populaatiossa olevien veronmaksajien lukumäärällä.¹²⁷

SATUNNAISOTANTA: SA-ITSEARVIOINTI

SA-itsearviointiin satunnaisotannan tuottamilla tiedoilla voidaan laskea puutteellisista tai virheellisistä ilmoitustiedoista johtuva verovaje SA-itsearviointinissa olevien yksityishenkilöiden osalta. Kyselyn tulokset korotetaan populaation tasolle.¹²⁸

Ohjelma kattaa elinkeinonharjoittajat, eläkeläiset, henkilöyhtiöt (korkeintaan 4 osakasta), työntekijät ja ainoastaan pääomatuloa nauttivat luonnolliset henkilöt. Verolajit, joiden verovajetta tämän kyselyn avulla estimoidaan suoraan, ovat tulovero, sosiaaliturvamaksut, myyntivoittovero.¹²⁹

Satunnaisotos valitaan SA-ilmoitusvelvollisten asiakkaiden joukosta. Otokseen poimitaan systemaattisesti joka n:s asiakas. Osoväli n määräytyy jakamalla asiakkaiden määrä vaaditulla otoskoolla (esim. 2 000 000 : 2 000 = 1 000 eli joka tuhannes). Jos veroilmoitus koskee elinkeinotoiminnan tuloa, seuraava ilmoitus listassa tulee valituksi. Tämä johtuu siitä, että henkilöyhtiöiden osakkaiden veroilmoitukset sisältyvät henkilöyhtiötä koskeviin otantoihin.¹³⁰

Ositettu otos (2009-10 asti ei ositusta). Yritysasiakkaat ositetaan liikevaihdon mukaan, henkilöt vuositulon mukaan.¹³¹

SATUNNAISOTANTA: PIENET TYÖNANTAJAT / PAYE

Pienten työnantajien satunnaisotanta-kyselyn tiedoilla voidaan laskea PAYE-järjestelmän piiristä tuleva verovaje ja muita puutteita. Satunnaisotannalla saadut tulokset korotetaan vastaamaan kaikkia PAYE-asiakkaita.¹³²

¹²⁴ MM s. 44 G.3

¹²⁵ MM s. 44 G.3

¹²⁶ s. 53

¹²⁷ MM s. 44 G.4-5

¹²⁸ MM s. 45 G.7

¹²⁹ MM s. 45 G.8

¹³⁰ MM s. 45 G.9

¹³¹ MM s. 45 G.10

¹³² MM s. 45 G.11

Työnantaja voi olla itsensä työllistävä yksityishenkilö, henkilöyhtiö tai yritys. Yhteistä näille on, että kaikkien täytyy palauttaa tuloverojen ja sosiaaliturvamaksujen veroilmoitus PAYE säädösten puitteissa.¹³³

Luvut koskevat PAYEn kautta kerättäviä ja työntekijöiden pakoista maksettavia/pidätettäviä tuloveroja ja sosiaaliturvamaksuja. Lukuihin sisältyy myös PAYEn kautta kerättävät verot ammatillisista eläkkeistä.¹³⁴

Otos poimitaan pienten ja keskisuurten työnantajien joukosta. Otos on ositettu, ositus tapahtuu työntekijöiden lukumäärän ja työnantajan oikeudellisen muodon mukaan.¹³⁵

SATUNNAISOTANTOJEN AJALLISUUS

Verovaje-estimaattien julkaisuviiveeseen vaikuttaa erityisesti kaksi seikkaa:

- Tiedonkeruuprosessien aikataulut, jotka vaihtelevat verolajeittain. Ks. Taulukko 9.
- Joidenkin satunnaiskyselyjen monimutkaisuudesta tai koosta johtuvat viivytykset; voi kestää useita vuosia ennen kuin luotettavaan tulokseen edellyttämä määrä tietyn verovuoden satunnaiskyselyjä on ratkaistu.¹³⁶

Taulukko 9. Satunnaisotannan aikataulujen vertailu. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Methodological annex Table G.2

Satunnaisotanta	Aikataulu
Self Assessment	- Yksityishenkilöiden on normaalisti ilmoitettava tiedot viitevuoden jälkeisen tammikuun loppuun mennessä - HMRCn tulee "avata" jätetty ilmoitus vuoden kuluessa
Employer Compliance	- Ei viivettä - EC tarkastukset koskevat normaalisti viimeisen 12 kuukauden tietoja
Corporation Tax	- Yrityksillä on vuosi aikaa ilmoittaa tilinpäätöstiedot tilikauden päättymisen jälkeen - HMRCn tulee "avata" jätetty ilmoitus vuoden kuluessa

Ajallisuuteen liittyvillä seikoilla on kolme seurausta:

- Kun arviointia tehdään, osa kyselyistä ei ole vielä päättynyt kaikkien vuosien ja/tai satunnaiskyselyjen osalta. Jotta verovaje voidaan laskea kaikille vuosille, täytyy tehdä oletuksia niiden tapausten osalta, joita ei ole ratkaistu. Ennusteet perustuvat operatiiviseen tiedusteluun sekä saman kestoisten viime aikoina ratkaistujen tiedustelujen tuloksiin.
- Aikaisempien vuosien estimaatit ovat revisoituneet, kun tiedot ovat tarkentuneet päätökseen saatujen tiedustelujen osalta. Lisäksi aikaisempien vuosien tulokset ovat revisoituneet, kun satunnaisotannalla saatujen tulosten laajentamisessa käytetyt menetelmät ovat kehittyneet.
- Suorien verojen verovaje-estimaatit laahaavat epäsuorien verovaje-estimaattien perässä. Jotta saataisiin yhdenmukaisempi kuva veron menetyksistä, suorien verojen verovajetta on estimoitu projisoimalla saatuja tuloksia [myöhemmille vuosille]. Projisointimenetelmät on esitetty verolajeittain taulukossa 10.¹³⁷

¹³³ MM s. 45 G.12

¹³⁴ MM s. 45 G.13

¹³⁵ MM s. 45 G.15

¹³⁶ MM s. 46 G.18 Table G.2

¹³⁷ MM s. 46-47 G.19

Taulukko 10. Projisointimenetelmien vertailu. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Methodological annex Table G.3

Satunnaisotanta	Aikataulu
Self Assessment	- Perustuu SA verosaatavien vuosimuutokseen viiteajankohdasta 2010-11
Employer Compliance	- Perustuu EC verosaatavien vuosimuutokseen viiteajankohdasta 2011-12
Corporation Tax	- Perustuu pienten ja keskisuurten yritysten yhteisöveron verosaatavien arvioidun kokonaismäärän vuosimuutokseen viiteajankohdasta 2010-11.

SATUNNAISOTANTAAN LIITTYVIÄ POTENTIALISIA VIRHEITÄ

Kaksi keskeistä tekijää aiheuttaa virheitä satunnaisotannan avulla tuotettujen estimaattien tuloksiin:

- **Otosvariaatio.** Kaikki HMRC:n asiakkaat eivät ole mukana kyselyissä, vaan satunnaisotannan muodostettu otos edustaa koko populaatiota. Vaikka otos valitaan satunnaisesti, sen ominaisuudet voivat poiketa koko populaatiosta puhtaasti **sattumasta** johtuen. Otosvariaatiosta johtuva virhe on satunnainen, ei systemaattinen.
- Verovajemittauksen satunnaisotantaan liittyy myös **systemaattinen** virhe, joka aiheuttaa tuloksiin **harhaa alaspäin**, esimerkiksi piilotalouden ja veropakoilun osalta. Systemaattisia virheitä pyritään korjaamaan menetelmällisesti.¹³⁸

Satunnaisotannoissa ei havaita kaikkia virheellisesti ilmoitettuja tietoja eikä siten koko verovajetta. Näin käy usein, jos kolmannen osapuolen antama riippumaton informaatio, jonka avulla voidaan tarkistaa verovelvollisen ilmoittamat tiedot, jää puuttumaan. Satunnaisotaksiin perustuva mittaus tuottaa siten säännönmukaisesti todellista verovajetta pienemmän tuloksen.¹³⁹

Yhdysvaltojen Internal Revenue Service (IRS) on tutkinut edellä kuvattua ongelmaa ja laskenut korjauskertoimia virheen eliminoimiseksi. Kertoimet on muodostettu analysoimalla ilmoitustietoja ja käyttämällä ekonometrisia menetelmiä. IRS:n kertoimia on käytetty myös Isossa-Britanniassa huomioiden niihin tiettyjä korjauksia.¹⁴⁰

VIITTEELLINEN MENETELMÄ: SUURET TYÖNANTAJAT

Suuret työnantajat, joilla on vähintään 250 työntekijää ml. Large Business Service -asiakkaat sekä monimutkaisiin konserneihin kuuluvat työnantajat, eivät kuulu satunnaisotantaan. Tästä johtuen tarvitaan vaihtoehtoinen menetelmä verovajeen laskemiseksi. Viitteellinen verovaje-estimaatti lasketaan olettamalla, että veroriski eli verovajeen osuus saatavista on sama kuin pienillä ja keskisuurilla työnantajilla.¹⁴¹

Pienten ja keskisuurten työnantajien verovaje on normaalisti 1-2 prosenttia niiden maksettavan veron määrästä.¹⁴² (Ks. Taulukko 2.)

¹³⁸ MM s. 47 G.20

¹³⁹ s. 53

¹⁴⁰ MM s. 47 G.21

¹⁴¹ s. 56 sekä MM s. 49 G.31

¹⁴² MM s. 49 G.32

VIITTEELLINEN MENETELMÄ: SUURET HENKILÖYHTIÖT¹⁴³

Henkilöyhtiöt, joissa on vähintään viisi osakasta, eivät kuulu satunnaisotantaan. Tästä johtuen tarvitaan vaihtoehtoinen menetelmä verovajeen laskemiseksi. Viitteellinen verovaje-estimaatti lasketaan olettamalla, että veroriski eli verovajeen osuus saatavista on sama kuin muilla SA-itsearviointiin satunnaisotantaan tulevilla asiakkaila.

4.4.3 MAKSAMATTOMUUS

Verovaje-estimaatit sisältävät maksamattomuudesta johtuvan veron menetyksen jokaisesta asiakasryhmästä sikäli, kun tämä on relevanttia.¹⁴⁴ Maksamattomuudesta johtuva verovaje jaetaan SA-satunnaiskyselyn ositetulle populaatiolle satunnaiskyselyn perusteella lasketun verovajeen suhteessa.¹⁴⁵

Suorien verojen maksamattomuuden estimaatti tulee HMRCn tilinpäätöksestä ja vastaa alaskirjattujen saatavien määrää, ts. velkaa joka ei ole perittävässä. Suorat verot, jotka maksetaan myöhemmin, eivät ole osa verovajetta, vaikka maksu on myöhässä.¹⁴⁶

Verovuoden aikana alaskirjatut summat eivät aina kohdistu kyseisenä verovuonna muodostuneeseen verovelkaan.¹⁴⁷ SA-satunnaiskyselyn asiakkaila maksamattomuus-tiedot koskevat yleensä satunnaiskyselyä edeltäviä vuosien verosaatavia. Menetelmää käytetään, koska satunnaiskyselyn ajankohtaa koskevia tietoja ei ole käytettävissä.¹⁴⁸

4.4.4 NETTOVEROVAJE

Satunnaiskyselyjen avulla selvitetään virheellisesti ilmoitetuista tiedoista johtuvan verovajeen suuruus. HMRCn tarkastustoiminnan tuloksena saadaan kuitenkin perittyä osa ali-ilmoitetuista veroista. Nettoverovaje saadaan vähentämällä maksuunpanojen tuotot bruttovajeen määrästä. Maksuunpanojen tuotot saadaan HMRCn tietojärjestelmästä. Tuottoja koskevat luvut kohdistuvat selvityksen ratkaisuvuoteen – eivät satunnaisotannan kyselyn viitevuoteen. Maksuunpanojen tuottojen laskentamenetelmää on parannettu tutkimalla vanhaa menetelmää ja huomioimalla saatavilla oleva lisäinformaatio.¹⁴⁹

$$\text{Nettoverovaje}^{150} = \text{puuttuvat ilmoitukset}^* + \text{maksamattomuus} - \text{maksuunpanojen tuotto}$$

* Puuttuvat ilmoitukset = otannassa havaitut ali-ilmoitetut saatavat x US-kertoimet havaitsemattoman vajeen korjaamiseksi

¹⁴³ s. 56 sekä MM s. 49 G.33

¹⁴⁴ s. 55

¹⁴⁵ MM s. 48 G.29

¹⁴⁶ s. 55

¹⁴⁷ s. 55

¹⁴⁸ MM s. 48 G.29

¹⁴⁹ MM s. 48 G.30

¹⁵⁰ MM s. 48 G.26

4.4.5 PIILOTALOUS¹⁵¹

Suorien verojen piilotalouden estimaatti muodostuu kolmesta osasta

- PAYE henkilöt, jotka eivät ole SA-itsearviointin piirissä
- Pimeä työvoima
- Pimeää sivutyötä tekevät

PAYE – HENKILÖT, JOTKA EIVÄT OLE SA JÄRJESTELMÄN PIIRISSÄ

Verovajeen estimaatti käsittää PAYE henkilöasiakkaat, jotka eivät ole SA-itsearviointi järjestelmän piirissä. Näitä ovat työntekijät ja eläkeläiset, jotka verotetaan PAYE järjestelmässä ja jotka eivät tee muiden verojen kuten talletuskorkojen tai vuokratulojen veroilmoituksia SA järjestelmässä. Verolajit, jotka PAYE järjestelmä kattaa, ovat tulovero ja myyntivoittovero.¹⁵²

Suurimmalle osalle veronmaksajista ei ole tarpeen lähettää SA-itsearviointin veroilmoitusta, koska kaikki verot pidätetään tulon maksajan toimesta. Esimerkkinä voidaan mainita palkasta tehtävä ennakonpidätys tai pankin pidättämä korkotulon lähdevero. Tähän asiakasryhmään liittyy kuitenkin riskejä, esimerkiksi jos asiakas laiminlyö muiden tulojen ilmoittamisen kuten sivutyön tai yrittäjän ansiotulo tai vuokratulo, myyntivoitto.¹⁵³

HMRC ei voi suunnitella veroasioihin liittyvää satunnaisotantaa henkilöryhmästä, jotka eivät saa veroilmoitusta. Lainsäädäntö mahdollistaa kyselyjen tekemisen vain niille asiakkaille, joille veroilmoitus lähetetään. Tarvitaan siis vaihtoehtoinen verovajeen mittausmenetelmä.¹⁵⁴ Tietojen yhdistämisessä käytettävät työkalut mahdollistavat uusien verovajeen mittausmenetelmien kehittämisen tapauksissa, joissa asiakkaat laiminlyövät ilmoittamisvelvollisuuden HMRC:lle.¹⁵⁵

Estimaatti laskettiin yhdistämällä kolmansilta osapuolilta saadut aineistot otokseen kuuluneiden asiakkaiden verotietoihin. Kolmannen osapuolen rekisteröimiä tulotietoja verrattiin PAYE järjestelmän tietoihin. Useita eri tietolähteitä tutkittiin, kuten tulot vuokraustoiminnasta, korkotulot pankeilta tai hypoteekkiyhdistyksiltä sekä myyntivoitot.¹⁵⁶

Jos verotiedot ja ulkopuolinen aineisto eivät täsmänneet, niin puuttuvaa tuloa vastaava vero laskettiin ja huomioitiin verovajeena. Otoksen kokonaistulos summattiin ja sen avulla laskettiin niiden PAYE työntekijöiden ja eläkeläisten, jotka eivät ole SA-järjestelmässä, kokonaisverovaje.¹⁵⁷

Tietojen yhdistäminen ei aina onnistu täydellisesti. Ilmoittamattomista tuloista voidaan tehdä virheellisiä tulkintoja, jos tietoja ei kyetä yhdistämään (ja päinvastoin). Virheellisten päätelmien arvon määrittäminen on myös vaikeaa.¹⁵⁸

Ulkopuolisen aineiston kattavuus asettaa rajoituksia menetelmälle. Kaikkia potentiaalisia tietolähteitä ei voitu tutkia, jos tietoa ei ollut saatavilla tai jos tiedot eivät olleet täydellisiä. Verovajeen estimaatti on tämän asiakasryhmän osalta todellisen verovajeen alaraja.¹⁵⁹

¹⁵¹ s. 57

¹⁵² MM s. 52 G.49

¹⁵³ MM s. 52 G.50

¹⁵⁴ MM s. 52 G.51

¹⁵⁵ MM s. 52 G.52

¹⁵⁶ s. 57 ja MM s. 52 G.54

¹⁵⁷ s. 57 ja MM s. 52 G.54

¹⁵⁸ MM s. 52 G.53

¹⁵⁹ s. 57 ja MM s. 52 G.55

Viimeisin PAYE-asiakkaiden, jotka eivät ole SA-järjestelmässä, verovaje-estimaatti koskee verovuotta 2009-10. Verovuosien 2010-11, 2011-12 ja 2012-13 estimaatit on tuotettu projisoimalla 2009-10 aineisto näille vuosille BKT kasvun suhteessa.¹⁶⁰

PIMEÄ TYÖVOIMA JA PIMEÄÄ SIVUTYÖTÄ TEKEVÄT

Pimeällä työvoimalla tarkoitetaan henkilöitä, jotka saavat ansiotuloa tai yrittäjätuloa ja joita HMRC ei tunne, koska henkilöt ja/tai heidän työnantajansa eivät tee ilmoitusta näistä tuloista. Näiden henkilöiden rekisteröinti on puutteellinen koko valtionhallinnossa, mistä johtuen heihin liittyvät lukumääräarviot ja veronmenetyksiin liittyvät arviot ovat summittaisia.¹⁶¹

Pimeää sivutyötä tekevät ovat henkilöitä, jotka maksavat veroja pääasiallisesta työstään PAYEn kautta, mutta jotka eivät ilmoita sivutuloja ansiotyöstä tai yrittäjänä.¹⁶²

Tekemällä useita oletuksia, on mahdollista tuottaa viitteellinen estimaatti pimeän työvoiman ja pimeää sivutyötä tekevien [ansio- ja yrittäjätulojen] verovajeesta. Estimaatin virhemarginaali on suuri johtuen useista oletuksista sekä menetelmiin liittyvistä epävarmuustekijöistä.¹⁶³

Pimeän työvoiman verovaje-estimaatit tietolähteinä on käytetty työttömien työnhakijoiden korvaushakemuksia, yksityishenkilöiden tulotietoja sekä arvioita laittomien siirtolaisten maahanmuutosta.¹⁶⁴

[Pimeää sivutyötä tekevien osalta] tietolähteenä on käytetty Tanskan tilastokeskuksen laatimaa selvitystä *The Shadow Economy in Germany, Great Britain and Scandinavia: A measurement based on questionnaire surveys*. Selvityksen perusteella on arvioitu pimeää sivutyötä tekevien osuus kaikista työntekijöistä sekä pimeiden työtuntien ja pimeän tulon määrää. Sen jälkeen on laskettu kerroin 'epävirallisten työtuntien osuus virallisista työtunneista' joka on suhteutettu ansiotuloaineistoon. Näin on saatu arvio pimeästi maksetuista palkoista. Verovaje saadaan pimeiden palkkojen ja marginaaliveroasteiden tulona.¹⁶⁵

4.4.6 VEROPAKOILU¹⁶⁶

Tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron veropakoilusta johtuva verovaje vuonna 2012-13 on laskettu HMRC:n riskirekisterin tietojen perustella. Rekisteriin on koottu tietoa tunnetuista veropakoilun tekotavoista, joita eri asiakasryhmät kuten henkilöasiakkaat, trustit, henkilöyhtiöt ja työnantajat ovat käyttäneet. Vuotuinen verovaje lasketaan vähentämällä maksuunpanojen tuotot niistä veroista, jotka arvioidaan jäävän maksamatta veropakoilun takia.

Menetelmä, jota käytetään tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron veropakoilu-verovajeen laskemiseksi, on uudistunut monella tapaa tässä julkaisussa:

- Verovaje-estimaatti päättyneistä selvityksistä

¹⁶⁰ s. 57 ja MM s. 52 G.56

¹⁶¹ s. 57

¹⁶² s. 57

¹⁶³ s. 57

¹⁶⁴ MM s. 53 G.58

¹⁶⁵ MM s. 53 G.59

¹⁶⁶ s. 56

- Niiden vuosien lukumäärä, joita veropakoilun arvioidaan koskevan, lisättiin kolmesta kuuteen. Asiakas-kohtaisten aineistojen analysointi ja Large Business Servicen laatuarviointi (ks. kohta 8.2.2) ovat osoittaneet, että veronvälttelyn tekotavat koskevat pidempiä ajanjaksoja kun aiemmin on uskottu.
- Tasajaon tilalle on otettu menetelmä, jolla verovaikutus jaetaan oletetulle ajanjaksolle.
- Jos laatuarvioinnista saatiin tietoa tietyn tekotavan vaikutuksen kestosta, tätä tietoa käytettiin oletusarvona olevan kuuden vuoden sijaan.
- Muuntosuhteet, joita on käytetty maksuunpanojen tuottoarvioinnissa, on uudistettu kuvaamaan paremmin uutta veronmaksajakohtaista aineistoa. Tähän kuuluvat aiemmin käytetyn Large Business Servicen yhteisöveroriskien lisäksi tuloveron, sosiaaliturva-maksujen ja myyntivoittoveron päättäneistä selvityksistä saatu data. Uudistusten pitäisi parantaa maksuunpanojen tuoton arviointia.

Veropakoilusta johtuvan verovajeen laskentamenetelmästä ks. myös luku 3.3.4

4.5 REVISIOT

Muutokset Measuring tax gaps 2013 julkaisun tuloksiin johtuvat aineistojen päivittämisestä ja menetelmällisistä muutoksista sekä satunnaisotantojen vuoden aikana tuottamista tiedoista.¹⁶⁷

SA-ITSEARVIOITI – HENKILÖASIAKKAAT SEKÄ PIENET JA KESKISUURET HENKILÖYHTIÖT

Viime vuoden julkaisussa vuodet 2010-11 ja 2011-12 oli johdettu vuoden 2009-10 estimaatista käyttämällä pienten ja keskisuurten työnantajien SA-itsearviointin maksettavan veron määrää. Nyt kun vuoden 2010-11 satunnaisotannon tiedot ovat valmistuneet, nämä estimaatit on revisoitu [verovaje on pienentynyt] ja vuosi 2010-11 muodostaa lähtökohdan vuosien 2011-12 ja 2012-13 arvioinnille.¹⁶⁸

Uusi aineisto revisoi SA-itsearviointin henkilöasiakkaiden ja pienten henkilöyhtiöiden verovelkaa [aiempaa suuremmaksi] vuonna 2007-08. Tämä johtuu siitä, että jotkut suuret pitkä-kestoiset kiistat ovat ratkenneet ennakoitua epäedullisemmin.¹⁶⁹

Menetelmälliset muutokset ovat myös vaikuttaneet laskelmiin. Aiempaa yksityiskohtaisempi aineisto on tarkentanut SA-itsearviointin verovajeen jakoa yritys- ja henkilöasiakkaiden kesken. Henkilöasiakkaiden osuus on kasvanut ja yritysasiakkaiden osuus on pienentynyt.¹⁷⁰

Joissakin tapauksissa on olemassa legitiimi syy sille, miksi satunnaisotantaan valittua verovelvollista ei oteta tarkastettavaksi (esimerkiksi jos verovelvollinen on kuollut tai jos yritys on toiminut vain osan tarkastelujaksosta). Menetelmää on kehitetty niin, että otoksesta tehtävät poistot eivät aiheuta harhaa tuloksiin. Tämä muutos on pienentänyt SA-itsearviointin henkilöasiakkaiden ja pienten henkilöyhtiöiden verovajetta 0,4 miljardilla punnalla kaikkina vuosina yhteensä.¹⁷¹

¹⁶⁷ s. 54

¹⁶⁸ s. 54 Figure 6.2

¹⁶⁹ s. 54

¹⁷⁰ s. 54

¹⁷¹ s. 54

Vuodesta 2011-12 lähtien SA-itsearviointin yrityspopulaatio on jaettu liikevaihdon mukaisiin luokkiin. Tämä muutos lisää estimaatin tarkkuutta, mutta sillä ei ole vaikutusta tasoon¹⁷²

Suurten henkilöyhtiöiden SA-itsearviointin verovaje on revisoitunut vain hieman edellisestä julkaisusta.¹⁷³

PIENET JA KESKISUURET SEKÄ SUURET TYÖNANTAJAT

Pienten ja keskisuurten työnantajien estimaatti 2011-12, joka julkaistiin viime vuonna, oli johdettu vuoden 2010-11 estimaatista käyttämällä pienten ja keskisuurten työnantajien PAYEn kautta maksettavan veron määrää. Nyt kun vuoden 2011-12 satunnaisotannon tiedot ovat valmistuneet, tämä estimaatti on revisoitunut alaspäin 0,4 miljardia puntaa ja vuoden 2012-13 estimaatti on muodostettu vuoden 2011-12 tulosten perusteella. Aikaisemmat vuodet revisoituivat vain vähän. Menetelmämuutos otoksesta tehtävien poistojen korjaamiseksi aiheutti pienen revision alaspäin kaikkiin vuosiin.¹⁷⁴

¹⁷² s. 55

¹⁷³ s. 55

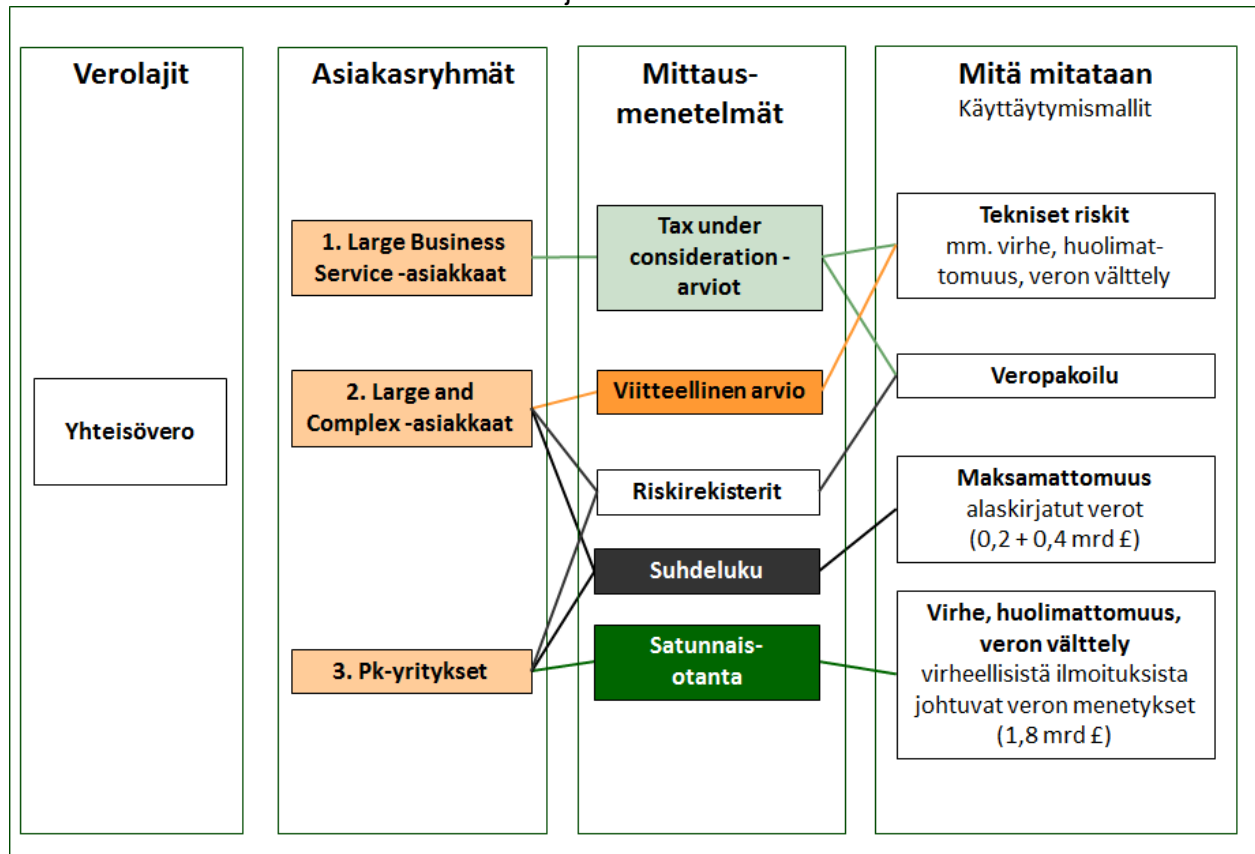
¹⁷⁴ s. 55 Figure 6.3

5 YHTEISÖVERO

Menetelmäkaaviossa C on esitetty yhteisöveron verovajeen laskentamenetelmät sekä niihin liittyviä keskeisiä käsitteitä. Ison-Britannian verotusjärjestelmään liittyviä käsitteitä on kuvattu lyhyesti kaavion alla olevassa tekstissä. Lisätietoa on tarvittaessa etsitty raportin ulkopuolisista lähteistä. Laskentamenetelmät on kuvattu yksityiskohtaisemmin luvun 8 alaluvuissa.

Menetelmäkaavio C. Yhteisöveron verovajeen mittaamenetelmät.

Pienten ja keskisuurten yritysten sekä suurten yritysten yhteisöverovaje lasketaan erikseen. Suurten yritysten estimaatti jaetaan kahteen alaryhmään – Large Business Service -asiakkaisiin (LBS) ja Large and Complex -asiakkaisiin (L&C). Nämä ovat HMRC:n kaksi osastoa, jotka hoitavat kyseisten asiakasryhmien asioita.¹⁷⁵

Large Business Service -asiakkaita ovat suurimmat yritykset, noin 800 konsernia.¹⁷⁶

Large and Complex -asiakkaita on noin 9 500, ja ne ovat selvästi pienempiä kuin LBS-yritykset.¹⁷⁷

Tax under consideration. Verovaje-estimaatit perustuvat ns. tax under consideration arvioihin, joka ei ole asiakkaalle määrätty vero, vaan [arvioitu potentiaalinen verosaatava asiakkaalta sekä] työkalu, joka auttaa HMRC:n resurssien tehokkaassa allokoinnissa.¹⁷⁸

¹⁷⁵ s. 59

¹⁷⁶ s. 59

¹⁷⁷ s. 59

Tax under consideration on arvio suurimmasta mahdollisesta verosaatavasta, joka on muodostettu ennen asiaan liittyvien yksityiskohtien tai lainsäädännön tutkintaa tai mahdollisten helpotusten huomiointia. Käytäntö on osoittanut, että kiistakysymysten yksityiskohtaisen selvittämisen jälkeen asiakkaalle määrättävän veron suuruus on keski-määrin vain noin puolet alkuperäisestä tax under consideration arviosta.¹⁷⁹

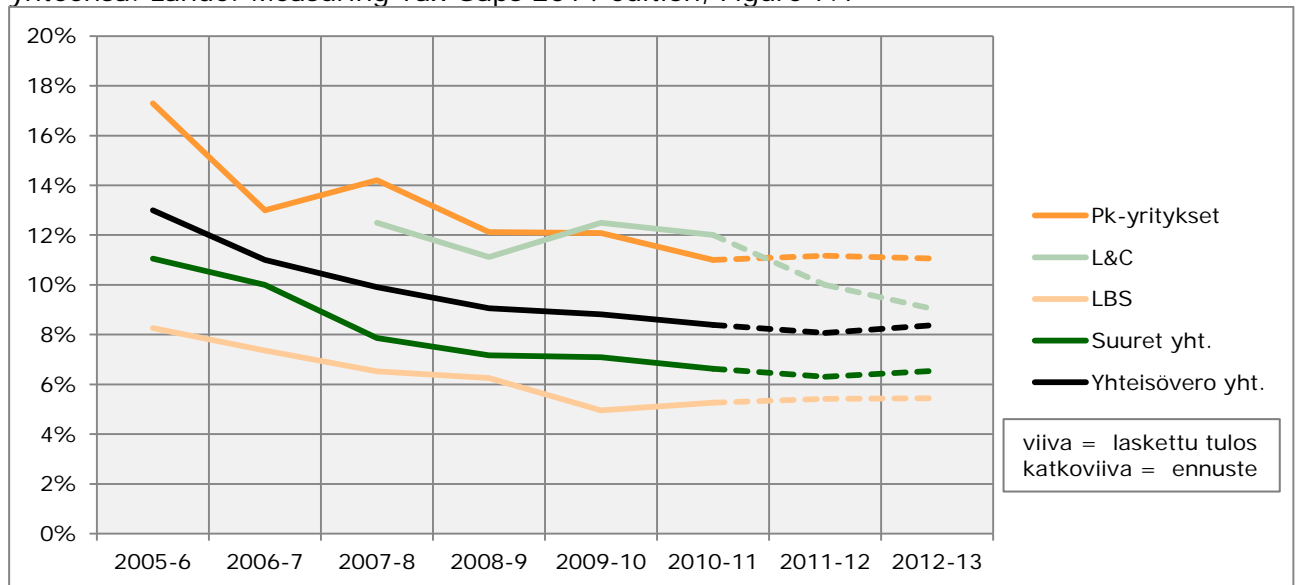
Riskirekisterit. Large and Complex ja pk-yritysten veropakoilusta aiheutuva verovaje lasketaan käyttämällä HMRC:n veropakoilu-ohjelmista keräämiä tietoja, jotka on tallennettu ns. riskirekistereihin. Rekisteri kattaa yksityishenkilöiden, trustien, henkilöyhtiöiden ja työnantajien veropakoiluohjelmat. (Ks. luvun 3.3.4 alakohta Tietolähteet.)

5.1 KESKEISIMMÄT LÖYDÖKSET – YHTEISÖVERO

Yhteisöverovajeen suuruus oli 3,9 miljardia puntaa vuonna 2012-13 (4,7 miljardia puntaa vuonna 2011-12). Sen osuus kokonaisverovajeesta oli 11 prosenttia. Yhteisöverovajeen osuus yhteisöverosaatavien kokonaismäärästä oli 8,7 prosenttia vuonna 2012-13 (8 % vuonna 2011-12).¹⁸⁰

Kaaviosta 7.1 havaitaan, että yhteisöverovaje suhteessa yhteisöveron saataviin on pysynyt lähes samalla tasolla viimeiset kolme vuotta ja että se on pienentynyt 13 prosentista yhdeksään prosenttiin vuodesta 2005-06 vuoteen 2012-13. Kokonaisvajeen kehitys peittää joitakin eroja, jotka havaitaan eritellyssä tarkastelussa. LBS asiakkaiden vaje on suhteellisesti pienempi kuin pienempien yritysten vaje. Syynä voi olla se, että suurten yritysten valvonta on tiukempaa. L&C yritysten verovaje on johdettu viitteellisellä menetelmällä, mistä johtuen tulokseen on suhtauduttava varauksella.¹⁸¹

Kaavio 11. Yhteisöveron verovajeen osuus teoreettisesta verosta, asiakasryhmittäin ja yhteensä. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Figure 7.1

¹⁷⁸ s. 60

¹⁷⁹ Lähde: "Tax under consideration by UK and non-UK based businesses" https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/78818/tax-under-consideration.pdf

¹⁸⁰ s. 58

¹⁸¹ s. 59

5.1.1 SUURET YRITYKSET¹⁸²

- Vuonna 2012-13 suurten yritysten yhteisöverovajeen osuus vastaavasta maksettavan veron määrästä oli 6,8 prosenttia. Tähän sisältyvät sekä Large Business Service asiakkaat että HMRC:n alueellisten yksiköiden alaisuudessa toimivat ns. Large and Complex asiakkaat¹⁸³.
- Large Business Service asiakkaiden verovaje on pysytellyt viidessä prosentissa verosaatavista vuoden 2009-10 jälkeen. Tämä tarkoittaa 1,3 miljardia puntaa vuonna 2011-12 ja 1,1 miljardia puntaa vuonna 2012-13.
- Large Business Service asiakkaiden verovaje putosi 2,6 miljardista punnasta 1,1 miljardiin puntaan vuodesta 2005-06 vuoteen 2012-13. Suhteutettuna verosaataviin verovaje putosi kahdeksasta prosentista viiteen prosenttiin tarkastelujakson aikana. Verovajeen pienentyminen johtuu pääasiassa aggressiivisen verosuunnittelun vähentymisestä.
- Large and Complex asiakkaiden viitteellinen verovaje pienentyi hieman kymmenestä prosentista yhdeksään prosenttiin teoreettisesta verosaatavasta vuodesta 2011-12 vuoteen 2012-13 (ollen 0,7 miljardia puntaa molempina vuosina).

5.1.2 PIENET JA KESKISUURET YRITYKSET¹⁸⁴

- Pienten ja keskisuurten yritysten yhteisöverovajeen suuruus oli 2,1 miljardia puntaa vuonna 2012-13. Sen osuus kokonaisverovajeesta oli 11,3 prosenttia.
- Verovajeen suhteellinen osuus pienentyi 17 prosentista 11 prosenttiin vuodesta 2005-06 vuoteen 2012-13.
- Niiden pienten ja keskisuurten yritysten, jotka antoivat veron määrää pienentävän vääränsisältöisen ilmoituksen, väheni 41 prosentista 24 prosenttiin vuodesta 2005-06 vuoteen 2012-13. Vuonna 2010-11 osuus oli hieman viimeisiä vuosia korkeampi, 28 prosenttia.

5.2 LARGE BUSINESS SERVICE –ASIAKKAAT

5.2.1 TULOKSET JA TAULUKOT

Taulukossa 1 on esitetty LBS asiakkaiden yhteisöverovelka tilikausilta, jotka päättyvät 2005-06 – 2010-11, sekä johdetut estimaatit tilikausille 2011-12 ja 2012-13.¹⁸⁵

LBS asiakkaiden verovaje vuonna 2010-11 oli 1,3 miljardia puntaa – viimeisin tulos on lähes sama kuin vuotta aiemmin menetelmällisesti tuotettu tulos (1,4 miljardia puntaa) ja 0,3 miljardia puntaa enemmän kuin vuoden 2009-10 vaje (1,0 miljardia puntaa).

LBS asiakkaiden verovaje johtuu lähes kokonaan veropakoilusta (Taulukko 1).¹⁸⁶ Suurin osa [havaitusta] verovajeesta johtuu tapauksista, joissa HMRC ei pysty osoittamaan veropakoilua laittomaksi tai häviää oikeudenkäynnin. HMRC ei myöskään havaitse kaikkia riskejä, jolloin niitä ei selvitetä asiakkaiden kanssa. Jälkimmäisen tyyppin veromenetyksiä ei voida mitata asiakashallintajärjestelmän tiedoista.¹⁸⁷

¹⁸² s. 58

¹⁸³ Local Compliance Large and Complex directorates

¹⁸⁴ s. 58

¹⁸⁵ s. 61

¹⁸⁶ s. 60

¹⁸⁷ MM s. 55 H.11

Vuoteen 2009-10 asti estimaateissa havaittiin siirtymä riskityypeissä, jotka LBS viranomaiset olivat ottaneet tarkkailuun/käsittelyyn; siirtymää havaittiin veropakoilusta ja *teknisistä riskeistä*¹⁸⁸, joita on viety oikeuteen, sellaisiin teknisiin riskeihin, joita ei oltu viety oikeuteen. Siirtymää ei havaittu 2010-11, jolloin veropakoilun ja oikeuteen vietyjen teknisten riskien sekä lukumäärä että arvo lisääntyivät.¹⁸⁹

Verovajeen kasvu 0,3 miljardilla punnalla vuodesta 2009-10 vuoteen 2010-11 näyttää johtuvan siitä, että tunnistettujen riskitapausten määrä on kasvanut.¹⁹⁰ LBS-asiakkaiden yhteisöverovajeen kasvu 2010-11 saattaa johtua talouden elpymisestä.¹⁹¹ Taantuman aikana voittojen pienentyminen ja tappiot (joilla voidaan vähentää konsernin maksettavan veron määrää) ovat saattaneet vähentää sekä halua veropakoiluun että riskitapausten lukumäärää. Kun taloudellinen tilanne kohentuu ja yritykset alkavat taas tehdä voittoa, yrityksille ilmaantuu enemmän tilaisuuksia veropakoiluun.¹⁹²

Yhteisöveroaste on pudonnut viime vuosina; se oli 30 prosenttia vuosina 2005-06 – 2006-07, 28 prosenttia vuosina 2008-09 – 2010-11, 26 prosenttia vuonna 2011-12 ja 24 prosenttia vuonna 2012-13. Vaikkakin on vaikeaa arvioida muutosten vaikutusta verovelvollisten käyttäytymiseen, on laskettu että veroasteen muutos on pienentänyt LBS asiakkaiden yhteisöveron velkaa vuosittain noin 0,1 miljardia puntaa.¹⁹³

Taulukossa 10 on esitetty asiakaskohtaisten riskitapausten lukumäärä ja keskimääräinen arvo vuodesta 2005-06 vuoteen 2010-11. Menetelmämuutoksista johtuen lukumääriä ennen ja jälkeen 2007-08 ei pidä verrata keskenään, vaikka lukumäärissä ei näytä ilmenevän suuria muutoksia (ks. luvun 8.2.2 kohta Ajallisuus).¹⁹⁴

Taulukko 10. Large Business Service asiakkaiden yhteisöverovaje. Lähde: Measuring Tax Gaps 2014 edition, Table 7.2

	2005-6	2006-7	2007-8	2008-9	2009-10	2010-11
Riskien lukumäärä						
Kaikki riskit	1 942	1 473	1 247	786	575	683
Tekniset riskit ei oikeudessa	1 390	1 012	876	580	448	543
Veropakoilu ja tekniset riskit oikeudessa	552	461	371	206	127	141
Tax under consideration keskimäärin, £						
Kaikki riskit	3,3	4,7	5,3	6,8	9,6	8,9
Tekniset riskit ei oikeudessa	1,7	2,8	4,0	4,3	8,3	6,5
Veropakoilu ja tekniset riskit oikeudessa	7,3	9,0	8,3	11,8	11,9	14,3
Loppuun käsiteltyjen riskitapausten osuus, %						
Kaikki riskit	96	95	90	84	78	55
Tax under consideration	92	92	76	69	54	57

5.2.2 MENETELMÄT JA AINEISTOON LIITTYVÄT KYSYMYKSET

Verovaje lasketaan vähentämällä tax under consideration arviosta toteutunut ja odotettavissa oleva maksuunpanojen tuotto veropakoilutapauksista sekä oikeuteen viedyistä teknisistä riskeistä. Laskennassa on tehty oletus, että niistä teknisistä riskeistä, jotka on ratkaistu sopimalla, ei kerry verovajetta.¹⁹⁵ Lisäksi huomioidaan korjauskertoimen avulla tulevaisuudessa havaittavat veroriskit.

¹⁸⁸ Määritelmä, ks. kohta 8.2.2

¹⁸⁹ s. 61

¹⁹⁰ s. 60

¹⁹¹ s. 61

¹⁹² s. 60

¹⁹³ s. 64

¹⁹⁴ s. 62

¹⁹⁵ s. 62

$$\text{LBS yhteisöverovaje} = (\text{tax under consideration} - \text{maksuunpanojen tuotto*}) \times \text{korjauskerroin tulevat riskit**}$$

* Maksuunpanojen tuotto sisältää toteutuneet tuotot ja arvioidut tulevat tuotot

** Korjauskerroin tulevat riskit huomioi tulevaisuudessa havaittavat riskit

TAX UNDER CONSIDERATION

LBS-asikkaiden yhteisöverovajeen estimaatti perustuu HMRCn asiakashallintajärjestelmän tietoihin, jonne kaikki jatkoselvittelyä vaativat riskitapaukset kirjataan. Kun riskitapaus havaitaan, ensimmäinen arvio asiaan liittyvän veron suuruudesta kirjataan asiakashallintajärjestelmään kohtaan tax under consideration.¹⁹⁶

Ensimmäinen tax under consideration arvio on aina lähtökohta asian myöhemmälle selvittelylle, jonka aikana se voi revisoitua ylös- tai alaspäin. Yritysten yhteenlasketulla tax under consideration summalla on taipumus pienentyä osan transaktioista osoittautuessa laillisiksi. Tällaisissa tapauksissa yksittäisen yrityksen tax under consideration arvio revisoituu nollaan.¹⁹⁷

LBSn asiakashallintajärjestelmä luokittelee asiakkaiden riskit kahteen pääryhmään: veropakoilu ja tekniset riskit. **Veropakoilu**-luokkaan kuuluvat kaikki veropakoiluun liittyvät paljastetut ja epäilyksen alla olevat tapaukset. **Teknisten riskien** luokka pitää sisällään laajan kirjon tapauksia. Esimerkiksi tilanteet, joissa on aito epävarmuus oikeasta verotuskäytännöstä, erehdykset, sekä tahalliset virheet veroilmoituksissa tai niistä puuttuva informaatio.¹⁹⁸

HMRC toteutti **laatuarviointihankkeen** Large Business Servicen laatuikäytäntöjen täydentämiseksi. Tax under consideration arvioita tarkastettiin ja tätä varten poimittiin otos suuren riskin asiakkaista. Hankkeen seurauksena pieni osa arvioista tarkentui viimeisimmällä informaatiolla. Lisäksi havaittiin, että pitkäkestoissa tapauksissa arviot ovat yleensä tarkempia.¹⁹⁹

MAKSUUNPANOJEN TUOTTO

Koska tietynä vuonna tunnistettujen riskien loppuun käsittely voi kestää vuosia, avoimien tapausten odotettu tuotto täytyy ennustaa, jotta kokonaisverovaje olisi laskettavissa. Ennusteiden ja toteutuneiden tuottojen välinen erotus voi aiheuttaa jonkin verran virhettä estimaattiin – ja estimaatit ovat väliaikaisia kunnes jokainen riski on käsitelty loppuun.²⁰⁰

HMRCn oikeudenkäynti ja sopimiskäytäntöjen strategian mukaisesti kiistanalaiset tapaukset ovat työn alla kunnes niihin saadaan ratkaisu.²⁰¹ Havaittujen riskitapausten ratkaiseminen voi kestää vuosia. Niissä tapauksissa, joissa selvitystyö on kesken, täytyy odotettu maksuunpanojen tuotto arvioida verovaje-estimaatin laskemista varten.²⁰²

¹⁹⁶ s. 62 ja MM s. 54 H.4

¹⁹⁷ MM s. 54 H.4

¹⁹⁸ s. 62

¹⁹⁹ MM s. 54 H.6

²⁰⁰ s. 65

²⁰¹ s. 62

²⁰² s. 63

Tulevien maksuunpanojen tuottoarvio lasketaan päättyneistä tapauksista saatujen tietojen avulla. Tällöin maksuunpanojen tuotto suhteutetaan tax under consideration arvioon. Kun avoimet tapaukset aikanaan ratkeavat, estimaatit korvataan toteutuneilla arvoilla.²⁰³ Jos toteutunut maksuunpano eroaa arviosta, verovaje-estimaatti revisoituu myöhemmissä julkaisuissa.²⁰⁴

[Kun tarkastellaan ratkaistujen riskien osuutta kaikista riskitapauksista tilikausina 2005-06 – 2010-11 voidaan päätellä, että] uusimpien vuosien verovaje tulee revisoitumaan enemmän, koska suurempi osa maksuunpanojen tuotosta on arvioitu.²⁰⁵

TULEVAISUUDESSA HAVAITTAVAT RISKIT

Myös *riskitapausten havaitseminen* voi kestää vuosia, joten uusia riskejä löydetään myöhemmin aiemmin lasketuille tilikausille. Vanhojen aineistojen perusteella on muodostettu lisäys, jolla tarkennetaan tax under consideration arviota tulevina vuosina havaittavien riskitapausten verran.²⁰⁶ Tax under consideration arvion lisäys voi kasvattaa verovajetta. Viimeisimpiä vuosia korjataan enemmän kuin vanhempia vuosia.²⁰⁷

Se, että HMRC ei tunnista kaikkia riskejä, on verovaje-estimaattien suurin virheiden lähde ja se johtaa verovajeen aliarviointiin. Virheen suuruutta on vaikea arvioida. Vuonna 2012 työryhmä nimeltä Large Business Risk Taskforce perustettiin tunnistamaan lisää suurten yritysten toimintaan liittyviä riskejä.²⁰⁸ Työryhmältä saatu aineisto voi tuottaa näyttää tunnistamattomien riskien korotuskertoimeen. Tulokset tullaan hyödyntämään tarkoin.²⁰⁹

AJALLISUUS

Riskit voivat koskea enemmän kuin yhtä tilikautta. Tax under consideration arvio jaetaan asiakashallintajärjestelmän tietojen perusteella asianmukaisille vuosille. Tax under consideration arvion tekemisessä käytetty jyvityskäytäntöä on muutettu hieman uusimmassa julkaisussa prosessin yksinkertaistamiseksi. Vaikka muutoksella on vain vähäinen vaikutus verovaje-arvioon, joukko riskejä tilikaudesta 2008-09 alkaen on estimoitu aiemmasta poikkeavalla tavalla ja vertailua aikaisempiin vuosiin ei pitäisi tehdä.²¹⁰

LBS raportoi maksuunpanojen tuoton ratkaisuvuoden mukaan, kun taas verovaje-estimaatit kuvaavat verovuoden tilannetta tilikausien mukaisesti. Verovajeen laskemista varten maksuunpanojen tuottoarvio saadaan laskemalla yhteen [1] toteutunut ko. tilikautta koskeva tuotto ratkaistuista veropakoilutapauksista tai oikeuteen viedyistä teknisistä riskeistä ja [2] estimoitu maksuunpanojen tuotto avoimista veropakoilun ja teknisten riskien kiistakysymyksistä.²¹¹

²⁰³ MM s. 56 H.16

²⁰⁴ s. 63

²⁰⁵ s. 63 ja Table 7.2

²⁰⁶ Korjauskerroin, joka huomioi tulevina vuosina havaittavat vanhoja tilikausia koskevat riskit, otettiin ensimmäisen kerran käyttöön julkaisussa 'Measuring tax gaps 2012'. MM s. 57 H.21.

²⁰⁷ s. 63

²⁰⁸ the Chancellor's Autumn Statement 2012

²⁰⁹ s. 65

²¹⁰ s. 63. Aiemmin 'tax under consideration' jyvitettiin tilikausille tapauskohtaisesti. Prosessi oli työläs, joten tehtiin oletus, että riskit jyvittyvät maksimissaan viidelle tilikaudelle. Tämä perustuu selvitystyöhön, jossa havaittiin, että noin 90 prosenttia riskeistä jyvittyy viidelle tai vähemmälle tilikaudelle. MM s. 56 H.19.

²¹¹ s. 63

UUSIMPIEN VUOSIEN VEROVAJE-ESTIMAATTI

LBS asiakkaiden [2011-12 ja] 2012-13 verovaje-estimaatit perustuvat operatiiviseen aineistoon tilikaudelta, joka päättyy 2010-11 (viimeisin vuosi, jolta tiedot on saatavilla).²¹² Kahden viimeisen tilikauden johdetut tulokset on laskettu ennustusmenetelmällä, jossa käytetään kertoimia 1,0 ja 0,8 sekä LBS asiakkaiden yhteisöveromaksujen muutoksia.²¹³ Kun verovajeen laskennassa käytetään hyväksi yhteisöveromaksuja, niin johdetut verovajeet heijastavat yhteisöveroasteen ja verotettavien voittojen muutoksia. Samalla on oletettu, että velvoitteiden hoitaminen pysyy samalla tasolla kuin aiempina vuosina.²¹⁴

5.2.3 REVISIOT²¹⁵

Vuosina 2008-09 – 2009-10 päättyneiden tilikausien verovajeiden revisoituminen Measuring tax gaps 2013 edition julkaisusta selittyy aineistojen täydentymisellä. Uusi aineiston poiminta aiheutti pieniä muutoksia jokaisen vuoden tulokseen. Esimerkiksi, vuoden 2009-10 verovaje oli 1,1 miljardia puntaa, kun käytettiin heinäkuun 2013 aineistoa, ja 1,0 miljardia, kun käytettiin kesäkuun 2014 aineistoa. Kun otosten välillä kuluu aikaa, alkuperäisen ja uuden verovaje-estimaatin erojen uskotaan johtuvan seuraavista syistä:

- Enemmän riskejä löydetään, minkä seurauksena tax under consideration arviot voivat kasvaa.
- Suurempi osa verovaje-estimaatista perustuu todelliseen verotuottoon, kun aiemmin on käytetty ennusteita.
- Ennustetut tuotot voivat muuttua, kun suurempi osa laskennasta perustuu päättyneisiin tapauksiin.
- Riskiä koskeva tax under consideration arvio tai sen luokittelu veropakoiluun tai tekniseksi riskiksi voi muuttua kun on saatu parempaa informaatiota.

5.3 LARGE AND COMPLEX -ASIAKKAAT

5.3.1 TULOKSET JA TAULUKOT

Large and Complex asiakkaiden verovaje oli 0,7 miljardia puntaa vuosina 2011-12 ja 2012-13 (Taulukko 1).²¹⁶

5.3.2 MENETELMÄ JA AINEISTOON LIITTYVÄT KYSYMYKSET

Large and Complex asiakkaiden verovaje-estimaatti on viitteellinen, koska vajeen laskeminen on vaikeaa käytettävissä olevista aineistoista. Aineistot koskevat vain tunnistettuja riskitapauksia, eivätkä ne siten edusta koko populaatiota. Tästä johtuen aiheistosta ei voida tehdä johtopäätöksiä koko asiakaskunnan taloudellisesta luotettavuudesta (kuten pienten ja keski suurten yhteisövero, joka perustuu satunnaisotannalla muodostettuun aineistoon, tai Large Business Service –asiakkaat, joista jokainen on tarkassa seurannassa ja suurin osa riskeistä on tunnistettu).²¹⁷

²¹² s. 60

²¹³ s. 60 Taulukon 7.1. alaviite 1

²¹⁴ s. 61

²¹⁵ s. 64 ja Figure 7.4

²¹⁶ s. 65

²¹⁷ s. 65

Large and Complex asiakkaiden viitteellinen estimaatti on laskettu olettamalla, että suhteellinen veroriski on niillä yhtä suuri kuin Large Business Services asiakkailla. Soveltamalla tätä tietoa Large and Complex asiakkaiden maksettavan yhteisöveron määrään saadaan vuosittainen veroriskin estimaatti. Vuoden 2010-11 estimaatti projisoidaan vuosille 2011-12 ja 2012-13 maksettavan yhteisöveron trendin avulla. Näin saadaan veroriskiestimaatti vuosille 2011-12 ja 2012-13, josta maksuunpanojen tuotto vähennetään ja johon arvioitu maksamattomuudesta johtuva verojen menetys lisätään. Large and Complex asiakkailla maksuunpanojen tuotto on pienempi osa riskin alaisesta verosta kuin Large Business Service asiakkailla, joten verovajeen prosentuaalinen osuus on Large and Complex asiakkailla korkeampi.²¹⁸

5.3.3 REVISIOT

Vuoden 2011-12 Large and Complex asiakkaiden verovajeen estimaatti oli 0,9 miljardia puntaa vuoden 2013 julkaisussa. Tulos revisoitui ollen nyt 0,7 miljardia puntaa. Verovajeen pientyminen johtui Large and Complex asiakkaiden maksuunpanojen tuoton revisoitumisesta ylöspäin. Aiempaa yksityiskohtaisempi aineisto on mahdollistanut maksuunpanojen tuoton tarkemman jaon Large and Complex asiakkaiden sekä pienten ja keskisuurten yritysten välillä.²¹⁹

5.4 PIENET JA KESKISUURET YRITYKSET

5.4.1 TULOKSET JA TAULUKOT

Taulukossa 1 on esitetty verovaje vuosina 2005-06 – 2012-13 päätyviltä tilikausilta. Pienten ja keskisuurten yritysten yhteisöveron vaje oli 2,1 miljardia puntaa vuonna 2012-13. Viimeisin satunnaisotannan vuosi koskee tilikautta 2010-11.²²⁰

Suhteellinen verovaje on laskenut 17 prosentista 11 prosenttiin vuodesta 2005-06 vuoteen 2012-13 (Kaavio 11).²²¹

Ajalla 2005-06 – 2009-10 niiden yritysten, jotka ilmoittivat veron menetykseen johtavia virheellisiä tietoja, väheni 41 prosentista 24 prosenttiin. Osuus nousi jälleen 28 prosenttiin vuonna 2010-11. Nämä luvut saattavat revisoitua tulevaisuudessa, koska pieni määrä tapauksia on vielä ratkaisematta.²²²

Niiden yritysten osuus, joilla potentiaalinen veron menetys on yli 1000 puntaa, väheni 19 prosentista 14 prosenttiin vuodesta 2005-06 vuoteen 2007-08 ja sen jälkeen. Niiden yritysten osuus, joilla potentiaalinen veron menetys on alle 1000 puntaa, väheni 22 prosentista 10 prosenttiin vuodesta 2005-06 vuoteen 2009-10. Osuus nousi 14 prosenttiin vuonna 2010-11.²²³

²¹⁸ s. 66

²¹⁹ s. 66

²²⁰ s. 66

²²¹ s. 66

²²² s. 67

²²³ s. 67

5.4.2 MENETELMÄ JA AINEISTOON LIITTYVÄT KYSYMYKSET

Virheellisesti ilmoitettujen tietojen verovaje on laskettu yhteisöveron satunnaisotannan sekä maksuunpanojen tuoton ja maksamattomuuden perusteella.²²⁴

HMRC arvioi yhteisöveron satunnaisotannan perusteella virheellisistä ilmoituksista johtuvan ali-ilmoittamisen laajuuden.²²⁵ Virheellisesti ilmoitettaviksi katsotaan ne, joiden havaitaan ilmoittavan liian vähän maksettavaa veroa HMRC:n tiedusteluissa. Syinä voivat olla virhe, huolimattomuus tai veron välttely (ks. Taulukko 4).²²⁶

Satunnaisotanta kattaa pienet ja keskisuuret yritykset, mikä tässä yhteydessä tarkoittaa niitä yrityksiä, jotka eivät ole Large Business Service tai Large and Complex asiakkaita. Määrittely vastaa suurin piirtein EU:n hyväksymää pienten ja keskisuurten yritysten määritelmää.²²⁷

Satunnaisotanta muodostetaan siitä pienten ja keskisuurten yritysten joukosta, jolle veroilmoitus on lähetetty.²²⁸ Otantaa muutettiin tammikuun 2012 jälkeen siten, että joka 3000. asiakas tulee valituksi, kun aiemmin joka 4000. valittiin otokseen. Huhtikuusta 2013 lähtien otanta on ositettu vuosiliikevaihdon mukaan. Muutoksen johdosta otokseen valikoituu vähemmän pieniä yrityksiä, ja tämän odotetaan parantavan sekä laskennan tarkkuutta että tuottoa.²²⁹

Valittujen asiakkaiden ilmoitustiedot tutkitaan ja siten havaitaan ilmoittamatta jääneen veron määrä. Saatu tulos korotetaan koko populaation tasolle.²³⁰

Koska tiedustelujen ratkeaminen voi kestää vuosia, on välttämätöntä tehdä oletuksia avoimista tapauksista. Tehdyistä oletuksista johtuen tulokset voivat revisoitua kunnes kaikki avoimet tapaukset on ratkaistu. Edellisen julkaisun tuloksia on korjattu huomioimalla huomioitu julkaisujankohdan jälkeen ratkenneet tiedustelut.²³¹

Viimeisin yhteisöveron satunnaisotannan vuosi on 2010-11. Vuosien 2011-12 ja 2012-13 estimaatit on projisoitu tästä pienten ja keskisuurten yritysten maksettavan yhteisöveron avulla.²³²

Vuoden 2011-12 yhteisöveroaineisto on olemassa, mutta sitä ei ole käytetty, koska aineiston laatu ei ole luotettava. Aineistoa täytyy vielä tarkistaa ennen kuin sitä voidaan käyttää vuoden 2011-12 verovajeen laskennassa (jos aineistoa käytettäisiin, sen perusteella vuoden 2011-12 verovaje olisi 5 prosenttia, kun vaje 2010-11 oli 11 prosenttia).²³³

USAn verohallinnon tutkimuksiin perustuvan korjauskertoimen 1,4 avulla arvioidaan havaitsemattomien laiminlyöntien vaikutus verovajeeseen. Maksuunpanojen tuotto vähennetään ja maksamattomuuden ja veropakoilun estimaatit lisätään, jonka jälkeen saadaan lopullinen arvio verovajeesta.²³⁴

²²⁴ s. 66

²²⁵ s. 68

²²⁶ s. 66

²²⁷ s. 66

²²⁸ s. 68

²²⁹ MM s. 46 G.17

²³⁰ s. 68

²³¹ s. 68

²³² s. 68

²³³ s. 68

²³⁴ s. 68

5.4.3 REVISIOT

Aiempien vuosien verovajeet ovat revisoituneet Measuring tax gaps 2013 edition julkaisusta, kun uusi informaatio on huomioitu verovajeen laskennassa.

Vuoden 2010-11 verovaje 2,0 miljardia puntaa on lähes sama kuin julkaisussa Measuring tax gaps 2013 edition. Vuoden 2011-12 johdettu estimaatti on pienentynyt 0,3 miljardia puntaa edellisvuonna julkaistusta ollen nyt 2,0 miljardia puntaa. Muutos johtuu pääosin verosaatava-aineiston päivittämisestä ja niiden aiempaa tarkemmasta jaosta pienten ja keskisuurten yritysten sekä Large and Complex -asiakkaiden välillä. Nämä muutokset pienensivät pienten ja keskisuurten yritysten maksettavan veron kasvua vuodesta 2010-11 – 2011-12, mistä johtuen 2011-12 johdettu verovaje-estimaatti revisoitui alaspäin.

Aiempaa yksityiskohtaisempi aineisto on mahdollistanut yhteisöveron maksuunpanojen tuoton tarkemman jaon Large and Complex asiakkaiden sekä pienten ja keskisuurten yritysten välillä. Pienempi osa maksuunpanojen tuotoista on nyt jyvitetty pienille ja keskisuurille yrityksille kaikkina vuosina. Maksuunpanojen tuoton pienentyminen lisäsi pienten ja keskisuurten yritysten yhteisöverovajeen määrää noin 0,2 miljardia puntaa jokaisena vuonna 2005-2006 – 2010-11 ja noin 0,1 miljardia puntaa vuonna 2011-12. Kokonaisverovajeeseen ei kuitenkaan tullut muutosta, sillä Large and Complex asiakkaiden verovaje väheni saman verran kun pienten ja keskisuurten yritysten verovaje kasvoi.

Jotkut pitkäkestoiset satunnaistarkastukset, jotka eivät olleet ratkenneet edellisen vuoden julkaisuun mennessä, on nyt saatu päätökseen ja niiden maksuunpanot ovat olleet ennustettua suurempia. Tämä on johtanut verovaje-estimaatin kasvuun vuosina 2005-06, 2007-08 ja 2009-10.

5.5 VEROPAKOILU²³⁵

Yhteisöveron veropakoilusta johtuva vaje oli 1,3 miljardia puntaa vuonna 2012-13. Luku arvioidaan erikseen Large Business Service asiakkaille (1,1 miljardia), Large and Complex asiakkaille (0,2 miljardia) ja pienille ja keskisuurille asiakkaille (0,1 miljardia). Pyöristysvirheestä johtuen luvut eivät näytä summautuvan.

Large Business Service asiakkaiden veropakoilusta johtuva verovaje lasketaan asiakashallinta-järjestelmän tiedoista. Järjestelmästä saadaan tietoa tax under consideration arvion jakautumisesta verovuosille.

Large and Complex asiakkaiden sekä pienten ja keskisuurten yritysten veropakoilusta johtuvat verovajeet lasketaan menetelmällä, jota käytetään tuloveron, sosiaaliturvamaksujen ja myyntivoittoveron verovajeen laskennassa. Tällöin menetelmää sovelletaan riskirekisterissä olevaan tietoon yhteisöveron veropakoilun tekotavoista. Näin saatua estimaattia korotetaan pienellä kertoimella, joka huomioi tulevana vuosina havaittavia riskejä.

²³⁵ s. 69

LIITE 1: SANASTO

Administrative and operational data = hallinnolliset ja operatiiviset aineistot

Amounts written off or remitted = alaskirjattujen saatavien määrä

Avoidance = veropakoilu

Avoidance disclosure regime = Veropakoilun tiedonanto-järjestelmä

Avoidance scheme = veropakoiluohjelma

Business rates = yritysten kiinteistövero

Business rates is the commonly used name of non-domestic rates, a tax on the occupation of non-domestic property

Lähde: https://en.wikipedia.org/wiki/Business_rates_in_England_and_Wales

Business taxpayer = yritysasiakas

Capital expenditure on housing = investoinnit asumispääomaan

Capital gains = myyntivoitto

Capital Gains Tax (CGT) = myyntivoittovero

Case management system = asiakashallintajärjestelmä

Charities expenditure = hyväntekeväisyys

Commodity breakdown = kulutuksen hyödykejako

Compliance = velvoitteiden täyttäminen

Compliance yield = maksuunpanot; maksuunpanojen tuotto (Additional tax charged, resulting from compliance activity.)

Compliance activity = valvonta- ja tarkastustoimintaan

An intervention by HMRC, such as direct tax enquiry, employer compliance review or VAT assurance visit, designed to ensure that the correct amount of tax is being accounted for and paid.

Congestion charge = ruuhkamaksu

Conversion ratio = vaihtosuhte, muuntosuhde

Corporation tax gap = yhteisöverovaje

Council tax = kunnallisvero

Cross border shopping = ostot ulkomailta

Data matching = tietojen yhdistäminen eri tietolähteistä

Director's fees = johtajan palkka

Directors' fees are payments from your company to you for your services as a director. They are liable to PAYE and NIC deductions, but in terms of your company expenditure they need to be accounted for separately.

Lähde: <http://www.brookson.co.uk/knowledge-centre/limited-company/company-tax/directors-fees/>

The **employer compliance random enquiry programme (EC REP)** = työnantajien satunnaisotanta kysely

Exempt sector capital and current expenditure = arvonlisäverottomaan tuotantoon sisältyvät ostot

Exempt supplies = verovapaat hyödykkeet

Financial year = fiskaalinen vuosi

Fiscal year = Ajanjakso, johon julkisoikeudellisen yhteisön tulo- ja menoarvio kohdistuu. Se on säännöllisesti vuoden pituinen, vaikka varainhoitovuosi ei aina ole sama kuin kalenterivuosi

Flows of illegal immigrants = laittomien siirtolaisten maahanmuutto (MM s. 53)

Ghost = pimeä työvoima; pimeää työtä tekevät

Government capital and current expenditure = julkisen sektorin kulutus ja investoinnit

Gross Domestic Product (GDP) = bruttokansantuote (BKT)

Hidden economy = piilotalous

HM (Her Majesty's) Revenue and Customs (HMRC) = Ison-Britannian Verohallinto

Housing = asuminen

Illustrative estimate = viitteellinen arvio

Income Tax (IT) = tulovero

Incorrect return = virheellinen ilmoitus

Individual = luonnollinen henkilö, henkilö

Input tax = (arvonlisäverovelvollisen yrityksen) ostojen sisältämä vero

Investment income = pääomatulo (=sijoitustoiminnasta saatavat tulot kuten korkotulo, osinko ja myyntivoitto)

Jobseeker's Allowance claimants = työttömien työnhakijoiden korvaushakemukset (MM s. 53)

Large Business Service (LBS) = HMRC:n yksikkö, suuryrityspalvelu

Legal status = oikeudellinen muoto

Liability = (vero) saatava

Management assumption = asiantuntija-arvio (verovajeen laskennassa käytetty menetelmä)

Management information = hallintotiedot, hallinnosta saadut tiedot, hallintoa koskevat tiedot

Moonlighters = pimeää sivutyötä tekevät

National Accounts = kansantalouden tilinpito

National Insurance Contributions (NICs) = sosiaaliturvamaksut

Net VAT receipts = arvonlisäveron nettokertymä

Net VAT total theoretical liability (net VTTL) = teoreettinen arvonlisäveron nettosaatava

Non-business taxpayer = henkilöasias

Non-compliance = laiminlyönti

Non-payment = maksamattomuus

Occupational pension = ammatillinen eläke

Office for National Statistics (ONS) = Ison-Britannian tilastokeskus

Off-licence, on-licence = In the [United Kingdom](#) and [Ireland](#) the term *off licence* ... refers to the fact that alcohol may be bought on the licensed premises, but must be consumed *off* the premises. The price of alcohol in off licence establishments is substantially lower than in [on-licence](#) establishments ([bars](#), [pubs](#), and [restaurants](#)).

Lähde: https://en.wikipedia.org/wiki/Liquor_store

Operational intelligence = operatiivinen tiedustelu

Output tax = (arvonlisäverovelvollisen yrityksen) myyntien sisältämä vero

Partnership = henkilöyhtiö

PAYE (pay as you earn) =

PAYE is HM Revenue and Customs' (HMRC) system to collect Income Tax and National Insurance from employment. You're exempt from PAYE if none of your employees is paid £112 or more a week, gets expenses and benefits, has another job or gets a pension. However, you must keep [payroll records](#).

Lähde: <https://www.gov.uk/payee-for-employers>

PAYE scheme = PAYE phjelma

Each employer operating PAYE, registers a PAYE scheme with HMRC, which allows for the issue and monitoring returns. Lähde: ?

Project = johtaa

latest available estimate is **projected** forward = verovaje johdetaan viimeisimmästä verovajelaskennan tuloksesta

Promotor = (veropakaoiluohjelman) perustaja.

A promoter is defined in terms of the activities it carries out in the course of a business that includes the design, marketing or implementation of avoidance schemes. Lähde: HM Revenue and Customs guidance on part 5 Finance Bill 2014 - promoters of tax avoidance schemes

Quality assurance = laatuarviointi (MM H.6)

Registered pension scheme =

What is a registered pension scheme? [Section 150(2) Finance Act 2004]

A **registered pension scheme** is a **pension scheme** that is registered under part 4 Finance Act 2004. This will be because either an application for registration has been made and HMRC have decided to register the scheme, or the scheme is treated as automatically registered under the provisions of Finance Act 2004.

What is a pension scheme? [Section 150(1) Finance Act 2004]

A pension scheme is defined as a scheme or other arrangement that provides benefits to or in respect of a person in any of the following circumstances: retirement, death, having reached a particular age, serious ill-health or incapacity, or similar circumstances. A pension scheme doesn't have to provide benefits in all of these situations. For example, a scheme that provides only benefits on death in service falls within the definition of a pension scheme and can be a registered pension scheme.

Lähde: <http://www.hmrc.gov.uk/manuals/rpsmmanual/RPSM02100020.htm>

Self Assessment = SA-itsearviointi

the **Self Assessment random enquiry programme (SA REP)** = SA-itsearviointin satunnaisotanta kysely

Self-employed = elinkeinonharjoittaja

... is deducted **at source** under PAYE = ... vähennetään [työnantaja toimesta] ennakoon PAYE järjestelmässä

Snapshot of the data = aineiston poiminta

State pension = valtiollinen eläke

The **stock** of debt = velkapääoma

Tax base = veron peruste

Tax credit = verohyvitys

Tax evasion = veron välttely

Tax gap = verovaje

Tax under consideration = arvio (suurimmasta mahdollisesta) verosaatavasta

Taxpayer = asiakas, veronmaksaja

Technical risk = tekninen riski

Trust = trusti

A trust is a way of managing assets (money, investments, land or buildings) for people. There are different types of trusts and they are taxed differently. Trusts involve:

the 'settlor' - the person who puts assets into a trust

the 'trustee' - the person who manages the trust

the 'beneficiary' - the person who benefits from the trust

Lähde: <https://www.gov.uk/trusts-taxes/overview>

Total theoretical tax liabilities = teoreettinen verosaatava

Uplift factor = korotuskerroin

VAT debt = arvonlisäverovelka;

VAT gap = arvonlisäverovaje

VAT refund = arvonlisäveron palautus

VAT total theoretical liability (VTTL) = teoreettinen arvonlisäveron saatava,
teoreettinen arvonlisävero

Vehicle excise duty = ajoneuvojen valmistevero

